

העולם הזה

האיש שהמא"ם על שלטון בן-גוריון

האם יקים

ד"ר גולדמן

מפלגה חדשה

בישראל ?

*

האם יעמוד

בראש שלטון

יהודי עולמי

שיקבל לידיו

את עסקי

המדינה ?

העולם הזה

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, 26735
 ת.ד. 136. טען למברקים: "עולמפרט".
 המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
 דפוס משה שהם בע"מ, ת"א, 70. 62239.
 ההפצה: דוד טופל ובניו, תל-אביב.
 המשיכת מיננה אחראית לתוכן הפודעות.

העתון הנקרא ביותר במדינה

העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כהן

עורך משנה:
רוב איתו

עורך כתיוב:
עורך כתיוב:
מליביקשת

כתב בכיר:
אלי תבור

עורך הבנייה:
אהרון צור

עלם המערכת:
אריה קרו

תכרי המערכת:

מנחה ברדיון, שיעור גלגול, גילוי גילוי, דוד הרוביני, רותי זור, אברהם הרטוב, עטאליה מצודי, אלכס סמיר, אביבה ססו, עמוס דינו, שלמה הרב

הוא הורה לבעל התנות לשלוח את הכלים לביתו, וכשנשאל לכתובתו השיב בנאוה: "ינאל מוסינזון...".

מקרה זה, שמסרתיו פני שאירע, הינו הוכחה הותכת לרמותו ומתותו. לי עצמי הסיר מקרה אישי זה כל על של ספק, כי ההאשמות שהועלו נגדו היו נכונות.

משה מילר, תל-אביב

כאותו גליון בו כתבתם על מוסינזון, הענקתם את תואר "אישי מופת" לצעירה הי מסורה מכפריסיף, לדעת מניע התואר לא פחות לאיש המערכת שלכם, שטרם וקרא את כל כתבי מוסינזון, כדי להוציא מתוכם את הפסקים שהופיעו בראשי הפרקים, מי שהיה מסוגל למעשה כזה של הקרבה עצמית, מניעה לו מדליה של איש מופת.

שלמה הררי, חיפה

הוא לא פעל, מעל לצו התפקיד ומעבר לתביעת החובה. לרוע מזלו זה היה תפקידו, אפילו הנני מזדהית עם אייהודיותה של הנכרת רחל שור (כצלמסון) בהצגת הבכורה התיאטרלית של "זרוק אותו לכלבים", לא אני היא הושיבת בשורה הראשונה באולם הבמה, אף אני אשתו של ולמן שור, ניסח לי כי למען בכורה של רחל שור, טוב כי תחקנו את הסעות.

רבקה כנצלסון, תל-אביב

תודה לקורא רבקה כנצלסון, שרכת ירחון סולוב'בונה כור, על תיקון הטעות. ההודות עם אייהודיותה היא לכבודה.

אישי העשור

בכל שנה ושנה רגיל העולם הזה לכבוד את אישי השנה, אך ברצוני להציע כי בשנת העשור ימשיך העולם הזה במסורת גדולה יותר מבכל השנים הקודמות. הצעתי היא שהעתון יבחר את אישי העשור, כלומר את האנשים שפעלו והצטיינו בישראל בשנים אלו. בעבר השנים מאז קום המדינה. פעולה זו טוב אם תיעשה על-ידי הקוראים ולא על-ידי המערכת בלבד.

זאב וייס, ירושלים

יהודים היו שם

בכתבתכם על העלמה עם פנס הלוקס (העו" 15 הזה 1068) הינכם כותבים, בין השאר:

אשתה שאח פאזיזה

בתי-השאה שהנאז

למחרת יכרה הדר, הפכה לתושב העברי הראשון בתולדות כפריסיף. רומני כי כל מי שעבר בסביבות הכפר, ולא רק לי סיור חסוי, לא יוכל להתעלם מבתי-הקברות היהודי העתיק עם הכתובות העבריות על מצבותיו, והקישוטים בעלי הסגנון היהודי המובהק. הממצאים הארכיאולוגיים בסביבה מוכיחים כי היה ישוב יהודי ביסוף בתקופה שלאחר החורבן.

גם מתוך רספרות הרבנית וכן מספרי מכו עות וזכונות מהמאות ה-10 או למדיים על מצבות ישוב יהודי במקום. אפילו ברשימת הכפרים שבארץ-ישראל, אשר ערכו השלטונות התורכיים לשם נבית מיסים, נזכר כפריסיף ובו כמה עשרות יהודים משלמי מיסים. על ישוב יהודי ביסוף שומעים גם במחצית הראשונה של המאה ה-19, על-ידי ד"ר של פיקר הקונסוליה הבריטית בעכו, המספר על הישוב היהודי ביסוף, אך אלה היו כבר הימים האחרונים של ישוב עברי ביסוף.

שאול יהודה, צפת

טוב מספר משב טוב

תוצאות המשיאל במאמרם על הרחוב שלך (העולם הזה 1047) הן ממש מתרירות, אולם נראה לי כי עיתנים בכך שירות דב לקורא אינם. עתה, יש להניח, נוכח למטה נדושה של שידורים רבדים על נושאים עליונים כמו חייו ועצמו של... וכיוצא בזה. אפילו ביש ביל 10 ל"י לנינה זה יתר מרי. דעתי היא שיש להחליף את שמות הרחובות ב" מספרים. זה לפחות עשוי לגרום לאמוציאיות נעימות לאורה האפור.

מ.ג., תל-אביב

שם רחוב אין מחליפים בשום פנים ואופן. אין זה בנד או "שלמה שאפשר להחליפם. האורח מתבלבל אפילו אם רק מחליפים את המספר שלע ביתו, ושנים חולפות עד אשר דבר עשוי כזה משתרש בחיי היום יום. על אהת כמה וכמה אינתינויות ובלבול נובע רמים לכל דרי הרחוב ששמו החלף לפתע. הרי ישנם כל כך הרבה רחובות חדשים הסרי שמות, מדוע צריך דווקא לשנות שמות מושג רשום כה פיקר החבורה? הדבר באמת למורת רוח הצבור כולו, המשיכו להילקם בדבר בלתי הנינוי ובלתי צורך זה.

א. אביר, רמת-גן

השקפה חדשה

קראתי בהעולם הזה (1067) מספר דברים הנושאים אופי ביקורתי חסור, ביחס לאוי נוד היהודי ערבי למען שלום ושיוויון ובטי אנו, "השקפה חדשה", ללמד שהו הארגון והו במארגו אינם אלא ביסוי להשקפת עולמי של משרד החינוך תחת מסווה מפ"מ, הממתיק את הנלווה. רומני שאין טעות גדולה מזה. כמי שקורא את אותו ירחון מאז יום היר עתה, איני יכול לקבל את מערכתם כאילו הוא שופר לרעיונותיהם של חוגי משרד-החינוך. אין, "השקפה חדשה" כמאון לבת סגורה, ואר בעניי שניתן בו ביסוי חפשי לבעלי רעיונות מנוונות. החל מיוסף ספיר וכלה ב יעקב הוז, החל בביסוף חכים וכלה ב רוסתום כפסונוי יתר על כן, הדעות ה מוצאות ביסויון באותו ירחון, לא ערכו מלכתחילה לחיכם של אותם עסקני מפ"מ שאינם נורסים שיתוף פעולה יהודי-ערבי, ובחפופם הצעיר התפרסמו כמה דברי בלע נגד האיגוד ונגד באונו, שמעטים כסותם לאדם.

יוסף אמיתי, קבוץ גבולות

עם כל הכבוד לקורא אמיתי, הנה העובדות האמיתיות: היוזמים המפ"מיים של הירחון הרחיקו מראש מן המערכת כל אדם שלא היה מקובל על מפ"מ, הם קיבלו תמיכה כספית ממשרד-החינוך, והם נמנעו בקפדנות מפרסום כל כתבה שהיה בה משום ביקורת על פעולת החמשלה בשטח הערבי. הבטאון הופץ בגלוי על-ידי משרד-החינוך.

הצר היפה

סיפורם על נירווי טוראיה היפה מבעלה השאה (העולם הזה 1068) שבר את לבני הנה אשה מסכנה, בת 25 ויפה, שהושלכה לרחוב ולבתי-הקפה של סונדהסאלרו, כשכל מה שיש לה הם 42 מוודות, וכמה סילינגים עלובים בחיטושים. כן, גם כלב מורל. האין זה עוול?

אליהו דורון, תל-אביב

זה נבר זה? כשאין לו דם אפילו להחזיק באשה שהוא אוהב, איך הוא חושב להחזיק בבתו? אני בטוחה שישאל עבד אלנאצר לא היה מגרש את אשתו רק מפני שכמה עסי קנים מפלנתיים גורשים זאת. הוא חיח עושה מהפכה ומגרש את העסקנים!

נרית אלי, חיפה

החמלצם הזרמנות להראות שתי דונמאות של הצד היפה של העולם הולכים במרחב. אני מתכוון לאשתו הראשונה ולבתו של חשאה, אשר אופרים עליה: יהו ימות לא פחות מסבי ראהי. חבל.

אלכרט שוהאד, חיפה

יתחם הקורא שוהאד במראה שתי היפהפיות המרחביות (ראה חמונית).

תזכור חדרתי

אני רואה שלצפורה אפלבוים יש חוש כתיבה מפותח (העולם הזה 1068) ואין לה כנראה מה לעשות עם עצמה אלא להתחנך אתי לעיני כל העולם מעל רפי העולם הזה. לא שיש לי איזו התנגדות עקרונית לכך, אולם עם טיפוסים כמותו אין לי חשק להתחנך. עצם מענתה כי הראתה את מכתבי האינטימיים לתברותיה, מוכיחה איזה מין טיפוס היא. ולזה שאני לא יודע לכתוב עברית — אפילו החברים שלי צוחקים שהיא כותבת אהבת עם שני אלפים.

מאיר צי, תדרה

אויבך אל תשמה. ובכשלו אל יגל לבך. פן יראה אדוני ורע בעיניו, והשיב מעליו אפו." נשמח רק שנתקיים הפסוק המופיע בהמשך אותו פרק: "אל תחרר במרעיים, אל תקנא ברשעים. כי לא תהיה אחריה לרע, גר רשעים ידעך."

★ ★ ★

השבוע התקיימה אסיפה סגורה של צוות התיאטרון הקאמרי, לדיון במצב העגום של התיאטרון. לפתע קם מיכאל גור, דפק על השולחן וקרא בהתרגשות: "ישוב כאן תהו! כנו אדם המקבל משכורת מן העולם הזה! איך זה יכול להיות שכל מילה הנאמרת אצלנו בחבריה הדרים מתפרסמת כעבור יר מיים בשבועות זה?"

משך כמה דקות סער ויכוח נרגש, עד שקם אחד השחקנים הצעירים יותר ואמר: "רק בצורה זו אנחנו למדים לדעת מה קורה אצלנו בתיאטרון!"

אני רוצה להרגיע את השחקן גור, אחד האנשים שאני אוהב אותם על הבמה. איש מאנשי הקאמרי אינו מקבל משכורת מן העולם הזה. אם מישוה או מישוה מאנשי הקאמרי דואג למסירת אינפורמציה על זה לתיאטרון לשבועות זה, הרי הוא עושה זאת מתוך מסירות לתועלת הציבור.

וזה כולל גם את מוסר הידיעה הנ"ל.

חנה ציגל, רמת-גן

מכתבים

הזהירו מפניו, אולם רבריהם לא נשמעו משום מה.

אברהם לב, חיפה

הניע הזמן שינאל מוסינזון ישנה את כל רגטיס הביקור שלו. במקום התואר סופר, עליו לכתוב בכרטיס: ינאל מוסינזון — חתן.

חנה קול, תל-אביב

שכתבם לציון כי הפועל "ינאל" הוא דוי משמעי. כמוכנו האחר משמעו לטהר, להוציא מעבדות (ונאלתי ארמם ברוע נטויה), אך כמוכנו חיינו פירושו לסמא, לפנה, להכתיים ("וינאלו מן הכהונה", "לחם מגואל"). אין כל הבדל בין ינאל ליגעל.

חנה ציגל, רמת-גן

...ועתה לא נשאר לנו אלא לאשול את הכלבים, מי ערב לחיכם יותר?

שוקה פורת, תל-אביב

... קצת רחמנות, זכרו, לא רחוק היום וינאל מוסינזון ינה עור על הסא. ארם מסכן אסור לטווא, גם אם שבע תועבות ברדיו.

יצחק י. הללי, ירושלים

"בור כרה ויהפרחו ויפל בשחת יפעל — ישוב עמלו כראשו ועל קרקדו חסכו ירה."

יצחק בריכוכבא, ירושלים

יום אחד נזרמתי לחנות להפצי חשמל, בה נוכח גם מוסינזון (אני ידעתי שמה קנה האיש, אולם לא ידעתי מה הוא), אשר קנה קומקום וכירה חשמלית, משך כל אותם רגי עם בהם המתין לסוחר, ראיתיו מסתובב בתנות, כאילו הוא מבקש לטרוף בגאווה את הכל. לבסוף פנה אלי בשאלה: "לך, האם אתה נוהג לקרוא את חסמבה?" קראתי כבר קודם לכן בעתונים על מנהג זה, ולכן ענית בהריסות ובחוצפה על זוהי דרך נסה ביותר לפרסום עצמי. הוא ניסה להשיב, בסענו כי כל בקשתו היא לשפוע את חוות דעתם של קוראיו. אולם המחז הצנוע לא היה יכול להשלים עם העוברת כי הסוחר, שארז את הפציו הקנויים, אינו יודע מי הוא. סוחרו הגאנוי מצא פתרון.

ידיעה

מאמרם על ינאל מוסינזון (העולם הזה 1068) היה הטוב ביותר שהופיע אי פעם בעתון. הוא השיג שיא של האפקט והני כות עתונאית. כצדק קבעתם שמוסינזון אינו בעיה אישית, אלא בעיה חברתית.

גבריאל מרון, תל-אביב

... וזהו הספרות של ילדי-תנובה, שהאמא מפלנת רצה אחריהם עם בננה, ושלמדו מילי רותם לכסור את ערכי האמת המורית מקום בסווח בחממה מפלנתיית נוחה. אברהם שלונסקי יוכל להצטער עתה, אולם האם יכול הוא לטעון כי ידיו שפכו את הדיו הזאת?

שמואל לויין, חיפה

השלמת רומן הרוחנית של ינאל מוסינזון, וזה, כדאי לכם לציון עוד אייאלו פרטים, הידועים לכל מי שעמד במחיצתו בזמן מן הזמנים.

המספר הראשון עם סיבוצו היה בגלל סיפורו הראשון באפורים כש"ש, שבו הוא משימין את אחיו ואת ניסתו, על רקע חייהם המיטפתתיים. בסיפור זה ציטט כמעט בשליו מותו קטע מתוך ספר אחר, "מכתבים מן המדבר". הוא ספר בשעתו, אחרי ששוב את נעו להתקבל, "בתנאי סופר" לאחד מקיבוצי השומר הצעיר הותיקים שבשקם, אולם בקשתו נדחתה, אחרי שתכרי אותו משק, שהכירו אותו משירותם בפלמ"ח כנעו, הביעו ריעות שליליות עליו.

רמתו הרוחנית של ינאל מתגלה באפורים כש"ש" על הציר הנגב בכיש המהשך כדי לקנות חרטים לצרכי אסנתו. ינאל הסביר פעם לכותב מכתב בו כי "זה אני עצמי, שהקיבוץ אינו מבין אותי, ועלי להבקיע דרר לאמנון בכל מחיר". בהיותו בבית שלעים שבשקם, הצליח להתחבב על מוכרי ועד הנגש, תיים ראם, ובהמלצתו מונה תחילה כעורך ספר חיובל לנגש נהלל, שהיה צריך להופיע אז. מיוונו שרבים שהכירו את מוסינזון ואף רמתו המוסרית התגרו לכך בתוקף, בולט העניו, והספר לא הופיע. כננד מיו הצליח לשכנע על המועצה לקבל להצגה מיו מחזה — למטה פרמט בתיספר עממי — בשם "בתיפתח". כל העניו עלה אלפי לירות, אולם מולמם לא ראתה התגרו בזיון רביספרים כמחזה הזה. המפליא הוא שבכל ההצלות שלו, נמצאו תמיד אנשים שי

דז'וג'א ונעוריו

שאלו המלך היה סממאטי מאה. הוא היה יפה-הואר, אמץ לב ומצניע לכה. הגנה הוא נחבא אל הכלים. וירצו ויקחוהו משם. ויתיצב בתוך העם. ויגבה מכל העם שמכמו ומעלה. ויאמר שמואל אל כל העם: הראיתם אשר בחר בו אדוני כי אין כמוהו בכל העם וירצו כל העם ויאמרו: יחי המלך!

שאל שלט, שיחרר וכבש. אולם ככל שארכה תקופת שלטונו, כן ירד חנו. הוא קינא בנצחונות דוד וניסה להרגו, על לא עתל בכספו. רוחו נעברה והשתבשה, ולב סוף הביא על מדינתו מפלה צבאית גוראה. אמנם, התיאור התנייכי כתוב במשוא-פנים. עורכי התנייך, מנהיגי המפלגה הדתית ה' יהודית, ניסו לפאר ככל האפשר את שושלת דוד, ובאותה שעה לרומם גם את שמואל הנביא. בכל זאת מעורר התיאור בכללו אימוץ. כי הוא מסמל תופעה הידועה בכל התקופות, ובכל האומות.

השלטון משחית. השלטון הי מוחלט משחית באופן מוחלט! קבע פעם הלורד אקטון, הדיכ' טורין הבריטי. נדמה שאין מנוס מגורל אנושי זה: אדם המאריך ימים בשלטון, סופו ליהפך לרוח, תוך איבוד הדרגתי של שיווי משקלו הנפשי.

★ ★ ★

ד דוגמה הקלאסית לתופעה זו היא דמותו של הקיסר קלאודיוס, האיש ש הפך את יהודה למחוז של האימפריה הרר מאית.

בעלותו שלטון היה גבר אהוד מאד. בניגוד לקודמו, קאליגולה, שהעלה בטרופו את סוסו לדרגת קונסול, הפקיד קלאודיוס את עצמו בידי יועצים מוכשרים. כמו יול' יוס קיסר, היה איש ליברלי מאד. לעמים כבושים רבים נתן ליהנות מברכות האד רחות הרומאית. הוא צימצם את שלטון האצילים, ייבש ביצות ובונה מעבירי-מים. הוא כתב אפילו כמה יצירות היסטוריות. אולם משהו קרה לקלאודיוס. משמררהחצר שלו השתלט עליו. יועציו הטובים הוחלפו בהדרגה בעדת חנפנים. שנענותיו הפרי טיים גברו ורבו, הפכו לחוק הפרי מדינה. את אשתו השלישית הר ציא להורג, כדי לשאת תחתה את קרובתו אנרפינה. כאשר הר עולה אותו קרובה חמודה זו, אמו של נירון קיסר, לא היו רבים שהצטערו על כך.

★ ★ ★

אם דוגמות היסטוריות כגון אלה מעורפלות במקצת, הרי זכינו בחינו לדוגמה מצוינת, בדמותו של יוסף ויסארי' נוביך דווגאשחיל, כך-הסנדלר הגיאורגי שנודע בעולם בשם סטאלין. אין ספק שבראשית צעדיו היה דווגא' שחילי-סטאלין אדם נורמלי — אולי אף יותר מדי נורמלי. הוא האמין באידיאלים מסוימים, סיכן את חייו במחתרת, הלך ל בית-הסוהר ולגלות בסיביר. לנין הגדירו בצאתו כגסרור וכחורש-מוימית, אך לא ראה בו סכנה למפעל חייו. אחרי מות לנין וסילוק מתחריו, שלט סטאלין כ-25 שנים שלטון ללא מצרים.

לא כאן המקום לויכוח על מדיניותו של סטאלין, ועל המגזעות היסודיות של הקומו' ניזם הסוטאלטארי. נוכל להסתפק הפעם בתיאור האיש כפי שיושיו עצמם הנציחוהו בנאומיהם, ובמהדורה האחרונה של האנצ'י קלופדיה הסובייטית.

לפי תיאור רשמי זה, הפך סטא' לין בסוף ימיו למפלצת. יועציו הקרובים ביותר, שהלכו לבקרו בקרמלין, לא היו בטוחים לעולם אם יחזרו בחיים. סטאלין היה מביט בהם ושואל: מדוע אתה

פחד להסתכל בעיניו? פריסה קמנה וחולפת היתה שולחת את גדולי המדינה למותם. כשהיה שר כור, הכריח את חברי ממשלתו לרקוד לפניו כליצני הצר.

זהו סטאלין האנטישמי, סטאלין שחיל — כדברי כרושצ'וב — עמים שלמים ללא כל הצדקה, שהוציא להורג כמעט את כל מחוללי המהפכה אוקטובר, שצוה על המדי ענים מה לחשוב ועל הצעירים כיצד לצייר.

★ ★ ★

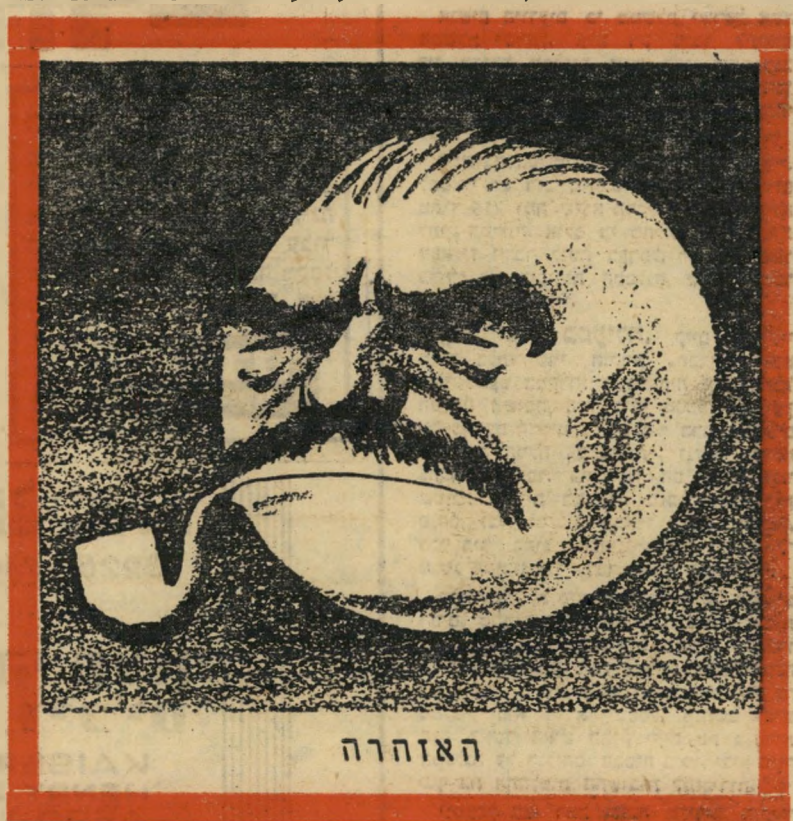
ר עובר בעיון על תיאור זה של סטא' לין בפי כרושצ'וב, נזכר בעל-כרחו בתיאורים דומים מאד של היטלר בפי ה' גנרלים הגרמניים.

סטאלין ניהל את מלחמת-העולם בעזרת גלובוס של בית-ספר, וגרם למאות אלפי אבידות מיותרות. היטלר הסתפק בסטה צבא

שהבאו ישועה לעיר. הבריטים סילקו מן השלטון את וינסטון צ'רצ'יל ברע שמיגר את הנאצים. ובשנה שעברה נחלה מפלגת השלטון הקאנאדית מפלה איומה בבחירות, בלי שום סיבה נראית-לעין. הקאנאדים הח' ליטו שטוס שכואי לה. לטובתה, לשבת קצת באופוזיציה.

האמריקאים אף הרחיקו לכת. לפני שבע שנים קיבלו תיקון ל' חוקתם שקבע כי "שום אדם לא ייבחר למשרת נשיא יותר מפע' מיים." נראה שסברו כי אין אדם נורמלי יכול להיות ראש-ממשלה טוב למעלה משמונה שנים.

החשים מעטים לאחר מכן גירשו מן השלטון את המפלגה הדמוקראטית, שהח' ויקה בבית-הלבן במשך עשרים שנים רצ' פות ורבות-הצלחה. הסיסמה המנצחת היתה: "הגיעה חעת לשינויו" כי גם במשטר דמו'

האזהרה

קראטי מובהק, הוסף שלטון ממושך של אדם אחד בנקל לרודנות אישית.

★ ★ ★

דוע משחית השלטון? מהו ה' רעל הרופף את האידיאליסט בעל הרצון הטוב לרווח נקמני, החורר שגעון-גדלותו? רעל זה טמון בעצם מהותו של השלטון. השליט הוא אדם עסוק מאד. הוא כלא במשרדו, מהר ממקום למקום במרכבה או בקאדילאק. הכאליף הארון אל-ראשיד, שנהג להתחפש כדי לרדת אל העם, היה יוצא מן הכלל. השליט הרגיל חול כעבור זמן מה להסתובב בפורום, או מלנסוע באוטובוס של אגד.

ככל שמאריך האיש לשלוט, כן גובר ניתוקו מן העם. חיי יקרים עתה מאד. הוא מוקף שומרי-ראש, החוששים לבטחון מנהיגם, או לביובו זמנו. הוא יכול להצי' טלים בפוזות המונית, לנשק ילדה קטנה לעינו צלמת-היום, אף להופיע כסנדק ב' ברית-מילה. אולם אלה מיבצע-טרסומת בל' בד. עניני השלטון מאלצים אותו להתבודד. חוג מכריו הולך ומצטמק לעורו הקרובים ביותר.

חשלים זקוק לאינפורמציה. אין הוא שומע מה מדברים ברחוב, אין הוא יכול לקרוא את כל העיתונים, או את כל המכתבים הבאים אליו. הוא נאלץ להפקיד תפקיד

זה בידי עוזריו הקרובים — מזכירים, ראשי שרותי-מדיעין, אט'אט מתחילים אנשים אלה למלא תפקיד מרכזי מאד בשלטון. כי סוג האינפורמציה שהם מספקים לשליט קובע מראש את מהות ההחלטותיו.

בהדרגה נוצרת מסביב למנהיג קנוניה-שליחהשתקה. איש אינו אר מר לו את האמת. עוזריו משתד' לים שלא להעביר את רוחו בידי עות בת-תירצויות לו. עלידי מיבי חר של החומר ועריכתו הזרויה, הם מצליחים להציג למנהיג מצב דמיוני המתאים בדיוק לרצונו. כך הולך ומתרחק המנהיג לא רק מ' המוני עמו, אלא גם מן המציאות. תהליך זה הולך ומתמיר בה-רת. לטא' לין לא היה לבסוף מושג על המציאות ב' מדינתו. והאם יש תמונה פאטית יותר מזו של הסיהרר בבונקר שלו, המנצח על פקודות ומטות קרביים שחולו מוגן מ' להחקיים?

★ ★ ★

כל אדם אוהב חנופה. תחילה יכול שכלו להתגונן בפני סם משכר זה. אולם שנים עוברות, ואין האיש שמע מפי כל מקורביו אלא תיאורים גלבים של גאוויותו בכל השטחים. אט'אט הוא מתחיל להאמין בכך בעצמו.

הוא ניצח במלחמה. הוא נוטה לשכוח כי היתה זאת מלחמה של אומה, וכי הוא עצמו לא היה אלא הפק שעל פני המים. סוסר כמו טולסטוי יכול היה להנציח אמת זו בפרק גהר של מלחמה ושלוס. אולם קוטווב עצמו, והצאר אלכסנדר ה' ראשון, חשבו מן הסתם אחרת.

עכשיו יודע המנהיג שהוא גאון. ברור לו שאין כמוהו בהנהלת עניני הבטחון של המדינה, בהכנות המדע, בהבנת חכמי יחן. סטאלין החליט שהתיאוריות המדעיות ה' מסופקקות של ליסקו הן נכונות, ואיש לא העז לטעון אחרת. היטלר שירטט בעצמו את תוכניות הבניה של כל הבנינים החשו' בים שהוקמו בימי ממשלתו. כל אחד מ' שניהם האמין שהוא גדול הוגי-הדעות של המאה ה-20. פטפוטיהם הגדושים ביותר גל' מרו באוניברסיטות.

אם המנהיג הוא גאון, המחזיק בידו את גורל עמו, הרי כל המת' נגד לו הוא ממילא בוגר שפל, אשר חובה לאומית הוא לחסלו. ודא רק המתנגדים ממש — גם מי שמפריע במקרה ואחת הקפריסות שלו, גם מי שיש לו דיעה שונה בכל שטח שהוא — אם על פירוש דברי לנין ואם על תורת אפלטון.

באחירה כואת של חנופה, של מולחן האישיות ושל הרפתקנות חסרת-אחריות, שוב אין מקום לאישים חופשיים וחוקים. גם אלופים מצליחים מסולקים במהרה. אחרי שחיסל את קודמיו ואת מתחריו, מתחיל המנהיג לסלק גם את יורשיו האפשריים. **הקולום של שריהמדינה נתפס עלידי כנכנאים קפנים, חורשי מוימות-יפטר, ראשי מנגנון-חושך. פוחריינשק הפועלים כחשיכה כ' אים במקום השגריים. מומחים למשלוח פצצות מנהלים את המדיניות. וזהו הגווארדיה הפרי מוריאנית — הוא משמררהחצר המפורסם ששלט על הקיסר, ועל האימפריה הרומאית כולה.**

אין עוד מקום לשום התנגדות. אם המנהיג רוצה בבטאון חוש, הרי לו מי שאינו ממהר לספק לו את הצעצוע הוא בוגד. אם עולה בלבו רעיון למחיה, ממהר התיאטרון הלאומי להציגו. אם מגדל המנהיג שפם מצחיק, כל המדינה מגדלת שפם מצ' חיק. ואם הוא עומד על הראש, כל המדינה עומדת על הראש.

אחד בדורו, שמש העמים — כך קרא לדווגאשחיל.

הזה בפעם הראשונה, שבועות מעטים לפני מיבצעי טיג, בגילוי הסנסציוני שקיימת תוכנית מגובשת של דויד בן גוריון להשליט במדינה את קבוצת משרתיו, שהסכו למדינה בתוך מדינה.

אולם ככל שהתרחבו והתעמקו גילויי העולם הזה, כן שוכנעו מנהיגי כל המפלגות בנוכחותם, "הקרב על הירושה" הפך נושא לשיחות רציניות וסודיות בצמרות כל המפלגות. כמעט כל עתוני המדינה החלו מסתמכים על הגילויים — פרט לאחר היה זה דבר, בטאון מפא"י.

שמעון ארפורט בתשובתו ששבר הצטרף זר במפתיע למקהלה. הבטאון היי מפא"י, הגתון בירי עסקני המפלגה הוותיקים הפחדים גם הם מלני שלטון-יחיד של ביג"י, נתן מקום למאמר סנציוני של איש ידוע בצמרת: יונה יגול, איש דגניה ב', לשעבר עורך הווך.

המאמר קוצץ באכזריות. כל החומר היי עובדתי הוצא ממנו, אחרי התערבות חריפה של שמעון טרס. הקטעים שהוצאו עמרו להתפרסם בעתון אחר, בלתי-מפא"י. גם לשם הגיעה ירו הארוכה של פרס הוריה, מנעה את הפרסום. אולם גם מה שפורסם בדבר, אחרי הקיצוץ, הספיק.

קבע יגול, תוך פזילה גלויה לעבר העולם הזה: "עיתונות מלאה חשוכים וצורפים... המעידים, כביכול, על קיומה של תוכנית מפורטת של חילופי-משמרות בצמרת המדינה, המשק ומפלגת פועלי ארץ-ישראל. אין לחדר לא כל מה שמתייחס לחילופי-משמרות מחוסר יסוד הוא. לא כל התוכניות קלוטות מן האוויר, ולא כולן מעשיידיהם של מתנגדי מפא"י."

מלחמתו של יגול מכתנת נגד המזימה למסור את השלטון לידי אנשי-נגנון, ילדי טיפוחו של ביג"י, שלא עסקו מעולם בפעילות מפלגתית. טוען הוא: "הכנסת והמפלגות הגדולות עודן... דרך-המלך הומקראטית היחידה לגילוי כשרונות פוליטיים. לבחירת מנהיגי ציבור... רק המפלגה — ולא צבא, מנגנון ממשלתי או טכנוקראטיה משקית."

"תמיד על המשמר!" מי היושרים שיגול מרמו עליהם? הצעירים, בהם מדובר רבות ונכבדות, הם בדרך כלל אנשים בגיל 35-50, שגיעו לעמדות רמת ונכבדות, והם שואפים לעמדות נכבדות יותר. זכותם אולם בטרם נבוא לבדוק את כושרם להתחמש מחרת-מחרת... עלינו לבדוק היי טב את השקפותיהם היסודיות."

מה שחבוי במשפטים זהירים אלה בבטאון מפא"י הוא: קיימת קבוצה להעלות לשלטון קבוצה של אנשים שגדלו בצבא, במנגנון ובטרסטים ההסתדרותיים. אנשים אלה לא נבחרו מעולם בשום תהליך דמוקרטי, וי השקפותיהם היסודיות חשודות על המחבר, יותר מכן לא טען גם העולם הזה במאמריו הקיצוניים ביותר.

מסכם יגול: "מכאן מסקנת-אזהרתו (של ברל כצנלסון): בעיני חברה — תמיד על המשמר, גם בפני עצמנו!"

דת

זכיה מן ההפקר

איש אינו שש לקראת חוקים חדשים כמו חברי-הכנסת הדתיים. אם המדובר בנושאים בחזירים או בחינוך, הדתיים סבורים תמיד כי סעיף ברא אחד של חוק-כפיה שקול כנגד אף מעשים טובים.

רק במקרה אחד מגלים הדתיים אירצון בולט לחוקק חוק. מקרה זה נוגע למועצות הדתיות.

מועצות אלה, הקיימות בכל ישוב מקומי, הן עץ חיים למחזיקים בו. באמצעותן אפשר לטרו עשרות עסקנים טובים בעבודות שכיחות שבות — כיושבי-ראש, סגנים, מזכירים, פקידים ושמישים. מכיוון שהאיש הממנה הוא שר הדתות, ואין שום בחירות זמור קראטיות, זהו סידור נוח מאוד. כמעט כל הממונים הם חברי מפלגת השר.

בהפקיאר יתחא ליה" קובעת אימרה תלמודית. המפלגה הדתית סברה גם היא כי בהפקרות נות לה. אילו היה מתקבל חוק המסדיר את עניני המועצות הדתיות, יתכן והכנסת הייתה מניסה בו סידורים שונים, שהיו מגבילים את יכולת המפלגה למנות את עסקניה.

גם ביג"י סבר כי בהעדר חוק, נוח לו יותר. כי במצב זה הוא יכול תמיד להניף מעל לדתיים את שוט ביטול המועצות. לכן, בהסכמה אילמת של שני הצדדים, נה קבל סידור זמני: כל שנה מעבירה הכנסת

העם

הזכנה: בוז מחודש

רבים סברו כי הסכם השילומים עם גרמניה היה בלתי-מוסרי. אם נקח כסף מן היי גרמנים, טענו, "הרי זה כאילו אנו נותנים הכשר מוסרי למרצחיים!"

השבוע נסתבר כי הסכנה המוסרית היתה קבורה במקום אחר. שר-המשפטים פנחס רוזן, יליד גרמניה, כינס את עורכי העתור גים היומיים לשיבה סודית, השביע אותם לצאת למערכה נגד שקרני-הפיצויים, מבלי לעורר רעש גדול מדי.

טען רוזן: שקרנים אלה, המוציאים כסף משלטונות-הפיצויים הגרמניים בטענות-שוא ובמיסמכים מוזיזים, גורמים נזק עצום לי מדינה. הם מרגיזים את הגרמנים, ומעמידים בסכנה את כל מערכת השילומים והפיצויים.

אולם לא זה היה הנזק היחיד שנגרם על-ידי מגיפת-הרמאות הארמית. הנזק העיקרי הוא אחר: הוא נתן לגרמנים שוב רגש של עליונות מוסרית על היהודים. בני עם הרוצחים, שעמרו בכבוד בהתחייבות הכספית הגדולה שקיבלו על עצמם, החלו מתחללים בבזוז מחודש בבני עם הנרצחים, שידעו לעי שות עסקי-רמאות גם בדם השפוף.

מפלגות

דבר המלך במועצתו

אנשים היודעים כי ממשלת ישראל אינה ממשלת ישראל, אלא רק מוסד לתיאום בין קבוצת מפלגות שיש להן ביחד רוב בכנסת, שאלו את עצמם לא פעם: היכן הממשלה האמיתית? היכן מתקבלות ההחלטות המכריעות?

התשובה הפשטנית היא: מזכירות מפא"י. למפא"י יש רוב מוחלט בממשלה (9 שרים מתוך 16), ומה שהיא מחליטה, הופך ממילא לחוק המדינה. אולם מי מחליט את החלטות מפא"י? הדבר לוטה בערפל. רק דבר אחד ברור: לא מזכירות המפלגה, שהיא המוסד העליון ש, מפא"י.

"חברינו" בפעולה. קיים במפא"י מוסד בלתי-רשמי הנקרא "חברינו". הוא נולד כמעט במקרה: כאשר היה צורך לקבל החלטה חשובה, היה ביג"י מסכם: "אתייעץ על כך עם חברינו בממשלה". ברבות הימים הושמטה המלה "בממשלה", ונשאר המושג "חברינו" בלבד. "חברינו" הם ביג"י, שאר שמונת השרים במפא"י, מזכיר ההסתדרות פנחס לבון ומזכיר מפא"י גיורא יוספטל. דבר ביג"י בחוג "חברינו" הפך תחליף לי משג הקולוניאלי "דבר המלך במועצתו".

סידור זה לא סיפק את רוחם של עסקנים רבים, שסברו משום מה שהחלטות חשובות חייבות להתקבל במזכירות מפא"י. כשגברו תלונותיהם, הציע ביג"י פתרון: במקום יונה כסה, אחד הירחמיאלים הטימפטיים של זיי מפלגה, יבוא גיורא יוספטל, הנחשב לאיש חזק. כאשר האיש החזק יקים את מוסדות המפלגה על רגליהם, הבטיח ביג"י, יביא סוף-סוף את החלטות החשובות למזכירות.

יוספטל בא, ראה ומינה פקידים. מזכירי מחלקות מפא"י, שמונו על-ידי, החלו רואים את עצמם כחברי מזכירות המפלגה. הם החלו דורשים את הזכות להחליט החלטות. אולם ביג"י רק משך בכתפיו. אי-אפשר היה לדרוש ממנו להתייעץ ברצינות עם מזכירים שכירים, שכל כוחם בפעילות האסורה של המנגנון.

עמרה בדי ראש. לבסוף נמצאה סברה חדשה: תוקם "מזכירות מצומצמת", שתכלול את ראשי המפלגה, והיא שתחליט את החלטות. אחרי משאומתן מייגע, נולד הי שבוע מוסד זה במול טוב. הוא כולל שורה של עסקנים חתיקים, כמו יונה כסה, והי אנשים שסולקו בהדרגה על-ידי ביג"י מן השלטון: פנחס לבון ומשה שרת.

איפטימיסטים מושבעים חשבו כי בזאת הוחזרה עטרת הדמוקרטיה המפלגתית לי יושנה. אולם אנשים חכמים יותר רק חייכו לעצמם. הם ידעו כי לעצור זו יחסר הראש. לא היה ברור מה תזכיר המזכירות, ולמי לעומת זאת היה קיים בטחון מוחלט כי גם לבא יתקבלו ההחלטות החשובות בי פורום העליון של מפא"י: דויד בן גוריון.

עתונות

הסכנה הפנימית

פנטסטי! דמיון חולני! זאת היתה היי תגובה הגדהמת הראשונה כאשר יצא העולם

לנקוי הבית לפני הפסח

לטהור כללי של המטבח
לחטוי יסודי של המטות
לנקוי שיטתי של הארונות
לינדול משמיד הכל

מקקים, פשפשים, נמלים, זבובים ויתושים

תוצרת פל

לינדול

חג הפסח מתקרב ובא

הכן לך מצלמה לליל סדר-הפסח ולטיולים בימי החג. המצלם נהנה כפליים, לכן אין חגיגה ואין טיול בלי מצלמה. עבור סכום קטן של כסף אתה מקבל מצלמה והדרכה לצילום אצל

פוטו-ברנר
חיפה, רחוב החלוץ 20

קצרים!

תלמידים!
ספורטאים!
חשמו עוד היום באולמן גר"י לקורס חורף-חודשי (2 x שבוע) ל-

קצרנות

עברית ו/או אנגלית
פת"א: אצל ח. ברקמא. גורדון 5
חיפה: ב"ים, במעלה, החלוץ 13
הצלחה מובטחת!

תל - אביב
רח' מקוה ישראל 18-20
טלפון: 5226

חלקי חלוק

מקור חלקי חלוק למכוניות "ויליס"

KAISER HENRY J. AERO-WILLYS JEEP M.B & CIVILIAN STATION WAGON PICK-UP

למדו שפות!

מהר וביסודיות בבית-הספר לשפות. קדימה!
תל-אביב, בן-יהודה 74, טלפון 20314

(א) אולפניות לאנגלית ללימוד מרוכז (2 שעות ביום) למתחילים ולמתקדמים וחוג לשיחה (Conversation) למשתלמים על-ידי מורים מאנגלית.

(ב) קורסים לעברית. אנגלית וצרפתית למבוגרים מכל דרגות הידיעות וקורס מיוחד לשיפור הכתיב העברי.

(ג) קבוצות לאנגלית לתלמידי בתי-ספר ג' ד' ה' ו' ח' יסודיות, ה' ו' ח' תיכונית, לפי שיטה קלה.

סרטים והרשמה: מ-9:12 לפנה"צ — 9:3 בערב (פרט ליום ו').

תצפית

נכח חזכירות שפורת

● המימוש הצבאי יבטל לגמרי — או כמעט לגמרי — ימים מעטים לפני הבחירות לנבחרת הרביעית. בצורה זו פסקה מפא"י להשלים באופן דרמטי ברנע המכריע את הנשק העיקרי סיוע כל התפתחות

שלה בציבור העברי, אשר קולותיו ישנחו כ100 איש לכנסת. כל שיעשה ער אז בשטח זה, כולל סינוי ועדת שרים של כל מפלגות הקואליציה, אינו אלא טכסי-השחיה.

● גברו הפיכויים שעתון הרדיו לא יופיע. שרי מפא"י פרט לבן-גוריון, באו לכלל דעה כי יותר מאשר עשוי הוא להועיל למפא"י, יכול השבועון החדש לחזיק לה, אחרי הביקורת הכללית שנמתחה על השימוש הערידתי בכספי הארזה. חס ינסו עתה לשכנע גם את בניג.

● בפעם הראשונה מאז מלחמת תש"ח יישמע קול של קיבוץ ערבי למען הסדר הישראלי-ערבי. היוזמה תבוא מצד ראשי

הקהילה הערבית בארנג'יניה, המונה כמאה אלף איש. הערבים הארנג'יניים, ברובם מהגרים שבאו מלבנון ומסוריה, יצביעו על יחסים תקינים עם הקהילה היהודית המקומית, יציעו את שירותם כמתחכים.

● הנציגים הדיפלומטיים של ישראל יתכנסו לוועידה מיוחדת בירושלים, מיד עם שובה של גולדה מאיר מפזורה הנוכחית בחוקר-לארץ. על סדר היום: גיבוש קומנדו לפעולות משרד החוץ. אולם אין סיכויים כי תתקבל כל החלטה רצינית, מאחר שהקובע האמיתי של הסדניות

הישראלית — דוד בן-גוריון — אינו רואה כל צורך בשינוי.

● לא תרבה לקרוא בעתונות על הפגנות נטורי קרתא בירושלים. מטעם חוגים ממשלתיים, יופעל לחץ על עתונאי חברת, לסנוע

כל פירוט על הפגנות הכת הקיצונית, בטענה שפירוטם כזה יזיק למדינת.

● לעומת זאת תשמע על הפגנות נטורי קרתא בניו-יורק. לאחר שמנהיגי תנועה זו בירושלים נואשו מלנצח במלחמתם הפקומית נגד

הבדיקה, יחליטו חבריהם באמריקה לפי תוח חיות שניה, העשויה לאעטיד את מדינת ישראל במבוכה.

● יתכן מאד כי גרשין אגרון יעזוב את כסא ראש עיריית ירושלים. צעד זה עשוי להקל על

שיירתם של הדתיים לקואליציה העירונית עם מפא"י ולשחרר את אגרון לתפקיד דיפלומטי אפשרי.

● העתון הערבי המפא"י "אל יום" יפסיק בקרוב את חופעתו. יפסיק שתפישת היתין יורה למסדיית

עיריית החליט משרד ראש הממשלה, אשר תמך בהוצאת העתון בסכומים גדולים, לזוחר על שירותיו.

● יתכן כי דגל גרמניה הי מערבית יתנופף בירושלים בי עתיד הקרוב ביותר. אחרי שיסתיים

המסאיומתן בין משרדי החוץ הישראלי והמערבי-גרמני, תוקם בירושלים נציגות גרמנית דומה לנציגות הישראלית בקלן.

● אין כל כוונתן של איחוד בין הצ"כ ותנועת החירות. למי רות שההסכם נראה קרוב, יתערבו ברנע

האחרון גורמים שימנעו את מימושו. לכל היותר יוחכר על היפנה מאוחדת

בראיווח לכנסת הבאה.

● העליה לארץ במחצית הי שנה הקרובה תהיה מצומצמת ביותר. גם המספר של 25 אלף עולים,

אותם הוחלט להעלות בתקופה זו, אינו מציאותי ושימש בפי הועד הפועל הציוני

למטרות מגבית בלבד. מספר העולים הממוצע הצפוי מדי חודש: לא יותר מאלפיים.

● צפויה חנינה חלקית לאסירים, לקראת יום העצמאות העשירי. למרות שהיועץ המשפטי הכחיש בשעתו כי תיתן חנינה, מתגבשת

במשרד המשפטים החלטה בכיוון זה.

● יתחדשו החתקפות על הרב נסים. עם שובו של מנהיג העדה הספרדית אליהו אלישר מביקור בחוץ-לארץ, תיפתח מערכה נרחבת נגד הרב

הראשי הספרדי, בעיקר סביב פרשת הקדשי בליגוס. מסרת החתקפות: לאניס את הרב הראשי לחשוב על פרישה מתפקידו.

● חברת "אינקודה", שגרעונה עלה בשנה האחרונה ליותר משלושת רבעי מיליון ל"י, תגדיל את עסקיה. בין השאר: פתיחת

בית-מטבחים באילת, אליו תביא לשחיטה בקר חי מחבשו.

● תחול הפסקה בעבודות-פיתוח עקב המחסור במטבעי חוץ. יתכן כי יותרו על בניית אחד משני הנמלים עמוסי-המים המתוכננים

(באילת ובאשדודיים). בגלל אותה סיבה כבר הפסיקה הממשלה את מתן מרית רישיונות-ייבוא, באמתלה של גמד שנת-התקציב.

● תפוזים אמריקאיים יובאו לישראל, באופן סמוי, אם לא יקבלו תעשייני השימורים מכסות גדולות יותר של הפרי המקומי.

● יוגבלו מכסות המחירים המובטחים בענף הלול, נוכח גידול של 33% באספקה, וחשש ליצירת עודפים חריגים.

● מכה נוספת מאיימת על החקלאות, אחרי מבצורת החסורה בדרום, שגרמה לנזקים בשחי 2 מיליון ל"י. הצרה החדשה: חזלת השרשים והעלים, שעדיין לא עמדו על מקורה ואין אפשרות להדברת.

מוכירות לא תקבע את התביעה לשימיעה לפני 8 חודשים מיום הגשתה. המבקש ישלם את האגרה בשלימותה בתשלומים חודשיים ע"מים של 100 ל"י לחודש עד גמירא. אם לא ישולם השלום אחר בזמנו, תובא התביעה בפני המחוקק.

תביעות

הבעיה הלאומית

בימים בהם היתה חיה הררית שחקנית מדרגה שניה בתיאטרון הקאמרי, לא חיר" בתה העתונות הישראלית להתעניין בה. לי איש לא היה איכסת מה הן דיעותיה ה' פוליטיות, ומיה הכרתה הלאומית. אולם מרגע בו פילסה לה הצעירה החיפאית החי' נגית דרך אל עולם הקולנוע האירופי, נסכו כמה עתונאים רגישים מאוד לקודות אלו. רגיש מכולם היה ד"ר הרצל רוזנבלום, עורך ידעות אחרונות.

כאשר הגיעה לארץ תמונתה של חיה הררית בעתון הקולנוע הציכוסלובקי, כשהיא מצולמת בתברת שחקניות אחרות בפסטיבל הסרטים בקרלו ווארי, ללא ציון לאומיותה, מיהר דיעות אחרונות לפרסם הסבר. כתב עתון הערב לפני למעלה מחודש: "כידוע מנסה חיה הררית להיות, שחקנית לאומית" אצלנו. ברם כשהיא באה לציכוסלובקיה הרי היא משנה במקצת את טעמה... שעה ש' אחרים מציינים את לאומיותם המדוייקת, משתיקה חיה'ה שלנו את מוצאה. כנראה

תקציב למועצות שאינו קיימות לפי החוק. תקציב זה הוא הבסיס החוקי היחיד, לקיום מועצות אלה.

סיעות נעלמות. השבוע שוב הגיע המועד ה-10 לקבלת תקציב המועצות. אך לפי העצם קמו לו מתנגדים. ישראל רוקח הצ"כי ונחום יעקוב ניר-רפלקס, איש אחדות-העבודה, קמו ושאלו שאלה תמה: עד מתי ימשיכו הדתים להתעלל בכסות? האם לא מצאו זמן, במשך עשר שנות קיום המדינה, לעבד חוק מתאים?

הסיום היה כמקובל בכנסת: בבוא מועד ההצבעה נעלמו באורה מלא כל ח"כי מפ"ס ואחדות-העבודה מן האולם, מלבד משה ארם, שהיה עייף מלקום ממקומו, והעז להימנע בגלוי מהצבעה. התקציב (הפעם לשנתיים) נתקבל בקלות מפא"י והדתים, נגד קולות חרות והצ"כ.

תולדות

האי'ש בעל אלף הכשרונות

אולמו של השופט המחוזי אליעזר מלחי היה גדוש שחקני תיאטרון, שהופיעו במשפט בין תיאטרון זירה לתיאטרון סמבטיון. אך המחזה האמיתי היה דהקא פמולו באולמו של רשם בית-המשפט שלום כהן, שם זת' ברה בקשתו של נוימן-גלר אלי לשחררו ממס, כדי שיוכל להגיש נגד העולם הזה תביעת מיצויים בסך 60 אלף ל"י, על הוצאת דיבה.

אדם שבא לדרוש מיצויים על נזק ש' גרם לשמו השוב, חייב שיהיה לו שם טוב. גלר טוען כי שמו הטוב שחה 60 אלף לירות, אני אוכיח ששמו הטוב אינו שחה אפילו פרוטה אחת, אמר עורך-הדין אריה מרינג' סקי, כשהחל לחקור את גלר על בקשתו.

כבר בשאלות הראשונות יצא המרצע מן השק. מר גלר, תאמר בבקשה לרשם מתי יצאת בפעם האחרונה מבית הסוהר? שאל מרינסקי. גלר ניסה להתנגד לשאלה. היתה לו סיבה טובה לכך. רק בסוף השבוע שעבר שוחרר בע'בות של 400 ל"י על-ידי בית' משפט, אחרי שנעצר 48- שעות על-ידי המשטרה, באשמת זיוף שטר. רשם בית' המשפט התייר למרינסקי לחקור את גלר.

גם מסריט, גם פרקליט. במהלך החקירה, כשגלר מעיד תחת שבועה, הוטר המסך מעל פניו של האי'ש. גלר, שהפיץ סיפורי אגדה כאילו למד בחוץ לארץ לייצר סרטים בעבודתו באולפנים איטלקיים, וסיפר לעתונאים כאילו הוא בן 27, גיה הפעם כי מעולם לא עסק בייצור סרטים וכי גילו האמיתי הוא 24. משנשאל כיצו העז אם כן לנסות לייצר סרט, השיב גלר, לקול צחוק הקהל: "אני בעל כשרונות לייצור סרטים, וכשרונות אלה אני מעריך ב30 אלף ל"י."

בחקירתו התגלה גלר כאדם, שבמשך שבע שנות שהותו בארץ, לא עבד אפילו שלוש שנים, פוטר ממקום עבודה אחד אחרי השני, חי על חשבון אשה המפרנסת אותו ותומכת בו. אולם המשעשע בכל היתה השקפתו של גלר על מעמדו החברתי. הסביר הוא לרשם: "ישנם אנשים שמרגישים את עצמם, מבחינה מחשבתית ותרבותית, למעלה מהארם הרגיל שניגש לעזרה סוציאלית. אני כזה." אולם גלר לא יכול היה להסביר כיצד עולה הש' קפה מעמדית זו בקנה אחד עם התחברות ושותפות עם רועה זונות.

את רעמי הצחוק הגדולים ביותר קצר גלר, כשטען כי התביעה שהגיש, המנוסחת בלשון עורך-דין, ככתבה בידו הוא: "יש לי גם כשרונות של עורך-דין, הסביר בע-היה.

"מוספקני אם יצליח." אולם כש' רונותיו של גלר לא עמדו לו. למחרת החליט שכל הרשם שלום כהן לדחות את בקשתו כבל גלר ושחרור ממ. קבע הוא בהחלטות: "המבקש עושה רושם של אדם חסון ובריא, מטיפוס האנשים שיכולים לעבוד עבודות קונסטרוקטיביות. לו היה עושה מאמצים ו' היה הולך בדרך הנכונה ותחת ההדרכה הי' נכונה — היה יכול להיות אדם מצליח בחיים."

"במקום זה" קבע כהן, "הוא חפשי דר' כים זולת-ההצלחה ללא עבודה מייגעת, הסתבר בעסקים לא לו, געז על-ידי נשים משוקפות ויופיו כנראה עזר לו בכך, עבר ממקום עבודה אחד למשנהו ובאף מקום לא הצליח להקוע יתר ליותר מכמה חודשים. מסופקני אם לאחר עברו, מצבו הכלכלי והת' נהגותו החברתית, יצליח לקבל ספקדין על סכום התביעה, שלדעתי הוא מנופת."

לאור מסקנות אלה החליט השופט-הרשם שתפקידו היה רק להחליט אם לשחרר את גלר ממש התביעות, לדחות את בקשתו: "ה'

אלי גלר מעיד

"מתי יצאת בפעם האחרונה מבית-הסוהר?"

שכתור קומוניסטית היא לא רצחה לגרום אי-נעימות למארחים."

תרומה לצדקה. מפאריס מיהרה חיה לשלוח יטוי-כוח לפרקליטה, עורך-הדין פישל הרצברג, על מנת שיגיש נגד העתון תביעה משפטית על הוצאת שם רע. כתב הרצברג לד"ר רוזנבלום: "השימה הנ"ל כוזבת, טר' סלת על חיה הררית שהיא במתכחן משתיקה את לאומיותה היהודית ואת היותה שחקנית מישראל. הריבה הנ"ל עלולה להיזק לחיה הררית במשולח ידה כשחקנית קולנוע, אשר שיחקה ומשחקת תפקידים פטרוטיים יהודיים (תפקיד מרים מזרחי בסרט גבעה 24 ועכשיו הכנתה לתפקיד ראשי בסיפור חיה של חנה ננס). הרשימה מבוססת על עובדות מצו' צות מהאצבע, כיוון שחיה הררית מופיעה תמיד כיהודיה וכשחקנית ממדינת ישראל, ואף פעם לא הסתירה את מוצאה." כן ציין הרצברג כי בתמונה האמורה הופיעו גם שח' קניות מפורסמות מארצות אחרות ללא ציון ארץ מוצאן.

הרצברג תבע מרוזנבלום להביע התנצלות בעתונו ולשלם מיצויים למרשתת. אם לא תור' שג פשרה בין הצדדים, קיימים סיכויים כי כמה מוסדות צדקה ישראליים עלולים לזכות בתרומות, כשם שזכו לפני שנה, כאשר ישלם דבר השבוע 600 ל"י מיצויים לחיה על הוצאת דיבה, אותן תרמה למסדות צדקה.

מיעוטים

לאן נעלמו הניירות?

הספור התחיל עם תחילת המאה העשרים, כאשר לרוב החא נולד בן זכר. גורג, העשיר המוסלג בן עכו, אהב את בנו הרך, קרא לו בשם חביב. מעולם לא חסר לבן דבר: עשרות כפרים היו רכושו של אביו, המלחים עבדו בהם להעשרת המשפחה.

חביב נשלח ללמוד בבתי-הספר הטובים ביותר, סיים את לימודיו בבירות כעורך דין. הוא לא היה צריך לעבוד אפילו ב"מקצוע מכובד זה, לכן גם לא עבר את הסטאג.

משחזר חביב לבית אביו, התפנה לכיף. לא היה בית-קפה מכובד בכל המרחב, שלא זיכהו חביב בביקורים תכופים. רבות מהזמרות המפורסמות ביותר ארחו אותו בביתן. הוא גם לא קימץ בהוצאות. בהיותו

כריסמאס ובתה ריימונדה * אחרי ששתה עם המלך

האב חביב חווא

שמו נעלם ממשרד הפנים

פעם באחד הקברטים המפורסמים של קהיר, בחברת ידידה, התיישב לידם המלך פואד, אביו של פארוק, מלך מצרים לשעבר.

המלך הומין עבור בת לוויתו משקה, שלא היה ידוע לידידתו של חביב. היא שאלה מה שם המשקה המור. המלך וידידתו צחקו מבורותה של שכנתם. הדבר הרגיו את חביב; הוא הומין עשרה בקבוקים מאותו משקה, רחץ בתוכנם את רגלי ידידתו, לעיני המלך.

לא היה זה מקרה בודד. מכירי חביב עבדו יודעים לספר על הרכבת המיוחדת, אותה שכר להסיעו מקהיר לעכו, לביקור קצר אצל אמו. יתכן כי הדמיון המורח של אותם ייודים פעל במלוא הקיטור, אך

תמונה שצולמה בביתה של ריימונדה באירבי, בביקורה האחרון של האם בירדן.

אמת היא כי למשפחת חווא היו פעם מאות אלפי דונמים של אדמה טובה. באותה תקופה הכיר חביב את מי ש' היתה עתידה להיות אשתו: כריסמאס, בתו של מהגר אמריקאי ממוצא ארץ-ישראלי, שנולדה בניר-יוק ושם למדה בבית-ספר תר כון. עם גמר לימודי הבת חזר אביה לכפר מולדתו. חביב הציע לאבא להיות המשגיח על העובדים שלו בקלעת גדין, שהיא כיום קיבוץ יחי'עם.

על אותם הימים מספרת כריסמאס: "היינו תי נצרה קסנה. אהבתי דהירה על סוסים, לחביב היו סוסים רבים; היה לו גם סוס שחור, שלימד אותי כיצד לרכב". ובנימת געגועים מודגשת הוסיפה: "היינו דוהרים מגדין עד עכו. האנשים היו רואים אותנו ומקללים, אבל לנו לא היה איכפת."

ליוג נולדו שני בנים. גורג ויוסף, וזת אחת, ריימונדה. הם חיו יחד 14 שנים, הספיקו תוך זמן זה להוציא את כל הכסף שהוריש גורג חווא הזקן. ואו החלו המריבות. מסמר אשר הניחה כריסמאס על אדן החלון, עם כניסתו של בעלה הביתה, שימש לו עילה לחששות כי באמצעותו מאותתת האשה למאהבה כי בעלה בבית. כדברי הפתגם הערבי, "בצאת העושר מהדלת נכנס הריב דרך כל החלונות."

הוא דרש ממני לעבור לגור בנצרת, שם רצה להקים בית קפה להימורים, סיפ' רה כריסמאס על ימים קשים אלה. למולגו הגנו בני העדה האורתודוקסית, ויכולנו להת' גרש."

הניירות נעלמו. כריסמאס יצאה לעבוד כפקידה ברכבת. חביב נתקבל בחברת ספינו הבריטית לשיחק מזון. עם קום מדינת ישר' ראל, עברה כריסמאס לעבוד במשרד הסעד; בעלה לשעבר הפך מהוון דירות בעכו. את הכסף שהרויח הוציא על משקאות ועל נסיון להמשיך בחיי הרחמה שהורגל להם. שני הבנים עברו לירדן, תפסו עמדות חשובות, ומדי שנה ביקרו אותם הוריהם בנפרד בחג המולד. הבת ריימונדה היפה לוספסל עצמו לא היה כל מושג על שליחותו של גולדמן.

לנשיא הציוני לא היה חשק לשים את עצמו לחזק. הוא ניצל את העובדה שאדוואר היה חולה וצרווד, והתכוון לצאת לפאריס תוך כמה ימים. הוא שלח לאדוואר את איחוליו להתלמתו, דחה את הפגישה למועד אחר, שיתאים יותר לקאנצלר. חיות הקרב בין גולדמן וביגי היתה עתה ברורה. יוסף סרלין יצא לפגישה עם גולדמן, יוסף ספיר ניצל את טיסת-הבכורה של הבריטניה החדשה של אל עז, כדי להצטרף לפגישה זו. היה נזמה כי לא נשאר אלא להעמיד את החופה. הציונים הכלליים יתאחדו עם הפרוגרסיבים, יעמידו את גולדמן בראשם ויצאו למלחמה במפא"י מתחת לסיסמא פופולארית מאד: ביגי מחבל בעליה מברית-המועצות, גולדמן הניטראליסטי יביא את עליית ההמונים.

גם הפרוגרסיבים היו מוכנים לכך. לא רק פנחס רוזן וישעיהו פרדר רצו באיחוד, אלא גם משה קולי, איש העובד הציוני, שהיה עד אז המכשול העיקרי. התנאי היחיד שלו: לא ידובר רשמית על איחוד של שתי מפלגות, אלא על הקמת מפלגת-ריכוז חדשה, בהשתתפות חוגים נוספים. המפלגה החדשה, על 18 חבריה בכנסת, היתה הופכת אוטומטית למפלגה השנייה במדינה.

השנה, כבכל שנה, הגיש חביב גורג חווא בקשה לבקר בעיר העתיקה, בחג המולד של עדתו. בקשתו נדחתה. הוא לא יתה, פנה לשר הפנים, באמצעות שר המשטרה בכור שיטריה, וידדו משכבר הימים.

התערבותו של שיטריה הועילה: ועדת הערעורים הסכימה לאשר את כניסתו של חביב גורג' חווא בן ה-60, לשטח הממלכה הירדנית ההאשמית; הוא צויד במכתב מתאים מקצין המיעוטים בעכו, נסע למחרת היום לירושלים. על נסיעתו זאת סיפר חביב: "הגענו לירושלים עם שחר. עמדנו בתור ליד בנין ג'נרלי, כי רצינו להכנס ראשונים ל- משרד הממונה על המחוז. היה קר מאוד, אבל לא יתרגו, כי יתור על התור פירושו יתור על כמה וכמה שעות נוספות בחברת יקירינו בשטח ירדן."

"סוף-סוף, בשבע, נפתח המשרד. נכנסתי בין הראשונים. הייתי מוכן לכל דבר, אבל לא למה שאמרו לי: אין לך כל גירות במשרד, לא בקשה ולא צילומים."

הוא נדהם. שר המשטרה כתב לו רשמית כי בקשתו אושרה, נציג משרד הפנים צייד אותו ברשיון, ואילו במשרד הממונה על המחוז לא ידעו אודותיו.

"הושבים שאני קבטאן" הוא שיגר מכתב נוסף לידידו שיטריה: "הניירות שלי לא נאבדו... יד פושעת העלימה אותם". הוא לא ידע בודאות מי עמד בדרכו וה' עלים את הניירות שלו. אולם הוא חשד כי אשתו לשעבר, בעזרת ידיד ממשרד הממונה על מחוז ירושלים, הוציאה והעלימה את בקשתו.

"סתם שקר", השיבה כריסמאס. "הוא ש' מע כנראה שאני רוצה לעבור לצמיתות לגור בירדן אצל ילדי, והחליט להבאיש את ריחי, עם כל מיני סיפורים על קשר כביכול עם אנשי השלטון בישראל. גם בלי זה הושבים היורגים שאני קבטאן (סרן) בצבא ישראל. (המשך בעמוד 6)

"חביב על בשער!" קראו הרומאים בבהלה;

יורגו הנציר

מ'אז הציג הנסיך האמלט את השאלה הגדולה: "להיות או לא להיות — זו השאלה!" לא עמד אדם בפני שאלה כה דומה, כמו נשיא ההסתדרות הציונית, נחום גולדמן. השבוע נאם שני נאומים גדולים בועד הפועל הציוני, הביע דעות על עשרות שאלות שונות. אולם מאחורי כולן עמדה השאלה האחת, אותה לא הזכיר: להיות או לא להיות ראש מפלגה בישראל?

השאלה לא עניינה את גולדמן בלבד. היא עניינה עוד יותר את דויד בן-גוריון. כי נחום גולדמן בן ה-64 הוא האדם היחיד בזירה הציונית המסוגל כיום לסכן את שלטון-היחיד של ביגי, בן ה-72.

שליחות סודית בכון

לפני שלושה חדשים היה נזמה כי ההתנגשות תבוא במהרה. אחרי שורה של שיחות עם גולדה מאיר, לוי אשכול ואבא אבן, טס גולדמן לגרמניה, להיפגש עם קונראד אדוואר. כל מדינאי ישראלי ציפו בקוצר-רוח לפגישה זו. קיח ממנה לא רק להקלה במצבה הכספי הדחוק של ישראל, אלא גם לתמיכה גרמנית בעמדת ישראל בועידת נאטי'ו שמעדה להיערך באפריל.

בבואו לבון, הופתע גולדמן לשמוע כי יום לפני כן הופיע שם מזכיר מפא"י, גיורא יוספסל, ביקש אף הוא שיחה עם הקאנצלר הזקן. יוספסל, יליד גרמניה, נשא עמו המלצה אישית מאת ביגי. לא היה מנוס מן החשד שנשלח על-ידי ביגי במיוחד כדי לתקוע יתד בגלגלי שליחותו של גולדמן, ובצורה זו להנמיך את דמותו של הנשיא הציוני.

ליוספסל עצמו לא היה כל מושג על שליחותו של גולדמן. לנשיא הציוני לא היה חשק לשים את עצמו לחזק. הוא ניצל את העובדה שאדוואר היה חולה וצרווד, והתכוון לצאת לפאריס תוך כמה ימים. הוא שלח לאדוואר את איחוליו להתלמתו, דחה את הפגישה למועד אחר, שיתאים יותר לקאנצלר.

חיות הקרב בין גולדמן וביגי היתה עתה ברורה. יוסף סרלין יצא לפגישה עם גולדמן, יוסף ספיר ניצל את טיסת-הבכורה של הבריטניה החדשה של אל עז, כדי להצטרף לפגישה זו. היה נזמה כי לא נשאר אלא להעמיד את החופה. הציונים הכלליים יתאחדו עם הפרוגרסיבים, יעמידו את גולדמן בראשם ויצאו למלחמה במפא"י מתחת לסיסמא פופולארית מאד: ביגי מחבל בעליה מברית-המועצות, גולדמן הניטראליסטי יביא את עליית ההמונים. גם הפרוגרסיבים היו מוכנים לכך. לא רק פנחס רוזן וישעיהו פרדר רצו באיחוד, אלא גם משה קולי, איש העובד הציוני, שהיה עד אז המכשול העיקרי. התנאי היחיד שלו: לא ידובר רשמית על איחוד של שתי מפלגות, אלא על הקמת מפלגת-ריכוז חדשה, בהשתתפות חוגים נוספים. המפלגה החדשה, על 18 חבריה בכנסת, היתה הופכת אוטומטית למפלגה השנייה במדינה.

פ.א.ו.פ. נגד פ.פ.

באותו רגע צילצל פעמון הס.א.ו.פ. כתא הקברניט של מפא"י. אפיקו ביגי בלע את גאחתו האישית, ואת קנאתו בהצלחות גולדמן. הוא שיגר לגולדמן מיברק דחוף, ואחריו איגרת מתוקה מדבש, בהם הסביר שכל אשר קרה בגרמניה לא היה אלא אי-הבנה מצערת. בהפליגו בשבח מאמציו של גולדמן, רמז לו ביגי למעשה שכראי לו להישאר בתפקידו הנוכחי.

חטיבת ספיר-סרלין (פ.פ.) בפי מתנגדיהם) הבינה כי אין לצפות לפי שעה שגולדמן יכריז מלחמה פוליטית לחיים ולמוות על ביגי. בשובו לארץ שינה הצמד את כיוון ההתקפה, פתח בשיחות עם תנועת-החרות. המשבר הממשלתי, שהוכיח מה עמוקים הבקיעים בחיות השמאל, סיפק את התירוץ הרשמי להתחלת השיחות המחודשות.

אחרי ההתחלה הרועשת, התנהלו השיחות בשקט וביעילות רבה. בהדרגה התקרבו עמדות שתי המפלגות. במועצת תנועת-החרות הודיע מנחם בגין שאפשר להגיע לאיחוד ארץ-ישראל גם בדרך שלום — תיאוריה שהושמעה עד אז רק בפי נחום גולדמן, מפ"ם וחתולם חזה. אפילו הנימה הניטראליסטית, שדבקה בציונים-הכלליים כתוצאה ממאמצי גולדמן, לא הפריעה לאנשי חרות.

שוב צילצל פעמון האזעקה כתא רבה-חובל של מפא"י. הפעם היה האיום גדול עוד

השבוע חששו ראשי מפא"י

יותר. כי איחוד ח"ץ (חרות-הצ"כ) עלול להתח סכנה ממשית למעמדה של מפא"י, הרבה יותר מאיחוד צ"פ (הצ"כ) הפרוגרסיבים.)

הסיבה לכך נעוצה בשורה של טבלות סטטיסטיות, הן חרותה על לוח לבם של מומחי כל המפלגות. בבחירות האחרונות זכו חרות והצ"כ יחד ל-28 מקומות בכנסת, לעומת 40 המקומות של מפא"י. אולם למעשה הספיקו קולותיהם (כולל הקולות של שתי רשימות-נפל עדתיות של הצ"כ, רשימת גוזמן והעורפים שהלכו לאיבוד) ל-30 מקומות ומעט, ואילו מפא"י זכתה רק בנס, כתוצאה מחישובי עודפים, ליותר מ-38. גם מספר זה של צירי מפא"י כלל אלפים רבים של קולות ערביים, שניתנו למפא"י במישרין, תחת להיכנס למעטפות הקוויולינגים הערביים שלה. לא היה כל בטחון שתופעה זו תחזור בבחירות הבאות.

במצב זה די בתוויה קלה של חמשה כסאות נוספים בכנסת, אחרי איחוד ח"ץ, כדי להוריד את מפא"י, זו הפעם הראשונה אחרי דור שלם, לדרגת מפלגה מס' 2 בישוב ובמדינה. תזווה כזאת היתה בהחלט בגדר האפשרות. היא לא היתה יוצרת אלטרנטיבה לשלטון של מפא"י בקואליציה הממשלתית הבאה, אך ספק אם מפא"י היתה מחלימה ממכה זו.

***

צ"פ, ח"ץ או ח"צ"פ

פעודת ביג'י נגד סכנה זו היתה מהירה וזריזה. היא היתה הפוכה מן השידול הקודם. עתה החל ביג'י ללחץ על גולדמן שאמנם יאחד את הצ"כ עם הפרוגרסיבים, למנוע את האיחוד המסוכן יותר. למרות גולדמן בהכר ביג'י שאם יעמוד בראש מפלגה כזאת הוא ילחם בביג'י, ולא בבניין, שפע עליו ביג'י סימנים של חיבה וידידות. האיש שבסאון מפא"י קרא לו לפני כמה שבועות בלבד בשם "אחיטופל", הפך עתה שוב אדם נעלה ונכבד בפי ראשי מפא"י.

כרגע שנוצר מצב זה, נתקלה מכונית-האיחוד של ח"צ באבן גדולה. היא הונחה שם במתכונן עלידי יוסף סרלין, שהתעקש לפתע על גיטוח שידויים, שידויים כי המפלגה המאוחדת מתנגדת לכל שאיפה לאיחודה של ארץ-ישראל בכוח הנשק.

המטרה האמיתית של סרלין היתה מעשית יותר. הוא הוסיף לשאוף לאיחוד ח"צ, אך קיחה להקדים לו את איחוד צ"פ. החשבון: איחוד כזה יתן לצ"פ 18 כסאות בכנסת, לעומת 15 כסאות חרות, יהפוך אותם לשותף הבכיר באיחוד ח"צ. ללא כסאות הפרוגרסיבים, יש לצ"כ רק 13 איש בכנסת, והם יהיו שותף צוער לעומת חרות. האפשרות ליצור איחוד גדול של חרות, הצ"כ והפרוגרסיבים, משכה לבבות רבים. הוא היה מגיע מיד בכנסת הנוכחית ל-33 כסאות, לעומת 40 כסאות מפא"י. יחס הכוחות האמיתיים מבחינת קולות הבוחרים בבחירות האחרונות, היו 35 נגד 38. מכה קטנה היתה מורידה את מפא"י ממרומיה, או מאלצה אותה לבלוע מיד את אחדות העבודה כדי לשמור על מעמדה כמפלגה מס' 1. אולם המכשולים בדרך איחוד ימני כזה של ח"צ-פ צפויים. מי יופיע בראש רשימתו בבחירות הבאות — גולדמן או בנין? איך יישובו הניגודים האישיים והרעיוניים בין שני האישים, שבמעט ולא נגשו עד כה אישית? השבוע לא עמד איחוד כזה עדיין על הפרק. השומת-הלב העיקרית הוקדשה לסיכויי של האיחוד הקטן יותר, של הפרוגרסיבים עם הצ"כ, בהנהגת גולדמן. הוא כבר זכה מראש בברכת ביג'י ויוספסל. החתן והכלה היו שניהם מוכנים ללבוש את בגדי הכללות. רק נחום גולדמן עצמו היה רחוק עדיין מלקבל החלטה חיובית על צעד כזה.

הסיבות לכך היו רבות ומגוונות — מדיניות, מפלגתיות ואישיות. גולדמן לא היה בסוח שפלישתו לזירה המפלגתית הפנימית של ישראל תגרום למהפכה הפנימית הגדולה שהוא חותר לקראתה, ואם היא שקולה כנגד הקורבנות שעליו להביא בגללה, ואם כדאי לתרום למענה את העמדה הציונית שבנה לעצמו.

***

חסר: יצר הרע

יתכן כי הסיבה העיקרית נעוצה באופיו של גולדמן עצמו. התלונן השבוע אחד מדייוני: "שפטו חסר לו יצר הרע. כדי להצליח בפוליטיקה צריך אדם להיות רודף-כבוד, או רודף-פירסום, או רודף-שררה, או לפחות רודף-כצע. לגולדמן חסרות כל התאחד האלה לגמרי. הוא מיווד עם כמה מגדולי העולם, הוא עשיר, הוא אוהב לטייל בעולם ולהינות מהנאות החיים. הוא לא מקבל משכורת מההסתדרות הציונית. למה לו להכניס את ראשו למיטה חולה?"

היה ברור גם לגולדמן שיצטרך להכניס את ראשו למיטה חולה מאד, אם אמנם יחליט לפלוש לזירה המפלגתית בישראל. ברגע שיהפוך למתחרה רציני לביג'י, יופעלו נגדו כל האמצעים הפסולים של המשטר הקיים. על צורות ההשמצה השונות, פעולת מנגנון-החושך ודרכי הנקמנות של ביג'י, איאפשר לעלות על הלהב של דויד בן-גוריון מבלי לזכות לצורר כדורים של תחמושת זו.

קשה לתאר שני אנשים שונים יותר מביג'י וגולדמן. ביג'י הוא סכסיון מפלגתי מובהק, צראופק וקואי. גולדמן הוא רב-אופק, מדינאי בעל תפיסה חובקת-עולם וארוכת-שנה, ללא קנאות מפלגתית או אישית. אם תתלקח מלחמה אישית בין השניים, עלול הדבר להימאס לגולדמן ומן רב לפני שזה ימאס לביג'י, שהוא גאון בשטח זה ומפיק הנהגה דבה מהשפלה אויבו עד עפר.

מאחורי השיקול האיש במבצף החשבון המפלגתי, מה יעשה גולדמן אחרי הבחירות הבאות? הוא לא יוכל להיכנס לעולם לקואליציה עם ביג'י, כי בממשלת ביג'י לא תינתן לו כל אפשרות להגשים את רעיונותיו הפוליטיים הנוצעים: השגת שלום עם עמי ערב, איחוד המרחה, השתלבות במערכת עמי אסיה ואפריקה, עצמאות ניסראליסטית בזירה העולמית. בממשלה שויד בן-גוריון ועמד בראשה יתכן רק שריון אחד: דויד בן-גוריון. והוא יעשה את ההסך הגמור.

חלום חייזר גולדמן הוא לחולל את הפלא שאין בכוחו של בן-גוריון להביאו לעמו. בעשר שנות קיום המדינה הוכיח ביג'י שאמנם היה מוכשר לנצל על מערכות צה"ל בתשתית, אך חסר לו כל התכונות הדרושות כדי לתרגם את הישגיו המלחמה לשפת השלום. גולדמן, האיש שהשלים בין מדינת ישראל וגרמניה, היה משוכנע שהו ייעודו. רבים ממדינאי

שגולדמן הגיע לשערם

העולם הביעו בשיחות פרטיות את אמנם שאמנם גולדמן הוא האיש. אולם גם גולדמן יודע שיהיה זה לאמץ אדיר, המחייב את גיוס כל כוחות המדינה לקראת מטרה זו. השגת השלום לא תהיה רק פעולה פוליטית — תהיה זאת מערכה שתשפיע על כל פעולות המדינה בשטח הכלכלי והתרבותי, הצבאי והתעמולתי.

לכן אין טעם לחשוב על כך במסגרת ממשלה שביג'י יעמוד בראשה. הדבר אפשרי רק במסגרת ממשלה של נחום גולדמן עצמו. כי אפילו ימנה ביג'י את גולדמן לשר-החצר, הרי יעשה ביג'י עצמו — יחד עם שמעון פרס, סדי קולק ושאר אנשי החצר שלו — את הכל כדי לשים לאל כל אפשרות למבצע מעשה של ממש. במקרה כזה תהיה למאז מציו של גולדמן רק תוצאה אחת — להוכיח שאמנם אי אפשר להשיג שלום. לגולדמן עצמו אין שום חשק לקחת חלק במישחק כזה.

מאידך, אין לגולדמן חשק רב לכוזב את זמנו במשך ארבע שנים כראש אופוזיציה חדלת-אונים בכנסת. שכל תפקידה לצעוק חמס ולבקר את פעולות הממשלה, בלי כל אפשרות להשפיע עליהן. אולם זו האלטרנטיבה היחידה העומדת בפני מנהיג עצמאי בישראל.

השיקול השלישי הוא ציוני. גולדמן השקיע עמל רב במאמץ גדול ליצור איחוד עולמי של כל הארגונים היהודיים. מאמץ זה יתפורר אם יהפוך גולדמן לאזרח ישראל, ויצטרך להתפטר מעמדותיו הציוניות והיהודיות. ההסתדרות הציונית, חסרת האישים, תהפוך לכלי שאין חפץ בו, ומנהיגים אנטי-ציוניים ישלטו על עמדות-כוח רבות בעולם היהודי.

גולדמן היה מביא, אולי, קורבן זה אילו היה בטוח שי בתוך המדינה יחולל את המהפכה שתבטיח לה, סוף-סוף. בטחון מדיני ובסיס כלכלי. אם כל עוד נראה שגם הקמת מפלגה גדולה באופוזיציה לא תחולל בזמן הקרוב מהפכה כזאת, שואל גולדמן את עצמו אם אמנם מותר לו להפסיק את פעולתו הגדולה בעולם היהודי. יתכן כי אין כל יחס בין גודל ההפסד הציוני לבין גודל הרוחח בתחום המפלגתי הישראלי הפנימי.

***

פשיטת-הרגל הטוטאלית

אין ספק שכל השיקולים האלה עמו השבוע נגד עיני הנשיא הציוני, שעה שישב בחדרו היפה במלון השרון, השקיף על גלי הים התיכון שהקציפו למרגלותיו. בכל זאת לא דמה להאמלט של שקספיר. הנסיך הדני היסס אם ללחום ברוצה אביו, ואם לאו. גולדמן היסס רק אם ללחום בתוך הזירה המפלגתית הישראלית — או ליצור זירה אחרת להאבקות המכרעת.

כי בחשבונו של גולדמן מופיע גורם, שהוא זר למנהיגים המפלגתיים בישראל. הנשיא הציוני, בעל האופק העולמי, משוכנע כי בעוד שנתיים תרד על ישראל שואה כלכלית נוראה. ידיעה זו משפיעה בהכרח על בחירת דרכו.

תוך שנתיים יתדלדלו רוב מקורות ההון הזר הזורם לישראל. השילומים יגיעו לסיומם. המענק האמריקאי לישראל ירד לחלק זעיר מן השעור הנוכחי. עד כה קיבל כל אזרח ישראלי מן הכיס האמריקאי פי 500 יותר מאשר כל אזרח הודי. זה היה מצב בלתי-רגיל וחולף. ככל שמשקלה של ישראל בעולם ירד כתוצאה מכידודה המוחלט, כך עולה משקלן של מדינות ערב. כדי להתחרות עם הרוסים ולקנות את חסדי הערבים, תצטרך אמריקה להקדיש להם את הכי-ספים שזרמו עד כה לתליאביב ולחיפה.

מאמצי המגביות היהודיות הגיעו זה מכבר לשיאן, לא יוכלו עוד לגדול. כאשר יבוא סוף השילומים והמענקים יתמוטטו מרבית התעשיות בישראל, שאינן יכולות להתקיים אף יום אחד ללא תמיכה מכיסי השנור. המוני מובטלים ימלאו את הארץ. השלטון יתנדנן, יסודות המשטר יתערערו. איך אפשר יהיה להציל את או משק המדינה ולקיים את תושביה? לדעת גולדמן, עליה רמו השבוע בשתי הרצאותיו, ישנה רק אפשרות אחת: על הקהילות היהודיות בעולם יהיה למשכן את רכושן העצום, ללוות מאות מיליוני דולארים מבנקים אמריקאיים ולהשקיען בישראל. לקהילות אלה אשאי בלתי-מגבל, כי כל בנק יודע שהיהודים יקריבו את חולצתם האחרונה לפני שיתנו להקלחתם לפשוט את הרגל.

אולם הקהילות היהודיות יצטרכו להחזיר כסף זה ותהיינה אחראיות לו. הן לא יניתו אותו בישראל על קרן הצבי — גם לא על קרן דויד בן-גוריון. הן תדרושנה לעצמן פיקוח מלא על כלכלת המדינה. מעמדן יהיה דומה למעמד מקבל-נכסים רשמי בחברה שפשטה את הרגל. במקרה זה יהיה השלטון האמיתי במדינה מונח בידי האיש החולש על יהודי העולם — ולא בידי האיש האחראי לממשלה שפשטה את הרגל.

כל זה יודע גם לגולדמן וגם לבן-גוריון. לכן משתל ביג'י לשבור בעוד מועד את בסיס הכוח העצמאי של גולדמן בהסתדרות הציונית, על ידי הכרות אנטי-ציונית חוזרת ונשנית. לכן משתל לגולדמן, לעומת זאת, להכניס את הלא-ציונים לסוכנות היהודית, להרחיב את בסיס-הכוח העצמאי שלו ולהטיף ל"שותפות" בין המדינה ויהודי העולם.

רוב אזרחי ישראל התיחסו בשחיתון-נפש למלחמת-ההכרות על מהות הציונות, שנראחה להם מיותרת. אולם מאחורי הכרות אלה הסתתרה מלחמה ממשית מאד: נסיונו של ביג'י למנוע כל ריכוז-כוח מחוץ לתחומו, ונסיונו של גולדמן ליצור בידוק ריכוז-כוח כזה.

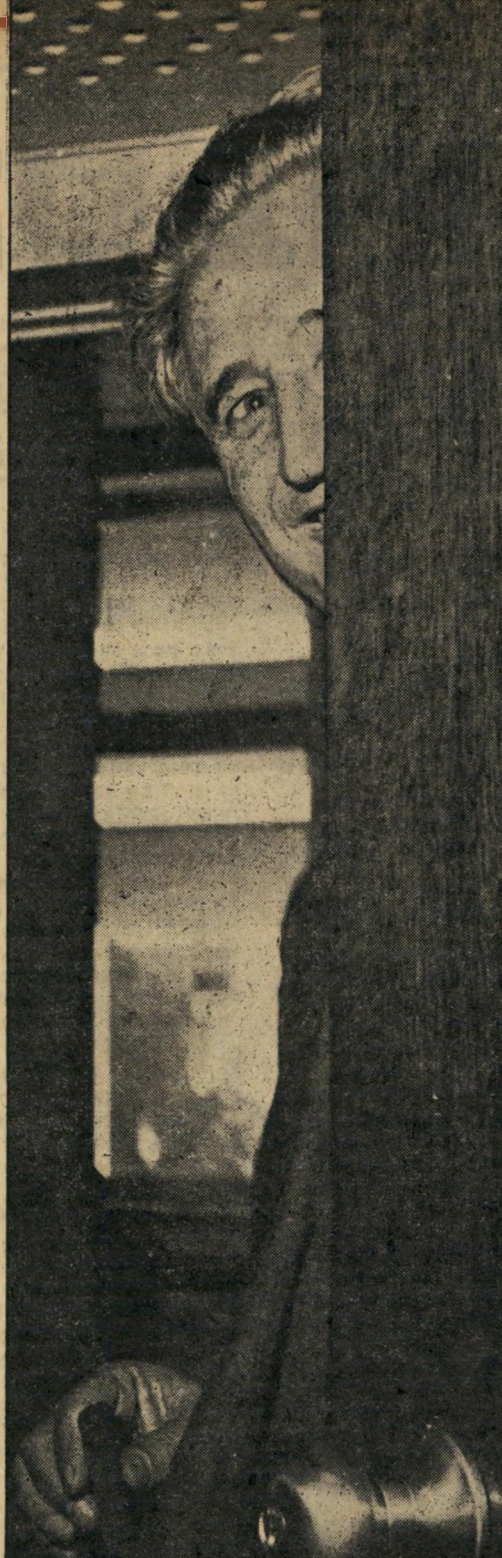
***

אחריו: המבוז

לפני גולדמן עמדה, איפוא, הברירה: לבסס את כוחו על יהודי הפזורה, או להקיים לעצמו בסיס מפלגתי בארץ. אך תהיה החלטתו כאשר תהיה, דבר אחד ברור: מלבדו אין כיום איש המסוגל ליטול לידיו את הנהגת עניני המדינה. אם תישמש מיד דויד בן-גוריון, אחרי ששבר בהדרגה את כל מנהיגי מפא"י האחרים, יצר ביג'י חלל ריק בצמרת המדינה.

יתכן כי קיחה באמת למלא חלל זה בקבוצת נערי-הזוהר שלו — אנשים כמו שמעון פרס, סדי קולק ומשה דיין. אך קרוב לחדאי שלא יצליח בכך. בחוגי מפא"י עצמה נוצרת והולכת חזית אחידה, מעין קואליציה-שלי-איש, נגד קבוצה זו. אחרי תקרית מטוס-הנשק, נאלץ ביג'י עצמו לצאת בשיחות פרטיות נגד אנשיו ולנער את חוצו מהם. הוא נשאר ללא יריש-עצור. נזמה כי ביג'י הגיע למצב-רעה של מאדאם דה-פומפדור, האובדתו המפורסמת של הזמלך לואי ה-15, שהכריזה פעם: "אחרינו — המבול" — אם ירד ביג'י מחר מן הבמה הפוליטית, שאיר מאחוריו שדה-חרבות.

למן עקבו השבוע רבים מאנשי הצמרת במדינה, וביניהם גם רבים מבין מנהיגי מפא"י המדוכאים, אחרי פעילותו של נחום גולדמן. בלבם מקוננת התקעה, הסתומה שעד אשר יבוא המבול, יצליח גולדמן לבנות תיבת-נוח פוליטית יעילה.

בכואי למעבר מנדלבוים השנה לא רצו לי- אפשר לי זאת, ורק לאחר שבועה של ריי- מננה בתי, דאוד אלי-יחיל, ערב לי על סכום רציני — הרשו לי לעבור. וגם זאת בתנאי שלא אעזוב את הבית לרגע. הייתי אצל בתי כל היום, בעלה דאוד הוא מנהל הבנק העותומאני באירביד. היא הציעה לי לעבור לגור אצלה לצמיתות והסכמתי.

התלונן השבוע חדאי: "זה יהיה פתרון נוח מאד. היא תיסע לגור עם בני, תספר להם דברים כאלה עלי שלא ירצו לראות את פני יותר, ואני אשאר בודד ועירי כאן. אחרי שני השנים, להעלמת הניירות שלי, יוניני יכול להתגונן." ובמכתב ששלח למשרד ה- פנים הוסיף: "כל זה, בעצם, אינו נוגע לי- שאלה, אשר עליכם לפתור — לאן נעלמו ניירותי?"

תליאכ"ב

על השחיטה

עמירם, תיראה, הוא באי" — קיראה דראי- מית זו נשמעה מפיו של יוסי בן השמינה, שהאביב לעבר איש מגודל זקן שחור. האיש לבש סינור לבו, מנואל כולו ברם. על רגליו נעל האיש מגפיים חומים, אף הם מנואלים ברם. בידי החזיק סכין מטבח גדולה ומאימת.

לגבי עמירם קביצת הילדים שהצטופפו לידו, הייתה התמונה שיגרתית מאד. יום יום, בהלכם לבית-הספר ובחזרה ממנו, זיג- חיב הם את ילקוטיהם ליד גדר גבוהה, ובסקרנות לודותית מלח את ימים עוקבים הם אחרי הענשה מהעבר השני של הגדר. הם אינם יכולים להתאפק, מוכרחים להציץ ולדעת מה נשמע בפנים, בבית-המטבחיים העירוני, השוכן רק מרחק של פסיעה אחת מפתח בהיהם.

שור השתולל ברחוב. בבית מס' 93 ברחוב יהושע בן-נפתח, התייפפה הגברת מנו, המתגוררת עם משפחתה היפה בקומה ה- שנייה, בזעקות יאוש. "גיהנום פה, אי אפשר לחיות הפכו את המקום לשוק בהמות. כבר בצאת השבת מתחילים להגיע סוחרים בהמות עם הגבר לשחיטה, ולא מספיק שהרחוב נכתם מכלי הרכב, אלא עוד קושרים את הבהמת לעמודי החשמל ולעצי הנוי המע- טים — אפילו לעמודי הגדרות של החצרית. הבהמות משתוללות. הן עצבניות וגורמיות וזקוקים לרכוש" היא הצביעה ביד רועדת לעבר גדר ביתה ההרוסה, אשר לדבריה נחריבה לפני ימים מספר על-ידי שור מש- חולל מועמד לשחיטה.

"אנו חיים באווירה של אימים", הוסיפה הגברת אבישי, אם לשמונה ילדים, "ילדינו גדלים באווירה של דם, עקצקת וגרופים של הקצבים, וכל העיריב המתרכז יומיים בבית המטבחיים. אין לנו מנוחה לא ביום ולא בלילה. בלילה מביאים את הבקר, ביום שוחטים אותו."

גרוע מצבם של דיירי הבתים הסמוכים לבית המטבחיים העירוני מצד רחוב אלכסנ- דר ינאי, ובמיוחד של אלה המתגוררים בכתים הנושאים מספרים 19, חלונות ו- פרספית דירתיים. הם ממש בתוך הצר בית המטבחיים. מעל לחומה המקיפה אותו, על נקלה עוקבים הדיירים אחרי תהליכי השחיטה של הבקר הנובא במאותיו. הוע- קות המבהילות של הבהמות הנשחטות, סי- לוני המם היתו בתוך ההעלות. גישי הבשר המובל בעגלות — הם מחזה יומיומי.

"אני נאלצת להחזיק את התריונים מוגנים כמעט בכל הודש השנה", התלוננה הגברת קרני, אם לתיווך רך מרחוב אלכסנדר ינאי 13. האוויר ספוג ריח חריף של דם טרי, עכשיו עוד חרוף, אך ימי הקיץ הולכים וקרבים. ואז החום המחניק, המלחי הקרות זבוכים מכל המינים, הופך את אחי הדיירים לסיט בלתי נסבל."

לדבריה של גברת קרני- הצטרפו עשרות משפחות, אשר מנת חלקן היום-יומית היא להיות עדים למחנות הידיה המתרחשים מי תחת לאסם בבית המטבחיים, התלוננו ב- עיריה.

יש תוכנית. ד"ר לויט. מנהל בית ה- מטבחיים העירוני, אינו מבטל את אירועימית הגורמת לתישבי הסביבה על-ידי מציאותו של בית השחיטה במקום. "אבל מה לעשות? כשהחליטו דינוגור ורוקח להקים בית מט- בחיים בעיר העברית הראשונה, היה המקום שנבחר אז סוף העולם. ב-1913 שירת 60 קצבים 600 אלף תושבים. כיום אנו משרי- תים 300 קצבים ו-450 אלף תושבים של תל-אביב רבתי. נוסף לזה מקיים בית ה- (המשך מעמוד 12)

החברה שייצרה את „המשקה הזך בבקבוק הצח“ עסקה גם

הסערה

בשעה שפקיד אחד עזב את החברה ופקיד שלישי הועבר למחלקת אחרת. מיטרו פקיד אחד לבקש עם יסקותיו של בורנשטיין, אישר היועץ המשפטי של שק"ם לכתב העולם הזה. הוצאת הסוכר בכמת גדולה כל כך היתה בניגוד לנוהלי השק"ם. הפקידים שעשו זאת עברו על ה- חוק.

בכל זאת, לא הועמדו הפקידים לדין. מנה- לי שק"ם העדיפו לטשטש את הגרשה כולה, לעבור עליה לטור היום.

★ ★ ★

„ניימן הלשין עלי!“

קמקרה אחר סיכלה את תוכניתו של בורנשטיין. היא הופיעה בדמות ד"ר פליכס מרשנר, אחד מחוקרי מחלקת הפיקוח במשרד המסחר והתעשייה, שהחליט במרס 1957, לערוך ביקור פתע במחסני הסוכר של חברת סמפון בע"מ. מרשנר גילה מיד כי 35 הטון שנתקבלו משק"ם חסרים במחסנים. הוא הודיע על כך לממונים עליו, שפתחו תיק פלילי נגד בורנשטיין.

התיק הפלילי 5400/57, חיועץ המשפטי נגד סמפון, חברה למשקאות בע"מ, משה בן צבי בורנשטיין ושמואל נוימן, מנהל החשבונות של החברה, עבר כמה וכמה גיל- גולים מאז הובא בפני השופט, ועד ליום בו הודה בורנשטיין בשמו ובשם החברה במכירת הסוכר. בתחילה, האשם בורנשטיין בגניבת הסוכר שהיה מיועד ליצור סמפון לצבא, בימי מבצע סיני, ובמכירתו במחיר

ה שם „ממפו“ הפך מזמן מושג כשפה העברית. המשקה המרענן החל מסמל את הווי הארץ לא פחות מאשר הפלאפל והתמס של תקופות קודמות. השבוע זוקע עולם המשק בישראל על-ידי פרשה סנסציונית, מלווה בשרשרת של משפטים, האשמות והאשמות-נגד. ככל שהתרחבה שערוריה זו, כן היה נראה כי השם ממפו מסמל עוד משהו: המציאות המיוחדת של הכלכלה הישראלית, בה מרוויחים אנשים לא מייצור פחורות, אלא בעיקר מעסקות של מטבע, פעולות בשוק השחור וזילגול הון.

בהתאם לכמות המוחשית שאת הספקתה היה השק"ם דורש מדי פעם. כך היתה אספקת הסוכר מחלקת פחות או יותר במשך השנה כולה.

אולם משום מה סיפקו פקידים שק"ם ל- בורנשטיין מראש כמעט את כל כמות הסוכר — 35 טון — שהיתה דרושה ליצור במשך השנה. כמות זו היתה מוגזת ב- מחסני שק"ם. כחלק מן ההכנות למלחמה. בורנשטיין לא ראה כל צורך לשים סוכר זה במקרה. הימים היו ימי מיבצע-סיני, והסוכר עלה בשוק השחור 1800 ללי לטון.

בורנשטיין הוציא את הסוכר מיד. טוען הוא: „השתמשתי בו לצורך הייצור שהלך לשוק החופשי“. אם נכון הדבר, הרי הרחיב בורנשטיין שוב סכום גדול של ריבית. כי את הסוכר משק"ם קיבל ללא תשלום, ואילו קנה את הסוכר במחיר הרשמי היה צריך להוציא 21 אלף לירות.

לדברי מאשימו במשפט, לא הסתפק בורנ- שטיין גם ברוח זה, אלא הוציא את הסוכר

במרכז השערוריה עמד גבר נמוך ועגלגל, בעל אף סולד, שהגיע לישראל בשנת 1951. משה בורנשטיין, שותף לשעבר באחת ה- טחנות הגדולות ביותר בפולין, שדיבר עברית שוטפת כבר ברגע שדרך על אדמת הארץ, דיבר ישר לענין. הוא רצה להשקיע את כס- פו, להרחיב את הרחם המקסימלי.

בימי מלחמת-העולם הסתתר בורנשטיין ה- חרשה, החזיק את כספו, לדבריו, בבנק שווייצי. כרבים מבני ארצו ומעמדו, ידע להודיל הון זה בשנים הראשונות אחרי המלחמה, עת היתה אירופה גן-עדן של השוק השחור. עתה, בכואי ארצה, הביא עמו גם מתכון של משקה חדש. באמריקה זכה המשקה לשם טוריא. בישראל נמצא לו השם סמפון.

לא היה קשה לבורנשטיין למצוא שותף. יעקוב תבורי, בעל בית-חרושת למשקאות במרדס'חנה, היה מוכן להעמיד את מפעלו וניסיונו, יחד עם סכום מסוים של כסף, לרשות השותפות החדשה. תמורת השקעת כספו של בורנשטיין והמתכון האמריקאי, כך נולד ממעל סמפון במרדס'חנה.

כעבור שלוש שנים בדיוק פג תוקף החוזה שחייב את תבורי לעבור בחברה. בו ביום הודיע על רצונו לפרוש. תוך חמש דקות הסכים עם בורנשטיין על המחיר. הוא זיה אופייני לגידולו העצום של מפעל סמפון. כעד בעלותו על החצייה המפעל קיבל תבורי כמזומנים 200 אלף לירות.

★ ★ ★

רק החייד הפסיד

ניימן יבול היה לקחת תעשיין של משקאות קלים סכום של 200 אלף לירות כמזומן, לפני שנה וחצי, עת שילמו קיבוצים ריבית של 36% לשנה על כמה אלפי הלירות שלקחו בשוק השחור, ועת התקשו גם בעלי המפעלים הגדולים ביותר לגייס כספים למימון הייצור?

כאן הוכיח בורנשטיין את כושרו המסחרי, ואת התמצאותו המהירה בנוף הכלכלי של הארץ. הוא ניגש לשק"ם, הציע לפקידיו עיסקה מושכת מאד. עד אז היה השק"ם קונה סמפון כרצונו, ללא התחייבות מוקדמת, משלם עבור כל בקבוק 48" עד 60 פרוטה. נתה הציע בורנשטיין להורווי את המחיר 40- פרוטה, בתנאי שהשק"ם יזמן מראש שלושה חוצי מיליון בקבוקים לשנה, ישלם מראש את כל המחיר: 140 אלף לירות. נוסף על מחיר זה התחייב השק"ם לספק לבורנשטיין את הסוכר הדרוש ליצור, ללא תשלום.

מעיסקה זו הרעידו שני הצדדים: בורנשטיין קיבל מיד 140 אלף לירות, ללא תשלום ריבית כל שהיא. אילו לוה- זכום כזה בשוק השחור, היה משלם תמור- רתו ריבית של כ-50 אלף לירות. את זכוםו שהיה חייב לשלם לאוצר — בצורת יהב-מגן ומסקינות — שילם רק כעבור חודשים רבים.

שק"ם, איגוד ממסלתי המנהל על כסיס עסקי, הוריד את המחיר, קיבל ב-40 פרוטה את המשקה שהוא מכר לחייליו כמחיר של 95 פרוטה (עד שמבקר-המדינה יצוה להורווי את המחיר).

המססיד היחיד בכל העיסקה היה חייל צה"ל, שלא נהנה מהזולת המחיר, אך כמקרים רבים מצא בשק"ם רק את סמפון, לא יכול היה לבחור במשקה אחר.

★ ★ ★

סוכר בשוק השחור

אולם בורנשטיין היה זקוק לכסף נוסף, כדי לשלם את חובו לתבורי. את העודף הדרוש מצא בצורה פשוטה לא פחות מקודמתה. לפי החסכם בינו לבין שק"ם, היה מוסד זה צריך לספק לו את הסוכר הדרוש ליצור,

המתחרים

יעקוב תבורי, לשעבר בעל חציית מפעל סמפון, ושמואל נוימן, לשע- בר מנהל הפנקסים של סמפון, מקשיבים לדברי הפרקליטים במשפט שחוגש נגד סמפון על הברחת סוכר לשוק השחור. הנאשם העיקרי, בורנשטיין, חאשים אותם בקנוניה נגדו, לצורכי התחרות מסחרית. מפעלים רבים בארץ, מלבד סמפון, חברויו סוכר.

לשוק השחור. באופן פורמלי אין הודה בורנשטיין באישום זה. אולם כשליף פרטיות הכחיש אותו. טען הוא: „עברתי לכל היותר עבירה טכנית. הוצאתי אמנם את הסוכר למטרה שלא היה מיועד לה, אולם סיפקתי לצבא את המשקאות כמולד משק"ם דרש אותם, והכנסתי בהם את הסוכר הדרוש.“

אם הלך הסוכר לשוק השחור, במחיר 1800 ל"י, ואם החזיר אותו בורנשטיין אחר- כך במחיר 1200 ל"י (המחיר הנוכחי בשוק השחור), הרי הרחיב בעיסקה זו 21 אלף ל"י. אולם קרוב לדאי שבורנשטיין לא עשה זאת. הוא פשוט הגדיל את חוב-הסוכר שהיה חייב למשרד והתעשייה, ממ, שיד לגלגל כמות זו. כך הגדיל את ההון החוזר שלו ב-63 אלף לירות.

בצורה זו זכה בורנשטיין בסך הכל הודות להסכם עם שק"ם לתון חוזר, חופשי מריבית, בסך 203 אלף לירות. כשנתברר הדבר, נתעוררה שאלה פשוטה: מדוע הסכימו פקידים שק"ם לעיסקה כולה, ובמיוחד ל- אספקת הסוכר מראש?

בעקבות עסקותיו של בורנשטיין, שנעשו בינו לבין פקידים בכירים של החברה ה- ממסלתית, נערכה חקירה פנימית במוסד. כתוצאה מחקירה זו פוטר אחד הפקידים, בעקבות עסקותיו של בורנשטיין, שנעשו בינו לבין פקידים בכירים של החברה ה- ממסלתית, נערכה חקירה פנימית במוסד. כתוצאה מחקירה זו פוטר אחד הפקידים, אחד: „כששילמתי לתבורי בעד חלקו בסמפון,

בשורה של ע'סקות כלכליות פחות זכות ופחות צחות

בוק הטמפו

חיפה עם תעודה חדשה.

בצורה זו, אם פקחי המכס לא היו עוצרים במקרה את מכונות סמפו בדרך יאזורי חיפה, ומסמנים את החשבונות היה חצי מטען המשקאות פטור מיהב מגן ומס מסוייג. מאחר ולא הוצאו עכורו תעודות-משלוח נפרדות בהגלת החשבונות של בית-החרושת, ולא דוח עליו לשלטונות המס.

השמן סופו לצורך על-פני המים. כשפגע בורנשטיין בשמה הטוב של סוכנות גמט בפססמו באחד הימים הודעת-פתע במעריב, כי הוא מבטל את הספקת הסמפו באמצע-תה, סיפרו בעלי גמט את הכל. בעזרתם הבינו החוקרים את פרטי העיסקה, העבירו ידיעה דחופה לחבריהם בתל-אביב, כדי ש' יפקחו עין על חברת סמפו ועסקיה.

★ ★ ★

יומן קופה ב'

ב תל-אביב היתה השיטה שונה. הנהגים היו מצטיידים, נוסף על החשבון הרשמי, בחשבון מוכפל משלהם, מנהלים פנסונות כפולה. כשהיו מחזירים בערב את יתרת המשקאות לבית-החרושת, וחותמים בעמודת "החזרות" בכרטיסיהם, היו פקדי בית-החרושת מוסיפים ספרות אחדות כאותה עמודה. כך יצא שבכרטיסו של נהג אחד שהחזיר למשל 5 בקבוקים באותו יום, נוספו הספרות 5 ר"ו, והנהגות החשבונות דיווחה איפוא על 155 בקבוקים שהוחזרו. התוצאה: סמפו זכה ב-150 בקבוקים פטורים ממסי-עקיפין וממסי-הכנסה. תוצאות החקירה: סמפו העלים משלטונות המס 665,000 בקבוקים בתל-אביב, 165,000 בחיפה. שיעור המס שלא שולם: 14,110 ל"י. מחיר הבקבוקים: 91,000 ל"י, שהרווח עליהם הועלם בדרך זו גם מתשלום מס הכנסה.

יחד עם עורך-הדין אמנון רוזנשטיין, ש' מונה על-ידי בורנשטיין נוסף לעורכי-הדין הקבועים שלו, גיצלטר ורוזנשטיין, החל בורנשטיין במשאומתן עם שלטונות-המכס. העונש, לו היה צפוי, אילו היה עומד למשפט: מאסר שנה וקנס גדול פי שלושה מהיקף ההברחה. נוימן ביטל את הכל, טען בורנשטיין בכמס, "אני לא ידעתי משום דבר". בכל זאת, אחרי שהחוקרים הציגו בפניו את "יומן קופה ב'" שהוחרם בביתו של נוימן ברמת-גן, ובו נמצא פירוט הסכומים

חתם לי על התחייבות שלא יעסוק בשלוש השנים הקרובות ביצור משקאות קלים דומים לסמפו, ובהפצתם מחוץ ליאזור פרדסי-חנה. עכשיו הוא מכר את תבורי בע"מ לנוימן ב-8 ל"י, תמורת שמונה מניות-בכורה, עשה אתו הסכם סודי בו הוא מבטל את המכירה הרשמית. בצורה זו הוא נשאר בעל המפעל, בשעה שאת המשקה המתחרה, שייקרא קריט' סאג, ייצר כאילו נוימן, גילה בורנשטיין.

הסברו של תבורי: "כל הסיפור הזה הוא עלילה פשוטה. בורנשטיין זומם להרוס את נוימן, כדי להתקם בו. בהתאם לנוסח הי חווה שנחתם ביני לבין בורנשטיין, אני חופשי כיום לעשות מה שאני רוצה. כל ההנבלות, אם היו כאלה, היו רק בתנאים מסויימים שבורנשטיין לא מילא אותם. הי סיפור על שמונה הלירות בדוי מן הלב."

★ ★ ★

העלמה מיהבימני ומס

פ רשת מנהלי-החשבונות שמואל נוימן משמשת בידי בורנשטיין גם מפתח לסתירת האשמותיהם החמורות והמגוררות של חוקרי המכס בתל-אביב ובחיפה, על העלמת כמות גדולות של סמפו מעיני פקחי יב"ה-מגן והמסי-מסוייג, ושלטונות מסי-הכנסה.

החקירה החלה לפני שבועות אחדים. בכי קור-פתע עשרו אורי קרני ושמואל חייסמן, חוקרי המכס החיפאי, במשרדו של בורני שטיין בטמפו, ביקשו השניים לבקר את חשבונות השייך לספקים. בהתאם לחשבונות אלה, חייבים יצרני המשקאות הקלים לשלם את יב"ה-מגן והמס המסוייג, בסך 17 פרוטה לבקבוק.

חברת סמפו לא פעלה לפי החוק היבש הקיים. נהגי החברה, שהיו יוצאים עם מטען משקאות לחיפה, היו מעמיסים את המטען בשעות הערב במחסן המפעל ביאזור, ומצי טיידים בתעודת-מכס מסומנת בתאריך יום המתרח. בבוקר השכם, היו הנהגים יוצאים לחיפה. הם היו פורקים את המשקאות במחסן הסוכנות החיפאית. גמט, ברחוב המל 3, חוזרים עם אותה התעודה ליאזור, מעמיסים שוב משקאות, מבלי להוציא תעודה נוספת וחוזרים לחיפה, כדי לחזור עוד באותו ערב ליאזור, להעמיס ולצאת למחרת בבוקר ל-

בער טמפו

משה בורנשטיין, האיש שיזם את הקמת המפעל, מואשם עתה בעסקי שוק שחור, העלמת מסים שונים ובעיקר מס-ההכנסה. הוא הודה ברוב האשמות שיוחסו אליו, הטיל את מלוא האחריות על מנהלי המפעל ופקידיו.

הקלים כולו ואשר רכש גם את בית-החרושת קנקן וצירף אותו למפעל סמפו. לא היו פשוטים.

כדי לממן את רכישת קנקן, חיפש בורני שטיין דרכי-מימון חדשות. אחרי ההתחייבויות הכספיות אליהן נכנס כשרכש את סמפו מתבורי דללו מקורות האשראי וקרן הי תקנה היחידה, נראה לו ברמותן של הלי חוות הפיתוח שמשרדי הממשלה נותנים כיום ביד רחבה כמעט לכל דורש. סעיף "פיתוח בתי הקירור" בתקציב הפיתוח לא היה מוגבל עד תומו, ובורנשטיין, בעל הקשרים הטובים במשרדי הממשלה, ביקש להגדיל את בית הקירור הנמצא בעלותו בידי-אליה, יחד עם שותפו חלף מבראזיל.

אילו היה חלף מסכים לתוכניותיו של בורנשטיין, היו רבע מיליון הל"י מורמות ישר מקופת אחד הבנקים לבית-הקירור, ש' היה נבנה שלבי-שלבים, ובינתיים אפשר היה להשתמש בכסף גם למטרות-ביניים, כג' הוג בארץ. אולם חלף לא הסכים. הוא דרש מבורנשטיין להפקיד 60 אלף ל"י, כערבות לרצינות הצעתו להרחיב את בית-הקירור.

לבורנשטיין לא היה חשק להפקיא כסף טוב, שבינתיים אפשר לגלגל אותו לסימון עסקיו הנרחבים. לכן החליט להקים בית קירור אחר משלו, בחצר מפעל סמפו ב' יאזור, קיבל למטרה זו את רבע מיליון הל"י מכספי הממשלה.

בית-הקירור עצמו עדיין לא התחיל לפעול לבורנשטיין לא היה הכסף הדרוש להתקנת הציוו. כי כמו מאות יצרנים אחרים שהכי ניסו את יום עמק תודך כיסי תקציב הפיתוח, לא מיהר להקים את המפעל אשר למענו קיבל את ההלוואה הגדולה, בתנאים נוחים מאד, הטובים הרבה יותר מן הריבית אשר היה צריך לשלם אילו להא את הכסף בשוק השחור.

★ ★ ★

הדוץ בטמפו

כן הורים במקרה המסך מעל חלק מעסקי סמפו. הם לא היו מזהימים מפני שהיו יוצאי דופן במיוחד. להיפך, מוסרי ההשכל המעצבי שלהם נבע דווקא מן הי עובדה שנוהי צורה של ההגלת עסקים כפי שהיא מקובלת ברוב ענפי המשק הישראלי. היא נובעת ממהותו של משק, שאינו בנוי על ייצור, אלא על עסקות מטבע, ססטרות בשוק-השחור וחלוקת ההון הזורם למדינה מכיס התורמים היהודיים בחוץ-לארץ.

סמפו היה חלום המשקאים החדישים בארץ עתה מתגבר כי היה גם חלום השיטה לצבד רת כספים, ודווקא בטמפו די מתיר.

המועלמים ממס והסכומים שהועברו מן הקופה הרגילה לידיו של בורנשטיין, הסכים בורנשטיין להודות. "תבורי הסית את נוימן לחבל במפעל", האשים טוב, "אני שכבתי בבית-החולים, אחרי שרפאל הלפרין התנגש במונית שישבתי בה. סבלתי מועווע-מות. במשך כמה חודשים לא נגעתי בשום דבר ב' מפעל, וסעתי לחוץ-לארץ. נוימן טיפל בכל". בכל זאת הסברו של בורנשטיין צולע בנקודה זו, תאונת-הדרכים אירעה בחודש יוני 1937, והוא חזר מבליה רק בסוף חודש יולי. אולם העבירות המיוחסות לו בחיק המכס נעשו כולן בחודשים אוגוסט-ספטמבר, בהם חזר כבר מר בורנשטיין לקו הבריאות.

החוקרים לא קיבלו את טענותיו של בורני שטיין. הם הצביעו על הסימנים שנעשו ב' כתב-ידו, ליד הסכומים שהועברו לכיסו. אך בורנשטיין המשיך להכחיש: "זה הכל המ' צאה מחוכמת של נוימן. הוא טמן לי פח, זייף בעצמו את תעודות המשלוח, יום את ההברחה ולקח את הכסף לכיסו. אני חוקר בזה עכשיו. הכל יתגלה בקרוב."

למרות ההאשמותיו החמורות לא פנה בורנשטיין למטרה, העדיף להודות בפני החוקרים: "אמרתי להם שיגידו לי בכמה להודות. אין לי ברירה. נוימן גנב את הכל. בינתיים אשלם את הקנס."

★ ★ ★

א חרי שהודה בבית-המשפט במכירת סוכר בשוק השחור, ובמשרד המכס ב' העלמת הכנסות ממס עקיפין וממסי-הכנסה, פתח בורנשטיין בהתקפת-נגד: "פיטרת את נוימן משום שנודע לי כי הוא נכנס לשותפות עם תבורי, ועורך הזמנות בסכומים גדולים אצל יצרני בקבוקים ופקקים". סיפר השבוע. כל אותו זמן ניהל נוימן את בית-החרושת למעשה, יחד עם בנו של בורנשטיין, צבי בן ה-20. צבי לא שירת בצבא, אף שהגיע מוזמן לגיל המתאים, וגם לא התייצב לשרות. "הוא תושב-חוץ", הסביר האב, שהוא אורה בלגי.

צבי בורנשטיין לומד מאתימטיקה ופיסיקה באוניברסיטה העברית בירושלים, נוהג לבקר מדי פעם בבליה, אצל משפחת אביו. בורני שטיין האב, המתעתד לדבריו להישאר ל' צמיתות בישראל, כדי להמשיך בעסקיו, אינו רואה כל פסול באי-ההתייצבות של בנו לשרות בצהל: "זהו החוק. מה יש?"

★ ★ ★

כסף למקרר

גם שאר עסקיו של משה בורנשטיין, שהחליט להשתלט על ע'ף המשקאות

משה בורנשטיין (במרכז) בין פרקליטיו, אמנון רוזנשטיין ואליהו גיצלטר, בשעת הפסקה בתהליך הדיון המשפטי. בורנשטיין הודה באשמתו של הברחת הסוכר לשיק חשחור, טען באמצעות פרקליטיו שזו היתה עבירה טכנית בלבד.

הנאשם

כתב „העולם הזה“ שהשתחף כבול-ידיים בהפגנה נגד הברכה מדווח:

„אני מכבין עם נטורי-קרתאי“

מאת
מרץ עופר

כבר ראיתי יותר מהפגנה אחת של נטורי קרתא, סתם כחושב ירושלמי סקרן, ובהיותי עתונאי שכיסה את התי פרצויות-הזעם השונות שלהם. בשבוע ש עבר התכוננתי שוב להפגנה — לא כסקרן ולא כעתונאי העומד מן הצד, כי אם כאחד המפגינים עצמם.

חבוש מגבעת ומבט קנאי, חררתי למאז שצרים. השעה היתה שלוש. הרחבה שלפני הישיבה הגדולה היתה שוממה, שקועה בי תרדמת-צהריים. לרגע חששתי שפעיתי בי מועד. ניגשתי לקיר הקרוב, עינתי שנית במדועה הגדולה שהודבקה עליו. המודעה הכריזה: „עצרת מחאה נגד בריכת השחי המעורבת — היום, יום החמישי, יום כיפור קטן, בשעה שלוש אחה“צ (שעה 8 לפי שעות א"י) היערך בהיכל ישיבת מאה שערים עצרת מחאה...“ לא לא טעיתי.

נער רוה הביט בי בחשד, לחש משהו לצעיר שעבר ברחבה ונעלם בתוך הבניין. נשמתי עמוק ונכנסתי פנימה, בעקבות ה צעיר. ראיתי אותו עולה במדרגות לקומה השנייה, מיהרתי אחריו ומצאתי את עצמי בפתחו של אולם בית-הכנסת של הישיבה. בניגוד לחיצוניותו העלובה של הבניין, שאינו נבדל מכל שאר בנייני-האבן האפורים של השכונה, היה האולם מקושט בפאר רב. מנורות ניאון שפכו אור בהיר על קירות צבועים בגוון שיש, בימת עץ נאה, מרוכות משי וקטיפה, ארון קודש ענקי מעץ זית. האולם היה כמעט מלא.

★ ★ ★

חוששים לשבת בפסח

עשרות הגברים שהצטופפו בו למלו פסוקי תהלים. תפסתי מקום בפינה. בתחילה חששתי שהלפתי „האורחית“ ומגעתי האפורה יכילטו אותי בתוך ה קלחת האפורה, החבושה כובעים שחורים, כמו זבוב בקערת חלב. טעיתי. בין המת מילים היו רבים שהיו לבושים כמוני.

„היום יהיה קשה“, לחש לי שכני באידיש, „רבים לא יבואו, אף אחד לא רוצה לבלות את חג הפסח בכלא.“

המיקרופון שעל הבימה הופעל, פסוקי ה תהלים הפכו ממילמול שקט לנהמה מת גברת, אשר נישאה על-ידי רמקול על פני כל השכונה. הצצתי החוצה דרך החלון. ה ככר שלמטה הלכה והתמלאה, גם הרוחק בתוך האולם הלך וגדל. כל הספסלים היו תפוסים מכבר על-ידי מתפללים. קבצנים עברו מספסל לספסל וקשקשו בקוססאות הפח שלהם.

„א נדובה, א סיאסטרו“ הפניע קבצן שנחנק אלי. שלשתי שולינג לתוך הקופסה. ש הכלה בעבר, כפי שהעדה הכתובת האני גלית שנשארה עליה, קפה ברזילאי טהור.

★ ★ ★

קול שופר

השעה חיתה ארבע. באויר הורגשה מתוחות סמויה. הישיש אשר עמד לפני החיבה והתפלל לתוך המיקרופון כמעט ר נמנע על-ידי האנשים שנדחקו אליו.

מבעד לפתח הבקיע לו דרך גבר שחורי זקן. עם בואו עבר רחש באלם. „שבתאי יודלביץ“, הסביר בחור-ישיבה שעמד לידי לגבר אשר לבושו העיד עליו כי הוא תיך אמריקאי. „או, רבי יודלביץ, איי סי“ קלט האמריקאי את הידיעה ועבר לאידיש שוטפת. עזבתי את מקומי ונדחקתי בעקבות הרב.

הרב יודלביץ, מנהיג צעיר, רבי-מרץ של נטורי קרתא, תפס את מקומו על הבימה. אמירת התהלים נתחדשה. ניסיתי גם אני להגיע אל הבימה, אך גבר מגודל חסם את הדרך. „אטשר היט איך א פונטז“ שאל.

הנעתי בראשי לשלילה והושטתי לו חצי לירה. „א פונטז“ חזר על בקשתו. חיכתי ומשכתי בכתפי. האיש הבין שלא יקבל יותר, לקח את שטר הכסף האדומם ונתן לי פתק. היתה זאת קבלה עבור 500 מיל, תרומה לקן למלחמה בבריכת השחיה ה תערובתית.“

מאת הפינות בקעה זעקה מרה: „מחלים! גזלנים! רשעים! רשעו! כל האדומים, מארת אלוהים על ראשי הקומוניסטן!“ ישיש צמוק נפנף בידיו בהתיגשות, תוך כדי שפיקת אלות וקללות על הקומוניסטים. הרוסים, סיביר וברית-המועצות. „מי זה? חקרתי ילד שעמד לדין. האיש הזה בא מרוסיה, הוא היה בסיביר“ ענה לי מישוה במקומו.

מאוחר יותר נודע לי שהאיש, לשעבר עסקן דתי רוסי מוכר, עבר את כל אימי מחנות סיביר, הוברח לישראל לפני חדשים מספר על-ידי מחתרת חביד הפועלת בי רוסיה. מדי יום ביומה, לפני תפילת מנחה, נוהג הגבר לקום ממקומו ולשפוף את אלחו הנוראה על ראשי מעניו לשעבר. איש כבר לא התרגש מבריו, שהפכו חלק נדוש ו יומיומי מהסכס.

הישיש כילה את צעקותיו והתפילה התי חדשה. ההמון נע והתפתל בקצב. המתח עלהו האחד נעשה חם ומחניק. עשרות זאטוטים תפסו כל אדן-חלון או פינה פנויה, ואז כמו מתוך מעמקי נפש פצועה, בקע לפתע קול השופר. הצליל הצורם עלה וירד ונשבר לאלפי קולות מחלחלים.

★ ★ ★

נבוכדנצר הרשע הבין

ישחו דרך על רגלי, דחף אותי ה צידה. צעיר גברון, שפניו כוסו אך לפני זמן קצר במלומה בלונדיית דליה, פינה ורך. בעקבותיו צעדו הרבנים. הם תפסו את מקומם לרגלי הבימה.

„ידרוש הרב שבתאי יודלביץ“, הודיע מי נהל הסכס ברמקול. יודלביץ נשען על הדוכן, עצם את עיניו והתחיל לדבר. „אחים יהודים יקרים“, פתח באידיש, וקולו הירדה באלם הדומם. האנשים הביטו בו אחוזי קסם. שלא מרצוני נסחפתי גם אני באוירה המתוחה והבטתי בו כמכושף.

פניו היו מעתהים בזעם עצור, סיפוח רוק ניתזו מפיו תוך כדי דיבור. „נבוכדנצר הרשע, שהחריב את בית-המקדש, נתן לגוילים לקיים את דתם? שאג הרב. „נבוכדנצר ה רשע הבין והמסשלה הציונית הרשעה איננה רוצה להבין ונקימה בייכת טומאה בתוככי עירונו“ התקרבתי חרש אל הבימה, היצאתי את המצלמה, כיונתי אותה מן הבטן אל הרב ולחצתי. איש לא הרגיש בתנועה.

יודלביץ ניפנף באגרופו וצעק: „ראו כמה יושבים בסוהר בתפיסה על קודש השם, רחמו על נשמות תופסיהם!“ — האם כך נראה ירמיהו בשעה שהתנבא בגיא בן-הינום, מול פסל המולך הבלוע עוללים מיללים בלועו העשן?

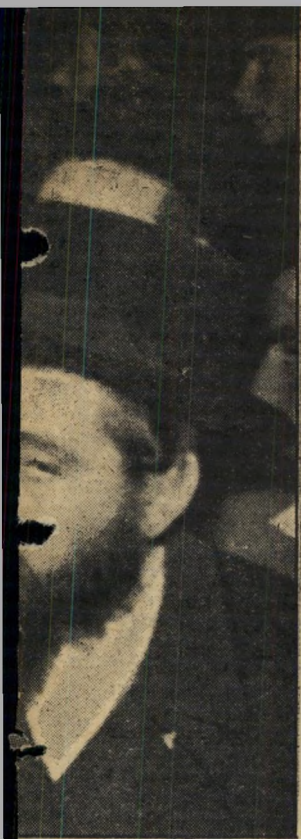
★ ★ ★

„ירחם ה' על המכים!“

השעה היתה חמש וחצי. בחוץ התחיל להחשיך. הנואמים התחלפו בזה אחר זה. פניהם של העומדים מסביב לכור ר הסמיקו. ההתלהבות גדלה מרגע לרגע. היה ברור שמשו עומד לקרות, משהו גדול שיפרוק את המתח בבת אחת ויזרים את כולם לכוון כלשהו.

בפתח האולם הבחנתי בילד, שעמד ועישן סיגריה בהחבא; בפינה אחרת תפס מקום נערי-ישיבה והתחיל למיץ חבילת חוטי-שפנט. „אותן חיפשתי כל הזמן“, אמרתי לעצמי.

חוסים, חבלים, ידיים כבולות! נזכרתי בי

הכתב (במגנט)

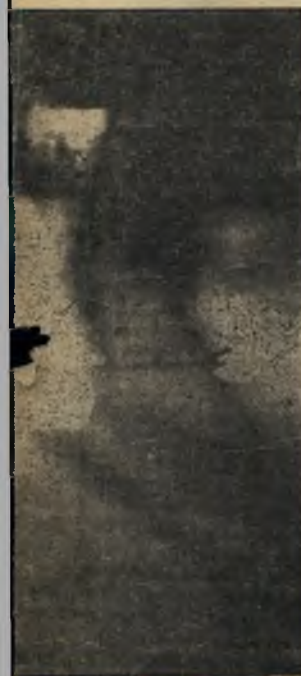
הבטחתי של הרב שינברגר, „שר הכת: „בפעם הבאה כשנצא ל כבולי ידיים, שיראו שאין אנו הכות!“ עתה היה ברור: בתום יצאו כולם כבולי-ידיים החוצה. הש לאן. את התשובה לשאלה של נתן הרב אברהם רוט, אחרון הנוא לנו כאיש אחד נעלה לקברו של ה סגלוב, לתפילה למען ביטול רוע

שמו של סגלוב, שהפך קדוש ב קרתא אחרי שנפטר בוסיבות ה בהפגנת-השבת הגדולה בשנה ש ע את שלו. נהימת-הסכמה עברה ה אנשים התחילו לפנות לכוון הפ הפעם נלך כבולי-ידיים!“ עצר קול את ההולכים. „איש איש יקשור למען יראו כולם שפנינו לשלום ירחם השם על השוטרים המכים! נימת תחינה.

עשרות ידיים חופוניות נשלחו החבלים. ילדים, אברכים, בעלי-ים, כולם קשרו את פרקי ידיהם אל החבילה ולקחתו גם אני חבל.

„נאצים! רוצחי“

ה הפגנה התחילה לזוז ממקו כות, לכוון שער השכונה.

בפעולה

תמונת קול נושאי קובט דולח על המפגינים. היא צולמה

האכורה) קשור אל ידו של אחד המפגינים, בראשית ההפגנה, בדחוב האה שערים

אחד בבקשה? הסברתי לו. "סיד, תעזב את המקום בבקשה!"

★ ★ ★

זעקתו באמצע נפסקה

אולם גם אם החלפתי מחנות, לא התחנתי לערוך משדה הקרב. ניגשתי לקצין לבוש אורחית, ביקשתי לברר מה קרה כל אותו הזמן ב"מחנה האויב". קיבלתי את האינפורמציה, וחזרתי שנית אל החזית.

ענה כבר התפתחה המערכה בקצב. שרת השוטרים הסתערה קדימה. הודיית לאל שלא הייתי עתה בין המפגינים. כי הגוש הצעקני לא חיכה אפילו עד שיתחילו עליו מים; הוא נסוג והתפורר לכל העברים, ללא קרב.

ראיתי את בנו של אחד הרבנים שנאמו. תופס מחסה באחת התנויות. הוא עמד בפינים, עדיין כבול ידיים, והציץ החוצה. כמה מחברי-לשעבר, שלא היו זריזים מספיק, נלכדו בידי השוטרים ונגררו אל הניידת. אחד מהם נאבק בועם, התפתל וניסה להתחמק מידי תופסו.

המפגינים עברו למלחמת גרילה. הם הסתתרו בפתחי הבתים. מעופפים עליידי שאגות הקרב שנשמעו מעל מרפסות הבתים, בהם מתגוררת אוכלוסייה דתית אוהדת, המשיכו לצרות. הקריאה התזרת היתה: "מתגלים, נאצים!"

ילדון אחד נתפס ונגרר לניידת. זעקתו באמצע נפסקה.

★ ★ ★

ההגיון והאמונה

קרב הדך ושכך. רק בקצה אחרון נעו עשו שרידי המפגינים נסיון אחרון להתארגן. הצעקות התחדשו. "כולם קדימה!" צעק קצין אחד והרים את ידו. שתי שורות השוטרים הסתערו בריצה והתקבלות החדשה חוסלה תוך פחות מדקה; שרידיה הובלו עליידי השוטרים לתוך הניידת. בדיניהם היה גם הרב רוס.

פה ושם עוד הסתובבו ילדים צעקניים. אולם איש לא שם אליהם לב. קבוצה אחרת של לוחמים ירדה למחתרת. הסתגנה עד לרחוב יפו. בעורף השוטרים שם התאספו ופתחו בריקודים. ניידת מש"טרה הפיצה אותם לכל רוח.

יכול המעצרים היה גדול. 30 איש נתפסו, ביניהם גם ישעיהו בלוי, בנו של הרב עמרם, היושב בכלא עם בנו השני אורי, מאז ההפגנה הקודמת.

עקבתי אחרי הנעשה בעצב. ההגיון אמר לי כי כך זה מוכרח להיות, וכי קבוצה אנשים איננה יכולה לכפות בהפגנות את דעתה על הרוב. אך לבי כאב למפגינים המובסים. בשעות המעטות בהן צעדתי לצידם, חשתי כמה עמוקה וכנה אמונתם טמנתי את חושי-הפגת בכיסי והתרחקתי מן הניידת הגדושה.

רצו אל בין שורות המפגינים ויתחילו ללא את הניידות באבכים ובגברים צורחים ונאבים. החבאתי את המצלמה בכיס ועשיתי כבר את ההכנות הנפשיות להמשיך את ה'כתבה בכלא משטרת הבירה.

אלם השוטרים לא הסתערו. ידיהם חכרו לוח של המפגינים הביאו אותם במבוכה. בשעה ששאגות החימה של המפגינים הלכו וגברו, עמדה שרשרת השוטרים שלהם מבלי לזוז.

בין העומדים בשורה הראשונה של המפגינים השתררה אט-אט דממה מעיקה. חוסר-הפעולה של המשטרה היה בלתי-צפוי, כנראה. "גו, מאך אפסו!" דרש מישוהו מא' חורי. לא ידעתי אם התכוון אלי, אך עשיתי משהו. השד יודע למהו. "תנו לחיות בארץ הזאת!" צעקתי. הסיסמה המפורסמת של ה'ציונים הכלליים מימי מלחמת הבחירות ה'קודמת היתה הדבר היחיד שעלה על דעתי באותו רגע. "תנו לחיות בארץ הזאת!" ענו אחרי עשרות גרונות צרוודים. נשכתי את שפתי לכל אסרוך בצחוק שחילחל בגרוני, ונדחקתי קדימה.

★ ★ ★

בווד בשטח ההפסק

באחרון שורת השוטרים הראשונה במרחק עשרים מטרים, עמדה שורה כפולה נוספת. הערכת את מספר השוטרים כ-100 לערך. מאחוריהם, בכבר, עמדה מכר גית הכבאים, ולידה מכונת מים משטרתית. מגווע מכונת הכבאים היה בפעולה. צנור ההתזה מוכן. נוכרתי בדברי הרב זלוטניק, שאך לפני שעה קלה הכריז מעל בימת ה'היכל': "עזה מן האש אהבת השם, מים רבים לא יכבהו!" לא היה ספק בעוונתה של אהבת השם של חברי, אך ההתזה האפשרית ציננה את התלהבותם. הם נסוגו כמה מטרים אחורה. לפתע מצאתי את עצמי עומד בשטח הפקר — מצב בלתי נעים במקצת, לכל הדעות.

יוספוס מלכיוס עבר למחנה הרומאים בי ימי המרד הגדול, כדי שיוכל לרשום את ההיסטוריה. לא ראיתי שום סיבה מדוע לא אנצל את התקדים ההיסטורי ואעשה כמוהו. קפצתי קדימה והתקרבתי אל השוטרים. רים, לובש-מדים אלמוני כבר הושיט את ידיו כדי לקלוט את "המתפרק המסוכן", שיצץ מבין שורות המפגינים.

ההצלחה באה מן השמים. "אחלאן עוסרו" שאג קול מוכר. השוטר שלידי עצר את ידו. "כסף אל חאל מורדוד?" ענית.

"יש לו עינים של שד לשוטר הזה, אם ויהא אותי בחורש בלבוש הזה?" חשכתי לי וחיכתי בתודה אל הדמות הגבוהה וה'משופמת. מורדוד, השוטר שהינצח על גבי שער המולם חזר, בשעה שהוביל לבית המשפט את מתנקש-הכנסת משה ודיק. הביט עלי בתמהון.

קריאת הידידות של מכרי השוטר ציננה את כעסו של בעל זרוע החוק הנוטית. השוטר הראשון הוריד את ידו ושאל: "מי

מתקדם המון נושא דגלי תכלת-לבן ובסו הקריאה החוזרת: "עליה הפשית, מדינה עברית!" לפני למעלה מעשר שנים עברה באותו המקום עצמו הפגנה המונית נגד הבריטים. כמו לפי סקודה נע גוש האנשים קדימה וסחף אותי איתו. "נאצים! רוצחי סגלוב!" שאגו מסביב. "רוצחי סגלוב!" צרת תי במלוא גרוני והנפתי כלפי מעלה את ידי הכבולות.

★ ★ ★

כיום צועקים אחרי

"אחת שתיים שלוש! כתוקף סמי בלתי חוקית..." רעם הרמקול של הניידת הקרובה ביותר. היינו כבר קרובים אל השוטרים. הלי-החלוק התנדף. הילדים תפסו עמדות מסייעות לאורך המדרכות מאחורינו, והמשיכו לשאוג "נאצים!" את סוף האוהרה המשטרתית לא הספקתי לשמוע. היא נבלעה בתוך השאגה העצומה, שהשמיעו בבת-אחת חברי לקרב. גם אני שאגתי, מתוך הרגשה של אבדן-חושים מתקרב.

במרחק שני מטרים ממני עמדו שוטרי ירושלים וקציני מטה הנפה. סקרתי את הדמויות המוכרות. בניו ובנייהם הפרידה שורת הגברתנים הדחיים הדלילה. נדחקתי קדימה אל קו האש.

עוד רגע יתקדמו השוטרים, חשכתי, ים

הילדים, חיל החלוק של ההפגנה. אחריהם צעדו הבחורים הבריאים רחבי-הכתפיים, ה' מהמים במקרה של היתקלות וקרב-מגע מעין גוש בולם, המגן על הרבנים והנכבדים ההולכים צמודים מאחוריהם.

הכרתי את השיטה. ידעתי שאם יתחיל קרב, ימצאו הבחורים בקו האש הראשון, או יותר נכון, בקו המים הראשון. כמאסף שימשו שוב חבורות של זאטוטים וסמט יהודים טובים, שהלכו אמנם להפגין אך לא רצו למצוא את עצמם בחוף ניידת המשטרה המחכה להם.

אלם המאסף הוא מקום מסוכן, לפעמים. לא פחות מן החזית. שוטרי הבירה, ה' מכירים היטב את ההפגנות הדתיות, ערכו לא פעם פעולת-הטעיה, בצורת שרשרת דלי-לה החוסמת את הרחוב, בשעה שהכוח העיקרי היה מגיח לפתע מאחת הסמטאות ועושה שמות במאסף. החלטתי להישאר ב'אמצע. מה שבטוח בטוח.

ההפגנה התקדמה לכוון רחוב גאולה וכבר השבת המפורסמת. לפתע נעצרו הראשונים. "משטרה!" עברה הידיעה כברק. מעל לראשי המפגינים הבחנתי בשורה אפורה ומאיימת, ובכך זהו האויב, הרהרתי.

למרות היות נייטרלי, התחלתי לחוש את החזיות של מפגין אמיתי. בחטף עלו וצצו בדמיוני תמונות נשכחות: שורות של שוטרים, נתמכים עליידי מכוניות שריון, ומולם

ווקי" של רב גלך כיים ל' הנאומים ה' היתה נשאלה ים: "כו" ורש פנחס גגוריה!"

ני גטורי ברורות ה' עשה ולם. ה' "אבל של רוס קי ידיו, לא נכה. סיים ב' "

מקת כנה, רב' ניגשתי "

לרוב! " ה' הייער צנים רצו "

רות. חוסר הנראה במסופוס, בפניה חיונית של חתמונה, זינק ברגע הצילום ממסומו בשרשרת, כדי לתפוס מפגין מתפרץ. ברקע נראים המפגינים חנוגים, שאפסו עמדות על הסדרכה, מסול לניידת

נוראה את שרשרת חוסטרים, פלצה, רגע לפני החטרתות תני סיכה, לאור פנסי ניידת השם

במדינה

בעליהבית, תרמו הלוקצאים חלק נכבד למדי ממנו.

כדי למנוע את המאבק על אמבטיה המריבה מליהפך למקרה חוזר של ריב-פחיה-האשפה ברמת גן, אשר נסתיים ברצח, הוציאה ה"שופטת שמיר צחימניעה זמני: עד להצאת פסק-הדין הסופי, חויבו שני הצדדים לנקות את האמבטיה לפי התור, כל אחד יום אחר.

משפט

שאלת תם

בימי השביטה הגדולה של פועלי אתא, לפני כשנה, ניצלה מקיי את התמרמרות הפועלים, ערכה אסיפת-עם סוערת בהש"תתפוזת ח"כ אסתר וילנסקה. בתום האום הרגש ניגשו לחברת הכנסת עשרות פועלים לחצו את ידה. המשטרה, שנכחה במקום, לא התערבה.

למחרת קיבלו שבעה פועלים, מתוך עשר רות לוחציהי, הודעה מהמשטרה, שהאשימה אותם בהשתתפות בהתקלות בלתי-חוקית. השבוע התבררה התביעה בפני שופט השלום אברהם פרידמן בחיפה. אלא שביתיים הת" ברר כי שלושה מבין השבעה הינם חברי מפא"י מסורים, והתביעה נגדם בוטלה.

להגנת ארבעת הנותרים טען פרקליטם הצעיר, אבנר וקסמן, טענה פשוטה: הם לא השתתפו באסיפה פוליטית בלתי-חוקית, כי אם באסיפה מקצועית.

טען לעומתו התובע: היתה זאת אסיפה פוליטית מובהקת, מאחר והנואמת תקפה בה את שר העבודה, שהוא אישיות פוליטית לכל הדעות. אולם כאשר שאל השופט, אם יש לאסור סיוורם מודרכים באתרים היס"טריים שבהם עלול המודרך להטרע נגד אי-דאגת הממשלה למקומות אלה, לא ידע התובע להשיב.

סיפורי בדים

במשך חודשים רחף אחרי נתמן ינובסקי, בעל חנות בדים ברחוב אלבי, כיט. מזייום ביומו היה מוצא חורים בחבילות הבד ו" בבגדים המונחים בחנותו. לשוא ניסה לת" פוט את המחבל המסתורי, החורים המשיכו להופיע בדייקנות.

לא רק יכולתי לתפוס את מי שעושה את זה? רתח ינובסקי: "הייתי גוזר אותו במספריים!"

אלה עכברים, אדוני? היה עונה לו בידענות עזרא בן שמואל, הזבן שעבד בחנות, ומחייך חיוך מזור.

נחמן פנה אל העירייה, ביקש לבקר את הגברים המקללים את סחורתו. פועלי ה" עירייה באו, הפכו את החנות על סיה ולא מצאו אפילו נברן אחד. ליתר בטחון חיטאו את המקום בגאון.

כאשר המשיכו החורים להופיע, גם אחרי ביקור פקחי העירייה, השאר נחמן במקום נקיט מורעל ומלכות עם לחם וגבינה. ל" מחרת בכוקר אורו עיניו: באחת הפנות שכב עכבר מת. עכבור יום התגלה אויב מובס נוסף: עכברוש ענק, שנפח את נשמתו מי תחת דולפק.

ארבעה ימי חופש. הסוחר קוהה ש" חיסל את האויב, אך המויק האלמוני המשיך בנגיסותיו. בלבו של בעלי-החנות עלה חשד, שהחורים נגרמו לאו דווקא על-ידי מויק על ארבע. הוא התחיל לחקור את הזבן עזרא.

זמן קצר לפני שהתחילו להופיע החורים, היה לבעלי-העסק ויכוח מר עם עובדו. עזרא סבר שהמשכורת בכך ארבע לירות ליום איננה גמול מספיק עבור מאמציו, דרש העלאה.

בעליהבית סירב להעלות את השכר, ושאלת המשכורת לא הועלתה מאז שנית. "שמא הוא מנסה להתגקם בי בדרך זאת?" הרהר הסוחר, והחליט לערוך נסיון.

"אתה מקבל ממני חופש לארבעה ימים!" הפתיע יוט אחד את עזרא. הזבן ניצל בשמחה את המתנה שבאה מן המימים. במשך ארבעת הימים שבילה עזרא בחופשה, לא הופיע אף חור נוסף. ינובסקי הסיק את המסקנות ואמנם, אך הובא עזרא ל" חקירה במשטרה, נשבר והודה כי כירסום הבדים לא היה אלא פרי הגקמה שכרסמה בקרבו.

כל ישראל

פלישה לשרה

תע"ש התחיל להתחרות בתעשיית הפרטית פריש ראשון: יצור קוטלהעשבים

אופנה לייצוא. השבוע ערכה חברת התעופה ק.ל.מ. תצוגת-אופנה בשדה-התעופה לוד. היתה זו סניגית ראשונה שבישרה את הקיץ ה" צות רבות בכל רחבי העולם. שתי הדוגמניות אף הן ישראליות.

כריא ומוצק, וזכר כל מקרה הצלה כאילו קרה אתמול. למרות שהציל כבר יותר מי 3500 טובעים בשלושים שנותיו כמציל, הוא וזכר את כולם.

באותו יום בו הציל את הילדה בת השבע לא יכול לישון מרוב התרגשות, אך המקרה שזיעזע אותו יותר לפני שנתיים, בחוף הרצליה. קבוצת נוער נכנסה במרוכז למים. לפתע נסחפו ארבעה נערים במערבולת, ו" מאמצי המצילים לא עזרו. הנערים טבעו. אחרי המקרה הוזמן אהרונציק להעיד בפני ועדה ממשלתית, כדי לחפש פתרון לבקיעת ההצלה. בניסיעתו חזרה מירושלים עלה רעיון במוחו: הוא החליט לכתוב ספר, בו ידריך את המתרחצים.

על סמך נסיונו העשירי בלבד, בלי להי" עזר במקורות זרים, כתב אהרונציק תדריך ממצה: התרחץ בבטחון. המציל את ריהנסיון לא הצליח אמנם להציל פרוטה אחת כתמיכה להוצאת ספרו, אך למרות זאת יצא השבוע ספרו הקטן של המציל הגדול.

דרכי אדם

סערה באגנטיה

כאשר קנה אברהם לב, לפני שנתיים, את הדירה ברחוב פרץ חיות 19 בתל-אביב, קיבל מידי קודמו, נוסף לשלושת החדרים, ירושה בלתי-ניעמה: שני דירי-משנה, האח והאחת מנחם ומרים לוקץ.

הלוקציים, אשר גרו בדירה מזה 18 שנה, התבצרו בחדרם, אל גלול כל נטיה לפנות אותו ביום מן הימים.

מוך זמן קצר התחדדו הוחסים בין בעלי-הדירה החדש ושני הדיריים. חילופי הקללות, דסיקות בדלת ושאר התופעות המחת לרוב את סכסוכי השכנים, נשמעו היטב בכל ה" רחוב.

אמצעי לחימה נוסף, שלוחה את הסיכסוך, היה ריח צחנה מבחיל אשר נדף למרחוק מחדר האמבטיה המשתף. מוך זמן קצר, הגיע סרחון האמבטיה לאולמי בית-משפט השלום בתל-אביב.

מרים לוקץ, צעירה חיונית העובדת כאחות באחד מבתי-החולים בעיר, הגישה צו מניעה נגד אברהם לב, דרשה ממנו פיצויים בסך 200 ל"י, עבור סבלה כדירת-משנה. היא ביקשה את השופטת מרים שמיר לזכות על בעליה-הדירה, בין השאר להפסיק לעשות את צרכיו לתוך האמבטיה, לחדול להתפרץ לשם בשעה שהיא מתרחצת עיומה.

נקיון לפי תור. בעזרתה בבית-המשפט סיפרה האשה, שהלכלוך המכונן בחדר ה" אמבטיה איננו האמצעי היחיד בו נקט לב כדי להוציאה מחדרה. לדבריה נהג לב להס" תגר בחוסר-לב מוחלט בחדרי השירותים, היה מכניס לשם את בלו משפחתו הענפה בזה אחרי זה בתור, מונע מדירת-המשנה את האפשרות לגשת לשירותים.

בפי אברהם לב היה סיפור הפוך. לדבריו לא הציק מעולם לדיריו. הוא טען שהאח והאחות נהגו להרעיש בדירה עד שעות ה" לילה המאוחרות. אשר ללכלוך, הרי לכברו

אי-ניעמות רבה יותר גרמו ליצחק לחי שותיהם הבלתי-ניעמות של שכניו. הוא עזב את מקום עבודתו, עבר יחד עם זבה לדירה חדשה בחיפה. משם, בדיקות של שעון שחייצו, היתה זבה נוסעת מדי שבוע לביתה, לקבל את מכתביו מלאי-הגעגועים של בעלה המשתלם.

קלרה, אשתו של יצחק, היתה גלויה יותר. היא כתבה לבעלה כי התאהבה בידידו מקס, גרה אתו בשתייץ בדירה משותפת. יצחק אור אומץ לב, כתב גם הוא לאשתו כי הוא גר בדירתם עם זבה.

כאשר היה נדמה כי הידידות העמוקה בין שני החברים תיפסק, התרחש מקרה מפתיע. יצחק התגרש מאשתו, נשא לאשה את זבה, ואילו מקס נשא את קלרה. כאשר יחזור הווג השחיצי ארצה, לא תיפרד החבילה. הם ימשיכו ליצאת בשותף, ורק יתחלפו בי ידירותיהם.

ים

גלי הזכרון

קבוצה גדולה של מתרחצים עמדה במרחק 400 מטר מסכנת המציל. לפתע פרץ מישהו בצעקה הסטרית: "הצילו, מציל, הצילו!" אהרונציק המציל רץ במהירות לעבר חבורת המתרחצים, אך איש מהם לא ידע היכן בדיוק נראה הטובע.

המציל וינק למים, החל שוחה במהירות. אחרי שעבר כמאה מטר וראו אה דבר, חשב כי זהו מקרה רגיל של טעות. אך לפתע בא גל עצום. בתוכו הבחין אהרונציק בשושנה יחיאלית בת הדי, כשהיא מפרפרת במים וראשה נפול בלי הכרה.

הים סער, גליו הגבוהים התנפצו בעזו, המציל לא יכול למשוך את הילדה הטובעת. לפתע ראה קצף על שפתיה, סימן ברור שהיא נושמת. בחוש התמצאותו הרב מצא מיד שיטה מקורית. הוא הרים את הילדה כאילו הרים משקלות בחחרות, החל לעשות לה נשימה מלאכותית בהיותה באויר, כשהגלים סוחפים אותו בעמידה לעבר החוף.

בהתקרבו אל החוף ניגש אליו צעיר שנוכח בסעולת ההצלה. שיל: אם יוכל לעזור, המציל ציווה עליו שחות, השכיב על גבו את הילדה חסרת-הכרה, המשיך בנשימה מלאכותית, עד הגיעם אל החוף.

כשלושת אלפי המתרחצים, אשר נאספו לחוות בהצלח הילדה, לא פצו הגה. אספר היה לשמוע וזבוב כל עוז טיפל אהרונציק בילדה, אשר עיניה נמלאו דם. בפניה עמדה אמה, לא פצתה הגה. רק שמלתה הוכתמה בכתם דם גדול, אשר גול מאצבעותיה, אותן נשכה מתהרגשות.

כאשר הרגיש אהרונציק כי הילדה חוותה אל הכרתה, התרום, והודיע לקהל: שחזה בעבודתו כמו ברט-מחמת: "היא חיה." רחש מלחה במחיאיות-כפים נרגשות ליוה את ה" דעתו. לפתע פרצה-יוכבד יחיאל, אם הילדה, בצעקה, חיבקה את המציל ואמרה בקול רחי בכי: "אני יודת אותה בפעם הראשונה. אתה ילדת אותה בפעם השניה." **אסון בהרצליה.** אהרון בראל, 54

(המשך מעמוד 8) מטבחיים. פיקוח וטריגורי על 2000 הכלבים. ה" רשומים בעירייה. מוציאים להם רשיונות ומחסנים אותם בנוריקות כלבת."

לכל זה הצטרף לאחרונה הפקוח שבית המטבחיים קיבל על עצמו לקיים על החיות של הקרקס מדראנו, וואת בהתאם לבקשה של מנהלת הקרקס, שחתמה על חוזה לפיו מספק בית המטבחיים באמצעות גן החיות מזון, בשר וירקות, לחיות הקרקס. כל יום מובאים 60 ק"ג בשר לנמרים והאריה, במחיר סמלי של לירה אחת הק"ג, ומאות קילוגרמים של ירקות ומספוא לפילים וה" סוסים.

אולם לא היה בדברי המנהל כדי להרגיע את דיירי הסביבה המטופחת של בית ה" מטבחיים. בעשרות פטיציות שהוגשו לראש העיר דרשו: להעביר את בית המטבחיים, לסלק את הסיטו מהמקום.

ואמנם, סימנים שונים העידו על כך ש" שלטונות העירייה החליטו סוף-סוף לשים קץ למצב אומלל זה. ד"ר לויס הודיע כי ה" עירייה מתכננת להקים בית מטבחיים חדש ביותר, עם מחסני-קרוי, בקרבת מולדת, ליד חולון. בית המטבחיים המיועד יהיה מרכזי ובהוצאות בנייתו יונמנו להשתתף מעצמות רשויות מקומיות אחרות. עיית תל-אביב היא היוזמת. לצורך זה כבר הוקצתה קרקע ומקויב להגשים את התכנית בעתיד הלא רחוק. עד אז, יהיה על תושבי רחובות יהושף בן-נון ואלכסנדר ינאי להתאזר בי" כבלנות.

דרכי חיים

ריבוע המעגל

למכונאי המטוסים יצחק בד היה חיד טוב. יצחק, עובד אג"ע השווי לקלרה ילדית שחיץ, נהג ליצאת עם אשתו בחברת ידידו וחברו למקצוע מקס לוצקי, בוגר תולדות המכונות של בית-הספר המקצועי אורט בשחיץ.

לשתי המשפחות הצעירות היתה שפה משותפת. ביתו לקלרה ומקס, שחירבו ל" החליף רשמים מהתקופה בה בילו שניהם בשחיץ היטה.

יצחק נמוך הקומה ויפה התואר החל לגלות סימני קנאה לשפתם המשותפת של אשתו וידידו. אך לא עבר זמן רב והוא נשם לרוחה: ידיו מקס יצא לתקופת השתלמות בשחיץ; הפליטו שכה הרגיו נסתיים.

עברה יותר מחצי שנה, ובוקר אחד נתקבל מכתב ממשפחתה של לקלרה, בו נתבקשה הבת על-ידי הוריה לקרם בארץ מולדתה. יצחק לא העלה כל חשד בנסיגת אשתו, כי הנסיגה תוכנה זכר רב לפני שחברו מקס יצא להשתלמות.

דדייקנות של שעון. ערבי החורף הארוכים, ללא קלרה, העיקו על יצחק. הוא נזכר בבידו וזבה, נהג ליצאת עמה לבנות. לאחר שבועות מספר, עברה זבה לגור בדירתו של יצחק. התקופה הנעימה, בה חי הבעל הקנאי עם ידידתו החדשה, לא היתה מעיקה עליו כלל, לולא היתה זבה אשתו של חברו מקס שנסע להשתלמות.

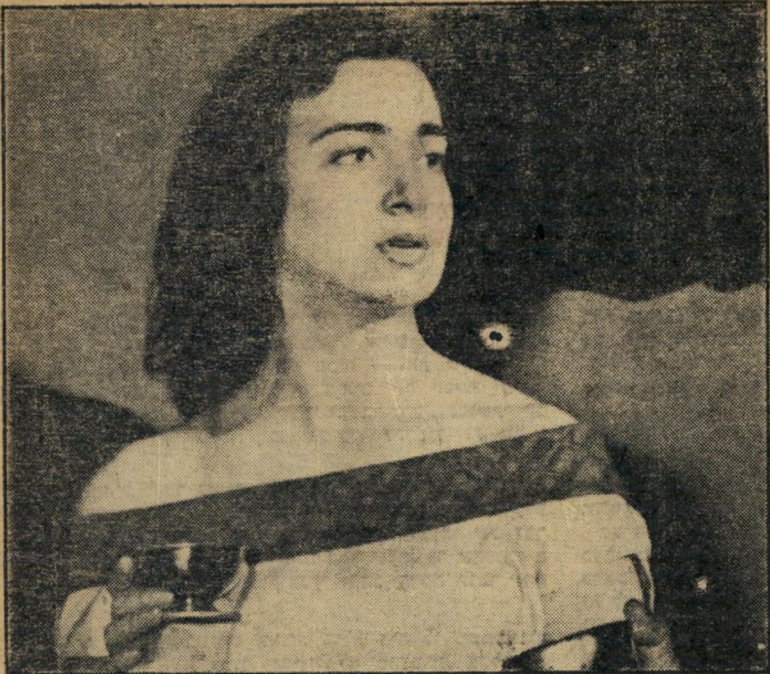
נהג משתתף בצער

את ההגדה הקולעת ביותר לדיעותיו של דוד בן גוריון על הציונות השמיע בשבוע החוף היר עמנואל ניומן, נשיא הקונפדרציה העולמית של הציונים הכלליים. כאשר השמיע ביגוי, במוסד לתאיאום של הסוכנות והממשלה, הצעות לפיהן יחויבו ציוני הגולה בתשלום מיסים ובשרות ב' צה"ל, תמורת זכות בחירה לכנסת, קרא ניומן לעבר ביגוי: "מורים כבר עברו... פסק-הדין שהוסל על אשה, שחויבה על ידי בית-משפט לשלם פיצויים גבוהים לטרמי פיסטית שנסעה במכוניתה בשעת תאונה, ויעזו את סגן-אלוף בריאל דורון. כתב דורון, במכתב למערכת אחד היומונים: "אני נוהג בארץ זה 23 שנה והרגלי להסיע כל מי שמרים יד בכביש. לא קרתה לי תאונה בתקופה זו, אולם אינני מחוסר נגד מקרה כזה ברובי התנועה בכבישינו הצרים. אי-לואת אבקש את סליחת הטרמפיסטים שלי לשעבר, אשר מהם אוכל להסיע בעתיד רק את אלה המוכרים לי היטב ואשר ברי לי שלא יצילו לרעה את הטובה והחוק במקרה ואמצא במצוקה... בהצעה לעירית רמת-גן פנה המשרד אורי צבי גריני

ברג, שהציע לבנות בפארק העירוני מגדל, בדומה למגדל השעון ביפו, וש היה צופה אל פני ירושלים. באותה הזדמנות בינה גרינברג בלשון פרוזאית מאוד את גורלו של הירקון, שהוקרב קרבנו להצלת הנגב... סיעת חירות במועצה עירית תל-אביב הנהיגה לאחרונה שיטת תעמולה חדשה. כש ועדת בנין ערים מאשרת רשיון בנין כל-שהו, שולחים חברי הסיעה מכתבים אישיים לאנשים שרשיונותיהם אושרו, לפיהם מת קבל כאלו בא האישור כתוצאה מפעולתו של נציג חירות אולם מאחר שלא תמיד מרחיבים חברי המועצה על שמות האנשים אליהם נשלחים המכתבים, הגיע השבוע מכתב מעין זה, חתום בידי חבר המועצה מטעם חירות, לסגן ראש העיר אברהם בריאל, בתור ספת ברכה לאישור בקשתו לסגירת מרפסת... ליציע העתונאים הסגור באי-סטדיון באסה ביפו הסתנן השבוע ילד קטן. הדבר עורר את קנאתו המקצועית של שיקה שיקה, ערך מדור ה"פורט" על עתון חרות. הוא נטל את הילד בידיו, ניסה להרימו מעל הגדר, אל יציע הקהל. אולם הצופים הנר גויים דחפו את הילד חזרה לבסוף נכנע שיקה, גירש את הילד דרך השער. אחד הצופים לא סלח לו, הכניס סיגריה בוערת אל בין בגדיו, גרם לו לכחית.

האזיר לא השתתף

אסיר פראג מרכזי אורן היה צריך להשתתף, ביום שישי שעבר, בעתון העתון נאים ולהרצות בו על ספרו החדש של היוגוסלבי מילובאן דבילאס. אולם אורן לא הופיע, ואורי קיסרי, עורך עתון העתונאים, הודיע כי הוא חלה. התלושיות סיפרו כי אורן קיבל הוראה ממרכזי מס' לגת, להתחלות ולא להרצות בנושא זה מסוכן... קצין העתונות של משרת

הנעמה חלוקת ישי

התאבקות מחוץ לזירה

לבקשת ציר-המניעה שהגישו מיכאל אלמו ואברהם רשא, מהלי תיאטרון זירה, למי ניעת הופעתה של שחקנית זירה-מסבטין יעל ישי בולמן יש לו משקפיים. בתכנית הבאה נכלול מספר על בית-המשפט, הבטיח שמר, אבל נחליף את התפקידים: ברלינסקי יהיה הגנשם ועל תהיה השופטת.

כל המעכה משתתפת

בנשף שערך החוג לספרות עברית כי אוניברסיטה העברית בירושלים, בו לומד הפזמונאי דן אלמגור, קרא דן את עמוד הפרודיות על מגילת אסתר בנושח משוררים ידועים, כפי שהודפס בהעלום היה (1066). במליבה נכחו גם כל הפרופסורים לספרות, בתום המסיבה ניגש אחד הפרופסורים אל אלמגור ואמר: "באמת נהינתי מאוד מודרך קריאתך את ביאליק, יליג ושוונסקי. אבל שמעתי שגם אתה כותב, מדוע לא קראת לנו משהו משלך?"... אגב, בית-החרות אלמגור גייס לשדה הפזמונים והמערכונים את כל משפחתו. בשעה שפזמוניו של דן הושמעו השבוע בתיאטרון סמבטין, חזרה להקת פקוד הצפון על פזמונה של אחותו ברכה אלמגור (18), ובלהקת הנגלה להקת הבידור של אשה, הגיעו השחקנים-הגנים מערכונים שכתב אביו זאב אלמגור... אפרים ק שון, הפזמונאי וחר קואופר המורגות ביגיע התיאטרון החדש, שם מוצגות הצגות נכבדות, מחוטר מקום באי-ם. הוא עקב יותר אחרי תגובות הקהל, מאשר את ההופעה. נשאל על השבוע אם למד את צורת ישיבתו במערון זבג ומרנו, מטרת אודות נפוליאון. טרובל השיב בשלילה. גילה כי לקח את צורת ישיבתו של הי משרד ירחן רמזיש לתפקיד מספר הי מהצרת... שחקן אחר של אתה להקת אורי זרח, מרבה להיראת לאהנה בחברת הגבות פולני לזרחא, בתה הי צעירה ותבילתי נשואה של בעת הקרקס. אורי מבר גרמנית... באחת החזרות האחרונות של זרח יש לו משקפיים, שהי ארצה עד לפניות בוקר, וזהה בין הנרחים המעטים שנוכחו באולם הספר מירד שיק. מששאל שיק אם הוא סובל מדודי שינה, השיב: "אני לא סובל מגודי שינה, אני סובל מידידות... בסבוב בגליל לענין, חזה חבר משק גינוסר יגאל אלון בהצגת אוסקר של תיאטרון זוטא. בסוף ההצגה ניגש אלון אל השחקן זיגמונד בורקוב ואמר: "אני שחקן לא רע, אבל אתם עולים עלי... בקבץ שמר פגשו אשי זוטא את הסנטרן יהלי זוגמאן, המכהן בי תלמיד רבו השמירה במשק. בערב ההצגה היה הגמאן בתפקיד ומשנוכח לדעת שאחד השומרים עוב את העמדה והלך לתור האוכל כדי לחזות בהצגה. פתח יהלי ביריות כי אחרי, הועיק את הקיבוץ כדי לתפוס את השמר בקלקלתו... מורים תמיר, הקריינית הפופולרית של גלי צה"ל, העבור לקולנוע ישראל, שם תנהל תכנית בידור חדשה... המחזאי יורם מטמור גילה כי את מחזהו של מקיבאלי לה מנדראג לה, אותו עיבד להצגה בשם נחטוף אותו בשטח פילח מספרית תיאטרון הבימה.

עקרו לחקלאות... ויטאמינים בשדי גולים ימשכו בקרוב את האמה ת. חברת ארסיס כתכוננת להכניס ויטאמינים ליוצרתה, כדי לרכוש קהל ביסמה של ע"ד תונתי מוגבר... מתנה נוספת לבחירות: השבוע יוחל בהרשמת מעמרים ל-7000 יחידות-דיוור חדשות של השיכון העממי, כי מחיר של 5500, 6200 ו-7200 ל"י ליחידה... יהב המגן נכשל בנרען חמור בשנת התקציב המסתיימת החדש. בעוד שכל שאר המסים עלו מעל לאומדן הממשלתי, פיגר ההב 12 מיליון ל"י... מספר השליחים אשר שהו בחוף-לארץ בשנת 1957, הגיע ל-925... רק רבע מהי מסרמים של משפחות אילת מוצאים את לחמם בעבודות יצרניות, בעוד ש-12.5 אחוזים מתעסקים בטקידות ממשלתיות... כ" תוכנית-ההאב החדשה של אילת, יתוכנן שטח מגרים עלו 60 אלף נפש ת... מאמציו להשתלט על אדמת כפר סמוע הדרוני בגליל המערבי, שלח איש הקקל יוסף נחמי שליט מיוחד לתרכיה, לבדוק שם את רישום הקרקעות מימי השלטון הי תורכי בארץ.

חזכיר

בציורות המקובלים

חידוש זרם הנפט בצינור מעידאק לחיפה נלקח בחשבון כמוצא אחרון, אם תנתק רע"ם את זרם הנפט העיראקי לחופי סוריה והלבנון — על כך הודיע העולם חזה (1066) לפני שלושה שבועות. השבוע הודיעה דמשק על קיום תוכנית כזאת לחידוש הי

נציג אהרונצ'יק וראשי-עיר רוקה* עוזת מחוץ למים

פעולה בצינור הישן, שיחובר לו קטע חדש אשר יסתיים בעכו. שמועית אלה הן, לפי שעה, חלק ממלחמה פסיכולוגית של רע"ם נגד הפרציה העיראקית-ירדנית... שטרות כסף מוויטיים, המוטעים בהתמדה בישראל, נתגלו כמוצאי אחת ממדינות ערב. העולם חזה (1033) גילה לראשונה עובדה זו כי חקירתו... רשפנות המשטרה, בפרשת שוד היהלומים המבוים בה-חרת יה לומי הנגב בתל-אביב, שפרטים מדהימים מלאים אודותיה נתגלו לראשונה בחקירת העולם חזה (1031-1064) אושרה השבוע בפי דוברי המשטרה בעצמם. בהודעה רשמית נאשר החוקרים במשרה, כי השוד הענק לא היה ולא נברא וכי היהלומים הוברחו לחוץ-לארץ ימים אחדים לפני השוד... סיפור "הפנ פננים" אברהם מיליק (העולם חזה 1041) נדון השבוע לשנה מאסר, בשעה ששוחטיו, ארבעה מגדולי המברחים בישראל, נידונו לעינשי מאסר ועונשים כבדים. טעונו של המציד של פרקליטי ההגנה... את פסק-הדין, קנס 1000 ל"י לויגמונס שפירי, במקום 10.000 ל"י כנרשם בספק הדין, הביאה להגשת רערו על חוקית פסק הדין החדש של פרקליטי ההגנה... איש השנה ברטואה של העולם חזה (1042), פרופסור הרמן צונק, קיבל השבוע את פרס טולד להיגיינה ציבורית על מחקריו בשטח פעולת הבלטות וההורמונים.

סמטאל: חמציל חרש-אילס שלטח עלי סוף. התמונה צולחה בשנת 1946.

פסוקי השבוע

- הבמאי ישראל בקר, בהסבירו מדוע הסכים להופעה משותפת בעתון העתונאים, עם אסיר פראג מרכזי אורן ועם נלסון גליק הארכיאולוג: "שידכו אותי עם אסיר לשעבר, משום שאני במאי ואיש כבול, ועם ארכיאולוג, משום שהמבקרים קברו את המחזה שלי."
- העתונאי עמנואל פרת, על פרשת דיגי אילת שהסתיקו את עבודת הדיגי כדי להוביל תידים בספינה בעלת קרקעית זכוכית: "עכשיו מובן מדוע אין דיגי באילת. הדיגנים שומרים על הדיגים, כדי להראות אותם לתיירים."
- עורך "הארץ" גרשום שיקן, במאמר ראשי בעתונו: "זכותו של מר בגוריון היא לירות בתותח הכבד ביותר שברשותו על כל חתול העובר בין שורות הקואליציה."
- הסופר זלמן שניאור, בתשובה לשאלה מדוע אינו פסיים את כתיבת פנדרי הגיבור: "סילסטיו כתב את אנה קרנינה ואת מלחמה וסלום במשך גנים רבות מאוד, ושום איש מן הקוראים לא העיז להאיק בו בירגונון של אי סבלנות גמורה."
- הד"ר נחום גולדמן, נשיא ההסתדרות הציונית, בתשובה למאום של עורך-הדין רוברטו אהרון, בועדת-הסעל הציוני: "אימרים לי כי זה נאום הבתולים של רוברטו אהרון. אבל עם בתולה כזאת לא הייתי מתה אהבים."
- ח"כ חירות מנחם בגין, אחרי שח"כ מס' חנן רובין כינה את מחבר הכנסת בשם מלומד: "מלומד, בכנסת, זה עלבון; אני מבקש לא להעליב אף אחד."
- שר החינוך זלמן ארן, בשעת דיון על התקציב בכנסת: "הארץ הזאת היא ארץ בלי גויים. מה מוכרחים לעבור."
- בוכבת הקולנוע הבריטית דיאנה רורם: "אני מעדיפה להיות בתלי מאושרת בחיי מותרות, מאשר להיות בלתי-מאושרת בעוני."

מה קרה, חודורוב?

מנגנון

זכר המזכיר

טורי הספורט בעתונות היומית היו גדי שים השבוע בסיפורים משמחים אודות שמי חה חניקיס, איש ההגנה שנידון לפני 29 שנה למחת, אחרי שהג פורעים ערביים, ואשר התמנה השבוע כמזכיר ההתאחדות לספורט לחובבים בישראל. אולם רק מעטים סיפרו על הרקע שהביא ליצירת מקום עבודה חדש לחניקיס, ציינו זאת במילים ספורות: "מרגין פו, מזכיר ההתאחדות לספורט לי שער, התפטר מתפקידו".

כי מול סיפור שמחתו של שמחה חניקיס, לא היה סיפורו של מרגין פו מרגין לבבות. פו בן ה-34, יליד מצרים, בן לאב צבר דור רביעי בארץ, רכש השכלה אוניברסיטאית באלכסנדריה, שם היה אביו מורה לעברית. פו רצה להיות כימאי, מקצוע בו יש לו הסמכה, אולם תהפוכות החיים הביאו אותו לתפקיד שונה לחלוטין. בשירותו צה"ל בדרגת סגן, התבלט כש"רונן הראשוני של מרגין פו. אחת מחניכיו בקורס מילואים הציע לו, לפני ארבע שנים, לקבל את משרת מזכיר ההתאחדות לספורט.

הראשית מיד עם כניסתו לתפקיד הוגש לו המזכיר החוש מגלה מרץ רב בעבודה. היה דרוש אמנם כשרון של כימאי, כדי להפוך את ענפי ההתאחדות המגוונים והגובלים, לענפים חיים. פו הפעיל מחדש את כל הועדות הרדומות.

פו עצמו היחיס לעבודתו יותר כאל תח"ב מאשר כאל מקום עבודה. שעות עבודתו לא היו קבועות, במשך ארבע שנות עבודתו לא יצא אף פעם לחופשה שנתית. אולם לפתע נוצרו גלגלי מכונית ההתאחדות לי ספורט. חבריו לעבודה הרגישו כי חל שינוי ניכר בכושר עבודתו. מכתבים נכנסו לתיקם בלתי-נוכחים, מכתבים אחרים לא נענו כלל. חלקם נעלמו.

בהיות המצב ביש ביותר נקרא פו לשירות במילואים. מאז איבד לחלוטין את התמצאותו בעניינים, כאשר חזר משירות המילואים החלו לחישוב על חוסר אישורים וקבלות על תוצאות כספיים. פו עלה על אפונעו, אסף במשך שבוע את כל הקבלות שחסרו.

חפץ את האשה. הלחישת לא פסקו, דובר בהן על מעילות כספיות כביכול בי מפעל הספורט, שהיה משותף להתאחדות הספורט ולהתאחדות הכדורגל. מרגין עצמו החל מאחר לעבודה, נעדר זמן רב מהתאחדות. כשהגיעו לחישוב ליריעת הציבור, נרמז למרגין כי לטובת העניין רצוי שיתפטר. המזכיר לא היסס זמן רב, הודה לחבריו על שיתוף הפעולה, הגיש מכתב התפטרות. אולם סיבת ההתפטרות היתה רחוקה מאוד מהשמועות על מעילות כספיות. מרגין, בעל לאשה, לא הסתבר אף באותם עסקים ש הביאו לפיטוריו של מזכיר ההתאחדות לי כדורגל יצחק וייס. היתה זו טרגדיה אישית במשפחתו, שהביאה אותו למצב בו העדיף לפתור את בעיותיו האישיות על בעיות ה התאחדות לספורט.

כדורגל

תרום לי ואתרום לך

תוצאות משחקי הכדורגל בשבת האחרונה הביאו אכזבה מרה למנחשי נחשוני הסרטו השונים. ההפתעות שאירעו במשחקי ליגה א, סיכלו את חישוביהם של מנחשים רבים.

גם בליגה הלאומית התחוללה הפתעה, כאשר בית"ר תל-אביב גברה על מכבי נתניה בתוצאה 2:1. אולם למנחשים רבים לא היה הדבר בכחירת הפתעה. שכן כבר בשבוע שעבר נסוצה השמועה בעיר, כי בית"ר תל-אביב, אשר לא ניצחה שום קבוצה מזה זמן רב, תנצח השבת במשחק.

התוצאה היתה פרי חישובים מתימטיים פשוטים. בשנה שעברה היתה בית"ר תל-אביב קבוצה פחות או יותר יציבה, שי מעמדה במרכז טבלת הליגה הלאומית היה מובטח. לעומתה היתה מכבי נתניה בתהליך ירידה. בסביבת הראשון ניצחה בית"ר את סכ"ב נתניה בתוצאה 6:1. בסבוב השני נשקפה למכבי נתניה סכנת ירידה. בית"ר היתה נדיבה, תרמה לנתניה ניצחון של 3:0. נתניה לא נשארה כפויית טובה. עם תחילת הסיבוב השני השנה היתה המצב בטבלת הליגה הפוך. מכבי נתניה היתה בין האת"רונות, ואילו בית"ר סיימה את הטבלה. למי רות שבם נתניה היתה זקוקה לנקודות, היא לא שכחה לבית"ר חסד נעורים, תרמה שתי נקודות לקרן חילוץ בית"ר מהתחתית.

הוא יכול היה לעצור אותו. אבל חודורוב טוען שהכדור רימה. מה קרה, חודורוב, ממתי אתה נותן לכדורים לרמות אותך?

***

א כדאי שכל שבוע תאכלו את אותו האוכל. או עכשיו ושמעו סיפור. בבית שאני גר, גר במקרה בקומה למעלה תינוק אחד. למרת שהוא תינוק קטן ולא יודע ללכת כל כך טוב, הוא לא התעצל ויום אחד ירד למטה, לחנות של האבא שלו, ואמר שאם שייע גלזר לא יתתום לו על התפריט, הוא לא יאכל את האורז והקאקאו שלו.

לא הייתי חותם על רצפטים, אבל זכרתי שבשבוע שעבר קראתי בעתונים שהחודורוב חותם על רצפטים של הילדים של השכנים שלו בראשון לציון. ואם החודורוב מותר, אז למה לי לא? חוץ מזה, זה לא יפה לסרב לילדים. אז חתמתי לו. אחרי יומיים נוגה, הילד בא אלי עם שרירים ועם כדור ורצה שאני אתן לו אימון בכדורגל. למה אני מספר את זה, מפני שיש כדורגלנים שאם אין להם פיר-סומת במגרש הם עושים פירסומת בדיוטות ילדים.

***

אני רוצה לעשות לכם הכרה עם יצחק (איציה) מנחם. זהו כדורגלן צעיר המשחק בהפועל תל-אביב. במסע של הפועל תל-אביב לאירופה, היה איציה חסר נסיון בינלאומי. אולם הוא היה בין המצטיינים והתחלק איתי בהבקעת שערים. בשבוע שעבר הכניסו אותו כמה אנשים לנבחרת גן-עדן.

זה היה ככה. במשחק גגד מכבי פתח-חקה בשבוע שעבר, 20 רגעים לפני הסוף, קיבל איציה מכה במפתח הלב ואיבד את הכרה. לקחו אותו תיכף להדסה ושם הוא שכב כמה שעות עד שה הכרה חזרה אליו. אחר כך לקחו אותו לקפה נוגה, כדי שישתה קפה ויחזור לחיים. במקום זה הוא התעלף עוד פעם. לקחו אותו לרופא והביאו אותו הביתה.

ביום ראשון בבוקר באו כל המכירים לשאול את ההורים שלו מתי ההלחיה. בכל הארץ התחילו כבר לדבר שהוא מת ואפילו אני שמעתי ממישהו אותו הדבר. אבל איציה לא מת. הוא שכב כמה ימים והשבת כבר היה במגרש, אם כי עוד לא שיחק. אבל כששיל-פנו ליוסף אפרת, מנהל מחלקת הכדורגל של הפועל תל-אביב, ושאלו אותו אם זה נכון שאיציה מת, הוא התעלף במקום.

עכשיו איציה מבטוט. מי פני שאומרים לו שהוא גולד מחדש ויחיה יותר ימים.

לכתי בשבת בבוקר בדרכי למועדון מכבי, כדי לנסוע למשחק ביפו. עברתי דרך מוגרבי ופתאום אני שומע מישהו צועק אלי: שייע! אני מסתובב ואת מי אני רואה — את ידידי זקטו צייקובסקי עומד עם כל המנגירים והשחקנים של הפועל חיפה, שהסתכלו על התמונות של הסרט שמציגים במוגרבי. נפגשתי עם צייקובסקי כמו שני ידידים ותיקים, ששיחקו זה גגד זה שלוש פעמים.

צייקובסקי התחיל לספר לי מה קרה עם כל השחקנים של נבחרת יוגוסלביה ששיחקתי גגדם. דיברנו גרמנית. הגרמנית שלו והאידיש שלי זה אותו דבר. גם אני מפגר באידיש. אבל בסופו של דבר השפה היתה מובנת לשנינו. דיברנו איזה רבע שעה, עד שהמנגירים של הפועל חיפה הסבירו לי שצייקובסקי אוהב הרבה לדבר והם עוד יאחרו למשחק.

פגשתי אותו אחר-כך במגרש באסה. קודם היה לי משחק גגד מכבי יפו. מכבי יפו היא אמנם קבוצה לא מהצמרת, אבל היא מאוד אמביציונית וההוכחה שהיא ניצחה את הפועל פתח-חקה 2:1 בזמן האחרון כל קבוצה ב ליגה הלאומית לוחמת מאוד. פעם היו מסתפקים בנקודה אחת; היום כל קבוצה רוצה לפחות שתיים במשחק. אבל האמת היא שבמחצית הראשונה של המשחק, חשבת כבר ש לחשבון יצטרפו עוד 90 דקות בלי שערים, נוסף ל-180 של שתי השבחות הקודמות.

צייקובסקי

אבל אחרי שקיבלו את הגול הראשון, נשברו ה חברה מיסו וגמרו את המשחק עם שלושה כדורים ברשת שלהם. היה מגיע להם גול אחד. בדרך כלל אני עוזב את המגרש אחרי שאני משחק. אבל השבת נשארת במיוחד, כדי לספר לכם מה הלך במשחק בין הפועל תל-אביב והפועל חיפה. לפני המשחק היתה לי הרגשה שחיפה תנצח. היא עכשיו קבוצה של קיבוץ גלילות; שוער מרוקאי, כמה שחקנים ממוצא יהודי, אחד רומני, מאמן ורץ יוגוסלבי ושני שחקנים מפתח-חקה.

היה כדאי להישאר, אם רק בשביל לראות את צייקובסקי משחק. ראיתי ממנו הרבה דברים, שהרבה רצים בארץ יכולים ללמוד ממנו. הוא נותן מסירות ארוכות לשחקנים ונותן את הכדור לחלוץ כש היריב לא מוכן. בארץ, בדרך כלל, הרצים משהים את הכדור. המשחק שלו מזכיר את המשחק של אלי פוקס בזמנים הטובים.

אבל כנראה שהופעת הבכורה של חודורוב בשער תל-אביב אחרי קרדיף העלתה לפועל תל-אביב את המוראל, והם שיחקו במחצית הראשונה הרבה יותר טוב. רק בגלל השינוי תוצאת תיקו 1:1. אחרי שהכניסו את הגול הראשון, אמר לי אלי פוקס: "אוי ואבוי, אני רואה שאנחנו מפסידים; אני עוד אצטרך להישאר בארץ כדי לחוק את הקבוצה במקום לנסוע לגרמניה". אם אתם לא יודעים, אז הוא צריך לנסוע לגרמניה לקורס מאמנים.

בסוף המשחק הורגש היתרון של החיפאים והם הישח את התר-

כדורגל תורכי. זה לא מזכיר לכם תורכיס? חודורוב מנסה לחטוף כדור, בין מגן קבוצתו לבין חלוץ יריב שניסה להבקיע שער בנגיחה. שלושתם באויר אבל הכדור למטה.

צאה. כנראה שצייקובסקי מכניס בהם קונוידיעה. הופעת הבכורה של חודורוב לא הזכירה כל כך את קרדיף, הוא אמנם עודד את קבוצתו, אולם קיבל גול מהפינה הקרובה לפינה הרחוקה. לפי דעתי

מנחם

ממה שנכנס לרשת

ת כינו כסף בשביל מ תננות. לנח רזניק התחשק להיות גם תחן. כדי לא לאחר את הרכבת הוא מתחנן ביום האחרון לפני שמתחילים לספור את העומר. תוכלו לראות איך הוא שם טבעת על אצבעה של **טובה** לרבינו, ביום ראשון בבית מכבי. החברה מקיים שהוא לא יפספס את הבעיטה בכוס, כמו שפיספס כדורים כשניסה להיות חלוץ. הפועל רחובות לא רוצים בשום אופן לרדת לליגה ב. שמעתי שהם גייסו 30 שחקנים חודשים, לא פחות ולא יותר. כל שבוע הם מניסים כמה מהם, כדי למצוא מי אלה שיוכלו להציל אותם. מה אתם אומרים שרק בכדורגל יש סקנדלים? מה שנעשה בכדורגל זה עוד כלום למה שעושים בכדור-יד. סיפרו לי מה שהיה השבוע במשחק הכדוריד בין מכבי רמת-גן למכבי ראשון-לציון. הרמת-גנים הובילו בתוצאה 5:5 ורצו לשמור על התוצאה. הם התחילו להשהות את הכדור והשוטט לא אמר מלה. או **לבי דוידזון** ממכבי ראשון, זה שגבוה ורוזה כמו סקלט, התנפל על השוטט, לקח ממנו את כרטיסי הליגה וקרע אותם. השוער של ראשון, **מושח הלפרין**, רצה לעזור לו ולתת אינו בעיטה לשוטט. ברגע האחרון הוא נזכר שכדי להביא מזל הוא עומד בשער בלי געליים, ועוד יכול לשבור עצם בבעיטה. לי הפועל חדרה לא הולך כל כך השנה בליגה א. הם מחפשים עכשיו איזה מאמן טוב. שמעתי שהם הציעו כבר לרייך, שחקן הפועל תל-אביב לשעבר, 350 ליי לחודש. **דב** (ברלה) **שניידמסר** עזב את קבוצתו. מכבי פתח-חקה וקיבל לאמן את מכבי חדרה. כבר בשבת הראשונה הוכיח שניידמסר שהוא יותר חכם מהרוב. מכבי חדרה ניצחה את הפועל נתנה יהודה, שאותה מאמן **אליעזר שפיגל**, מי שהיה פעם מאמנו של ברלה בפתח-חקה. באימון האחרון של הנבחרת הלאומית בכדורגל הודיע **שמואל סוחר**, המרכיב של הנבחרת, כי ההתאחדות לכדורגל רמזה לו שרצוי לקחת עוזר למאמן — **מושח ווארון**. מה זה פה, גראד שהוא צריך עוזר? צעק מישהו, אני לא זוכר מי. יתכן שזה הייתי אני... **לני גולדשטיין**, מחפועל תל-אביב, יש הכרה מעמדת שורה. במשחק השבת גגד הפועל חיפה, הוא עשה כמה פאולים קטנים לצייקובסקי. החברה שלו צעקו שיוהר. לא לעשות פאולים או הוא צעק: "מה יש, אם הוא צייקובסקי אז אסור לתת לו בעיטה?". רבי-סין **פ. ארקלי**, זה שחיבר ספר על נטיקים, מצא לי השבוע מקצוע חדש — ממלא נחשוני טוטו. פגשתי אותו השבוע במשרדי טוטו כדורגל, והוא ביקש ממני למלא לו טוטס אחד. זה שמילאתי לו. זה לא אומר שאמלא עכשיו לכל מי שיבוא אלי. הוא נתן לי ספר במתנה. אשתי, הלא היא פנינה, כמעט והרויחה השבוע בטוטו. היא הצליחה לנצח 8 מתוך 12 משחקים.

סיפורו האישי של הצנחן בן הגיורת שסירב לטבול במקווה "ניצחתי את הרבנים!"

רכנות הראשית בענייניו. זו לשון המכתב.
★ ★ ★
אמי נעזבה קשות

רב הראשי הרצוג קיבל אותנו יפה. הוגש לנו תה בחדרו והוא אמר שכל העניין לא היה צריך לקרות ושהוא ינסה להסדירו. קיחתי שבאמת יעשה זאת. אולם המשך השיחה גילה לי שהעניין רחוק מכלל הסדר. הוא הודיע לנו שאין הוא יכול להחליט לבדו בסרשה, והזמין לחדר את הרב ניסים. כעבור חצי שעה הופיע הרב הראשי הספרדי. הוא היה פחות אדיב.

בחריפות רבה חקר את אמי לפרטי חייה האינטימיים, עד שהחקירה נמאסה לה. מה את עושה בשבת? רצה לדעת. אני נהיה? ענתה לו אמא. ומה את עושה בפסח? סכלנותה של אמא פקעה והיא ענתה: נחה על המרפסת, אדוני הרב!
כל זמן החקירה נתבקשתי לחכות בחוץ. למה שלא יטבול במקוה? שאל לפתע הרב ניסים. נירה הסבירה לו את התנגדותי. אני אשכנז אותו! הסבירה הוא וקרא לי פנימה.

כאן יושב רבה של כל יהדות העולם! אמר לי הרצוג והצביע על הרב ניסים. הוא מבקש ממך טובה אישית, טבול במקוה! הרב ניסים עצמו התחיל להסביר לי ענייני חוקים ודינים, שלא הבנתים בדיוק. סופו של ההסבר לחה בבקשה החוזרת: טבול במקוה! סירבתי בתוקף.

אנחנו מוכנים שתטבול בים במקום ה-מקוה, תגש לשם עם שני המזכירים שי-לנו? ניסה הרב ניסים פשרה חדשה. אתם רוצים לראות אם מלו אותי? שאלתי ישי-רות, אני מוכן להוכיח את זה!
לא, לא! הרגיץ אותי הרב הרצוג. תו-כל לטבול בכנז ים.

הסברתי להם מחדש שגולדתי כיהודי, לחמתי בצנתנים, ואיני מוכן להעמיד את יהדותי במבחן. גם דרוזים ונוצרים משרתים בזה"ל! ספק הרב ניסים. ראיתי שאין מה לעשות, ביקשתי את סליחתם על ההטרדה ויצאתי מהחדר.

★ ★ ★
כסדר, תביא עדים."

בערב כתבתי מכתב נוסף לשר ה-בטחון, ותיארת לי לו את המגישה עם הרבנים הראשיים. שאלתי אותו מי כפוף בארץ למי? הרב שהוא פקיד המדינה, לשר הבטחון, או ראש הממשלה לרבנות. רציתי לפנות מיד לעתונות אך הכיתי עד לקבלת תשובת ראש הממשלה. לא רציתי לפגוע בו ולנהל מלחמה נפרדת, בשעה שהוא מטפל בענייני.

לפני שבועיים קיבלתי שוב מדי הרב חרל"ם הזמנה להופיע בפני בית הדין ה-רבני, שידון בעניין מחדש. נירה ואני סירבנו בתוקף.

לבסוף נדמה היה לי שהם החליטו שי-הקרב אבוד. בסדר, תביא אתך מטר שני

השבוע נחלה הרבנות הראשית בישראל את אחד מכשלונותיה הג-דולים. היא נאלצה להיכנע לדרישתו של יוחנן שמל, בן הגיורת מי-יקנעם, אשר סירב לטבול במקווה כדי לקבל את תעודת-ההרווקות. יוחנן-שמל, הצנחן-לשעבר, יורשה להתחתן ללא טבילה, לא יאלץ להעמיד את יהדותו במבחן. סיפורו המאלף על מאבקו העקשני מובא להלן:

סאת יוחנן שמל

יכלה — וכשיצאנו משם פרצה בבכי. "תבוא מחר ב-10 לקבל תשובה", הודיע לי הרב קרניאל בצאתנו.

באתי למחרת. כשהכניסו אותי לחדר ראיתי בו שלושה רבנים. בקול חמור הר-דיע לי הרב קרניאל: "הטלנו ספק בהצהרת-אמך. היא התגירה אצל רב לא אורתודוכסי. אם אתה רוצה להיחשב כיהודי, עליך לטבול במקוה!"

כמעט ופרצתי בצחוק. לראשונה נראתה לי הדרישה כמנוחכת. אך מאוחר יותר עמדתי על הסכנה שבדבר. אם אסכים לט-בול, הרי ואף אינני בכך שאמי היא גויה. סירבתי באדיבות.

איננו מטילים ספק ביהדותך, ניסה אחד הרבנים להסביר לי, אך אנו רוצים להרגיע את מצפוננו. לאחר זאת התחילו לחקור אותי אם אני שומר שבת, מבקר בבית-כנסת ומה הם דיני הפסח. הסברתי להם שאינני דתי ואף אינני חייב להיות אדוק כדי שאוכל להתחתן.

★ ★ ★

ברגוריון מתערב

ראם אתה מוכן לקבל על עצמך-קיום מצות מהיום? שאלו אותי. הודעתי שאני מסרב. תניד שאתה מוכן, אפילו אם אינך עומד לקיים את ההבטחה! הפציר בי אחד מהם. תראו רבותי, אמרתי בכעס, לא איכפת לי אם אתם משקרים לעצמכם, אני לא אשקר!

ראיתי שהם נפגעו. הם הביטו בי בכעס. אם אינך מוכן לקיים מצות, תטבול במקוה בנוכחות הרב חרל"ם ותהיה בזה ליהודי. לא היה לי מה להוסיף ויצאתי מן החדר. עוד באותו הלילה ישבתי עם נירה וכתבתי מכתב לשר הבטחון.

זו היתה לשון המכתב: כבוד שר ה-בטחון, מדוע לא נדרשתי להוכיח את יה-דותי לפני שיצאתי לקרב, מדוע לא ביררו אותי לפני שהתגייסתי לצנתנים? מגינתי את כל הקרבות בהם השתתפתי, סיפרתי לו את תולדותי וביקשתי את התערבותו.

נראה שהמכתב לשר הבטחון עשה את-שלו, כי כעבור שבועיים קיבלתי מידי הרב חרל"ם הזמנה לנסוע עם אמי ותברתי לי-שיחה עם הרבנים הראשיים בירושלים. בי-אותו הזמן הגיעה גם תשובת השר; היא הרהימה אותי. ברגוריון כתב לי: "קראתי את מכתבך בצער ובבושת פנים. אינני יודע כיצד אוכל לעזור לך במצב החוקי הקיים כיום בישראל. אעשה מה שאוכל ואפנה ל-

לודתי ביהודי, חיתי 22 שנה כיהודי, ומעולם לא חשבתי שמישהו עלול לפק-סן ביהדותי, ואז, לפני שלושה חודשים, נודע לי לפתע שאני גוי.

הכל התחיל בזה שאבי פנה באחד הימים אל הרב המקומי ביקנעם, מקום מגוריני, וביקש ממנו להוציא לי תעודת-הרווקות. הרב חרל"ם לא היה אדיב במיוחד. ידוע לי שמישהו במשפחתך התגירה, השיב. אני בנו של הרב חיים וזולוין חרל"ם מראשון-לציון. אבי פסק הלכה שאין לתת לכנז תעודת רווקות, ולכן לא אוכל לתת לבנך את התעודה!"

אבי חזר הביתה שבור. הוא לא ידע מה לעשות, פחד לספר לאמי את החדשה הי-נוראה. אמי התגירה בברלין לפני 30 שנה וסבלה במולדתה בגלל יהדותה; הידיעה שבמדינת ישראל היא נחשבת לגרמניה, היתה עלולה להרוס אותה.

אחרי היסוסים רבים סיפרנו לאמי את החדשה, והיא מיהרה אל הרב. הוא הרגיע אותה והציע לה לקחת מכתב לרבנות ב-חיפה, מקום בו יבדקו אם התגירה ולאחר-אישור הרבנות בחיפה, יוכל להוציא לי את התעודה המבוקשת.

כל העניין קרה ביום ששי. למחרת היום הלכה החברה שלי על הכביש ושמעה את הרב משוחח עם ראש המועצה הדתית רוטר. אני לא אוציא לו את האישור הזה! צעק חרל"ם, שיהיו התוצאות מה שיהיו! היו לי כמה אפשרויות: יכולתי להיכנע ל-דרישות הרבנות לעבור טכס גיור, יכולתי גם להיכנס לקיבוץ ולחיות שם עם אשתי. אך אני יקה ועקשן; בחרתי במלחמה.

★ ★ ★

חקירה ברבנות

ביום הראשון לקחתי את חברתי נירה והלכתי אתה לרבנות בחיפה. אחרי המתנה ארוכה קיבל אותנו הרב קרניאל. הוא שמע את העניין, אמר שהוא מצטער על אי-הנעימות וביקש אותנו לחזור אחרי הצהריים, עם ההורים.

הופענו עם ההורים. בחדר הרב מצאנו אדם נוסף. היה זה הרב פינטליק. הרב פינטליק מברלין, הסביר לנו הרב קרניאל. הוא יוכל לבדוק את הצהרת אמך על יהדותה."

באיזה רחוב גר הרב שגיר אותך? חקר הרב הברלינאי את אמא. היא ענתה לו. דיני כשרות את יודעת? המשיך להרגיז אותה בשאלותיו. אמי ענתה לו ככל ש-

החתן

יוחנן שמל, בן הגיורת מי-יקנעם, נגר העובד במדור, התעקש לקבל תעודת-הרווקות ללא טבילה.

עדים שייעדו שאתה רחוק ושאמה פנוי, ואנו נוציא לך תעודת רווקות. אותו ערב חזרנו ליקנעם מאושרים. היה נדמה לי שניצחתי.

בערב ישבתי עם אבא בבית ושוחחנו מחדש על כל מה שעבר עליו בגרמניה. אבי, שהוא פועל בנין מומחה, ניצל מהשמדה הודות למקצועו. אמי ישבה כל זמן המלחמה בבית ופחדה לצאת לרחוב.

שוב שוחחנו בדמינונו את העליה ארצה, את ימי ילדותי ביקנעם ואת תקופת שרותי בצבא. נירה ישבה והקשיבה. את נירה, העובדת כמורה בבית-הספר ביקנעם, פגשתי לפני כמה שנים. כאשר החלטנו לפני שלושה חודשים להתחתן, נסענו לגדרה לקבל את הסכמת הוריה. הייתי המאושר באדם כש-הוריה של נירה הסכימו לנשואינו.

★ ★ ★
אחרי הצנינות — הנצחון

אולם שמחתנו היתה מוקדמת מדי. כאשר באתי למחרת לחיפה, והבאתי אתי את ראש המועצה מאיר בן מאיר ומר עזר מזכיר המועצה המקומית, כעדים, קיבלו את פני הרבנים בחיך. גו יוחנן, נוסעים לימי? סירבתי בתוקף.

הכניסו את העדים, חקרו אותם שתי-וערב, החתימו אותם על ספטים וביקשו ממני להישאר לבד. הודייתי לעדים ונפרדתי מהם. כשנכנסתי לחדר, לא תיארת לי לעצמי שאהיה עד לאחד המחזות הצניניים ביותר שראיתי בימי חי הקצרים.

גו, נוסעים? שאל אותי רב מווקן. לא, לא נוסעים! עינתי בועם. הרב רץ חיך, קרא למזכיר. תזמין מונית, אנחנו ניסעו!

חבל על כספכם, לא ניסעו! חזרתי על דברי. ואז הציע לי הרב את ההצעה המוזרה: "אתה ניסע, תטבול בים, אבל אנחנו ניתן לך אישור בכתב שלא נדרשת לטבול!"

זה כבר היה השיא. פרצתי בצחוק. אני מוכן להיכנס אתך למים! הציע לי רב אחר. דמותו הגוצה לא הצביעה על מחזה אסטסי במיוחד שיתגלה לעיני בשעה שנטבול. סי-רבתי, בפעם המאה אולי, ואימתי בפניה לעתונות.

גם הצירי ברק פנה לעתונות, אפילו שבת שביבת רעב וזה לא עזר לו, צחק לעומתי הרב. אם נחזיר את תיקך לירי-שלום זה יקח כמה חודשים עד שתקבל תשר-בה!"

היה לי זמן, לא הוספתי מלה והלכתי משם.

למחרת בצהריים כינס ראש-המועצה מסי-בת עתונאים. הפרסום עורר אמנם רעש, אך לא ציפיתי שיצא מזה משהו. הברירה החוקית היחידה שנשארה לאדם במצבי, היתה נסיעה לחוץ-לארץ ונישואים אורחיים. אך לא היה לא רצון ולא תקציב לזה.

השבוע הודיע לי הרב חרל"ם שהוא יכול להוציא לי תעודה, ללא כל תנאים מיק-דיים. רצתי לספר את הבשורה לאמא. נצתנו.

האק
אליזבט שמל, בת 46, הת-ניירה בגרמניה, חיתה כיהודי. נחקרה ארוכות על מנהגיה האישיים.

הצנחן
יוחנן (באמצע) התנדב ליחידת הצנחנים, השתתף במרבית פעולות התני-מול, השתחרר מהשרות בצע"ל בדרגת סמל-ראשון, לא נשאל בשעת-ניסויו אם הוא נר או לא. הוא נראה כאן בחברת חבריו לכתה, לפני צניחת אימונים.

אסונות

סוד

החשוב ביותר של הסרט, כשהוא נשאל אם הוא דוגל בשחיון, חס ושלום, לא כל הנאה שהייתה מסיק מזה שאהיה שחיה ללודר, היתה מתקלקלת נוכח העובדה ש"הסבת יהיה שחיה לוי"

באי הברוד עולה מור המשרת לדרגת מושל. הלודר משרת אותו, בנות הלודר עובדות עליו, האצילים הצעירים ממלאים את מקורותיו. הצחוק בנג'ה. ן היה מגיע כמעט לשיאו. בת הלודר עומדת להשא לא. אולם ברגע זה משיג מור הגורל את מור המושל: אונייה מדומת למקום, איספת את האבדים, המושל הופך שוב למשרת, והמשרת ללודר. כדברי המאניפסט הק מוניסטי: כל ההיסטוריה שעד כה אינה אלא היסטוריה של מלחמת מעמדות. אולם, בניגוד למארכס, סבור הה מור הבריטי כי יש לפרולטריון מה להפסיד מלבד הפבליים — הסנובים שלו, שהוא יקר לו מכל.

התוחח הקדוש

הגאווה והתשוקה (חן, תל-אביב; ספרד-ארצות-הברית) הן שתי הרגשות המאפיינות את הגנוע הספרדי, שאחת מן שעות התעלותו היתה מלחמת הגרילה של בניו בכיבוש הצרפתי, בתחילת המאה ה-19. את סיפורם של אלה בא הסרט לספר.

אולם גיבור הסרט אינו מנהיג לוחמי הגרילה (פרנץ סינרטה), גם לא קצין חימיה הבריטי העוזר לו ללחום בצרפתים (קרי גרנט). אפילו סופיה לורן, במחשוף ענק וברקדים ספרדיים לוהטים, אינה מצליחה לגזול את תואר הגיבור מתוחח עתיק ב"משקל חמשה טון, אותו צרכים לוחמי הגרילה הספרדים להעביר מרחק אלפי קילומטרים מתחת לאפם של הכובשים, לקיעוקיע חומיה אבילה, מרכז השלטון הצרפתי בספרד.

התוחח, הגדול מסוגו בעולם באיתה תקופה, הופך סמל ההתקוממות. הוא מופיע

עד לפני שש שנים לא אמר השם מייק טוד דבר לאיש בעולם הקולנוע. הוא היה ידוע אמנם בתוגי עסקי השעשועים של אמריקה ובין ש. שרת נושים, להם היה חייב כמיליון וחצי דולר, אך לא בין יצרני הסרטים או צומי הקולנוע.

תוך שש שנים אלה הפך האיש אליל בשמי הקולנוע. הוא הפיק סרט תלת-מימדי זוהי הסינרטה, ח.ר כל ערך אמנותי אולם מושך קהל בשל פלאי הטכניקה שבו. הוא הפיק את ב"80 יום מסביב לעולם, שהיה הסרט רבי-ההיקף שנוצר אי-פעם, ויכה ב"סרט האוסקר ובהכנסה של מיליונים.

היה בתכניתו להצטיל את מלחמה ושלום בשיחוף עם הרוסים, להעלות על הבד את זון קישוט. אולם מעל לכל הוא נשא את האשה הנחשבת עליידי רבים כאשה היפה בעולם — אליזבת טילור.

במוצאי שבת, השבוע, בא הסוף על הכל. מטוס פרטי קטן המריא מבורבנק שבקליפורניה, בדרכו לאוקלהומה. הוא נשא על חרטומו את השם ליו המאושרת ובגופו ארבע אנשים: שני סיסים, תכריטאי בשם ארט כהן ומייק טוד. המטוס התרסק, שרידי הארבעה לוקטו בשטח.

שונא כשלון קופתי. מייק טוד היה סמל של האדם האמריקאי במאה העשרים. הוא נולד לפני 51 שנה בשם אברהם הירש גולדבוין, לרב יהודי שהיגר מפולין למינסי אפולו. כילד עשה הכל על מנת להרויח כסף: צחצוח נעליים, מכירת עיתונים, מכירת סודה, מכירת נעליים. בן 19 כבר היה ספסר בנינים, בעל לאשה בשם ברטה פרישמן.

אברהם הירש גולדבוין הפך למיפאל טוד. הוא נוד מעיר לעיר לצבור כספים. בחלד"בוד בנה בימות הקלטה, שלא היה לו מושג כיצד לבנותה, הפך מייטונר בהיותו בן 23. מבמאי הפך טוד מפיק הצגות, מקצוע בו עסק כעשרים שנה, זכה לת אר מלך עסקי השעשועים של ארצות-הברית. הצגותיו הכי ניסו לו מיליונים. יצרון הוא אדם המפיק הצגות שהוא אוהב, אמר טוד. "בדרך הוא אדם המפיק הצגות שהוא חושב שהקהל אוהב. אני אוהב לחשוב שאני בדרך. אינני מעוניין בהצגות סימליות ובנצחונות אמנותיים שהם כשלון קופתי."

לפרישה וחזרה. אך הכשלון הקופתי בא. מייק היה פזון ובזבזן. שחצנותו וגאוותו הביאו אותו להימורים בעסקים בלתי-בטוחים. הוא הפסיד את כספו ונשאר חייב מאות אלפי דולרים. הוכרז כפושט רגל. היה זה בדיק לפני 10 שנים.

מאז הצליח טוד לצבור חזרה את המיליוני. ניב. הסרט ווחי הסינרטה לבדו הכניס לחב"רתו כ-20 מיליוני דולרים.

אולם כדי ליהפך אליל, הוא היה צריך להביא את שמו אל כותרות העיתונים. הוא עשה זאת באמצעות אליזבת טילור בת ה-22, הצעירה בשלוש שנים מבנו מנשוואיו הראי-שונים. הוא החל לחזר אחרי ליו בעודה נשואה למייקל ויילדינג, ביקש את ידה מידי בעלה, פיזר עליה מיליונים, נשא אותה לאשה. הוא הפך אליל. הוזג טילור-טוד נעשה לזוג הפוטולרי ביותר בעולם הקולנוע.

השבוע נקבר הכל בבית הקברות היהודי בשיקאגו, שם נכרה קברו של טוד ליד קבר רבי גולדבוין, אביו.

סרטים

משרתי כר הארצות

אישיותו של מלצר (אלנו, תל-אביב; אנגליה) הוא בריחה אנגלית, כפי שהיה מספר אותה גרמני: לאורך ולרוחב, תוך הסבר מפורט, חזרות אינסופיות והסברה מפורטת של העוקץ. הסרט היה מצויץ אילו נמשך חצי שעה. כסרט של שעה וחצי הוא רק טוב. כי הפילפל המדגדג של ההומור הבריטי מעורב במים רבים מדי.

המים הרבים שייכים במקרה זה לאוקינוס הבריטי. הן ירידת חציית-העש-עיים של לודר בריטי. הוד מעלתו, שלוש בנותיו, שני זתיים, הבאטר והמשרתת מגיעים לאי ב/תי מיושב. התנאים החדשים יוצרים במהרה חלוקה מעמדית חדשה. גם הפעם יש לורד ומשרת. כנאה לבריטים. רק הסדר הפוך.

גיבור הסרט הוא הבאטלר — ראשה-משרתים בבית בריטי אציל, מעין רמטכ"ל של משרתים (ולא מלצר, כפי שמתרגם הסרט מתעקש לקרוא לו בבורות של נערי-מטבח). קנט מור מדגים בצורה נהדרת את טוביום של המשרת. טוען מור, במשפט

הכל אפשר לבנות ב...

סופאסלוט

- * סככות
- * עגלות
- * לוליים
- * ארונות
- * מדרגות
- * אצטבאות
- * שולחנות
- * מדפי אחסנה
- * שלדי בנינים
- * מגיני רצועות
- * מגיני מכוונות
- * מיבנים ארעיים

ועוד אלף ואחת קונסטרוקציות אחרות. לאחר השמוש בסופאסלוט תוכל לפרק ולהשתמש בחומר לצרכים חדשים אחרים. הצטייד בסופאסלוט בעוד מועד.

סטנט בינלאומי, פטנט ישראלי רשום מס' 10490/57.

מירומית

מפעלי מחכת אשקלון המפעל: אזור התעשייה אשקלון המשרד: רחוב הירקון 106, תל-אביב טל. 21964 ת"א

אדם האפיפור. אמר כן

**בני חור-הין
את המזבח
שזתים**

קונאק סובין
יון ישן נושן • טוקאי
סלבוניץ-נשיא הארק
ליקרים וקורדיאלים

כשר למהדרין
יקב

ש. פרידמן ובניו

מייק מיד עם אשתו וילדיה *
ופתאום — הכל נגמר

כגוף חי המתאמץ, מוזיקה נור
שם ומתרגש. כל תנועה שלו
מביאה את הצופה לידי מתח
והתרגשות. לעומתו נראים
כל השחקנים החיים כביבות
חסרות-חיים; בהשואה ל-
יופיו, נראית סופיה לורן
מקוערת כפי שלא נראתה
מעולם. אולם למרות כיעורה,
נשאר הסרט, בשל תמונות
ההמון שבו, בגדר החייה
חזותית המהנה את העין.

התני"ך בת'קונים

אדם וחווה (מוגדבי,
תל-אביב; מקסיקו) הוא סרט
שאינו איש יודע מי כתב את
תסריטו. הוא מעלה על הבד
את שלושת הפרקים הרא-
שונים של התני"ך, עם תיקור
גים והוספות. אלוהים מר-
פיע בו כשהוא מדבר בספר
דית. אדם הראשון נברא כש-
בגדים בצבע העור מכסה
את מותניו. חדה נשארה
ערומה כמו במקור, אולם
אלוהים בורא אותה מצלע ה-
אדם עם אודם שפתיים וצבע
עיניים. כאילו יצאה זה עתה
ממכון יופי תל-אביבי. כש-
אלוהים רוצה לחפש את אדם,
אחרי שנגס מן התפוח, הוא
נעזר בפרויקטור רבי-עצמה.

נוסף לזאת, לא הכתפוק המפיקים בעלילה
כפי שהיא מופיעה בתני"ך. בסרט חוזרים
אדם וחווה לגן-עדן אחרי ששהו יום אחד
במדבר, הרטיבו את עלי התאנה שלהם
בגשם ולעפית. אלוהים מתרגז בהתחלה,
עושה כמה רעיונות ארמה, אולם בסוף הוא
סולח לשניהם.

חינוך גלוי. זהו סרט נועז מאוד, שני
גיבוריו אדם וחווה (כריסטיאן מרשל, מי
שהיתה מלכת היופי העולמית לפני חמש

חווה
הרב צעק חמט

שנים) מופיעים בו ערומים כמעט לגמרי.
במשך כל הסרט הם אינם מוציאים אף
הגה מפהם, ורק קריין מקריא ברקע את
פסוקי התני"ך המתאימים. למרות זאת אין
בסרט אף שמץ של פורנוגרפיה ויש בו מעט
מועיר של סכס, עד שאפילו האפיפיור
המליץ עליו כעל סרט חינוכי,
אולם שחקנים שאינם מדברים מלה בסרט
צריכים מימיקה ופנטומימה כתחליף. בזה
אין לשני הגופות העירומים שום מושג.
אדם וחווה הוא סרט מעניין מבחינת החידוש
שבו, אולם הוא נטול כל ערך אמנותי. רק
ילדים העוסקים בלימוד סיפורי המקרא ימ-
צאו בו עניין להרחבת דמיונם. דבר, אשר
אם לדון לפי התנגדותו של הנציג הדתי בר-
במועצת העירייה להדבקת תמונות העירום
בחזית הבנין, הוא מיותר לגמרי.

אהבה סימולטנית

מלך וארבע מלכות (מקסיס, תל-
אביב; ארצות-הברית) הוא מערבון, בו מופיע
מלך המאהבים של הוליבוד קלארק גיבל,
במשחק אהבה סימולטני עם ארבע נערות.
למרות זקנתו, נלחם עדיין גיבל בארבע
חזיות, בעזרת חיכוך המפורסם וקריצותיו
השובות לכבות נשים.
גיבל מופיע כדן קיהו, נוכל מקסים הי
חודר לאחוזתן של חמש אלמנות השומרות
על אוצר זהב, מקחת שאחד מבעליהן יחזור
לקחת אותה. כל אחת מארבע האלמנות
הצעירות מוכנה לקבל את גיבל כתחליף
לבעל, אלא ששמירתה הקפדנית של האלמנה
האם על האוצר ועליהן, מביאה אותן ליי-
צירת ארבע מתחרות אהבים שונות.

שלא כמעטבונים השיגרתיים, תופסים את
מקום יריות האקדחים, דהירות הפרשים ו-
התכתשויות האגרופים קסעי דושיח פיקטטי,
ארבע תחיתות וזקנה מקסימה ל-
שיחד עם כסמו של גיבל הופכים את הסרט
לשעשוע קליל ונחמד.

תדרין

- אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי
הארץ, אשר העולם הזה ממליץ לראותם:
- **מבשרי הגורל** (תמר, תל-אביב) —
המלחמה, בראי אהבתה של יפהפיה סובי
יישית. סרט רוסי מקסים ומועז.
- **פורט דה לילה** (ארמון-דוד, תל-
אביב) — עוברי-בטל בכרברי פריז הופך
להיות אדם, בהערצתו לנגסטר צעיר וב-
אהבתו לנערת המרוח. סרטו של רנה קלייר.
פייר בראטר, דני קארל, הנרי וייל.
- **אריאן** (אורגיל, ירושלים) — אהבת
אחר הצהרים של בת בלש פאריסאי, לדון
ז'ואן הנמצא באחר-הצהרים של חיינו גרו
קופר, אודרי הפבורן.
- **לילות לבנים** (ארטון, חיפה) —
דוסטויבסקי עם פירוש איטלקי. אנדה פיוסית
בעלת מוסר-השכל על אהבה וגאמנות. מריה
של, מרצילו מסטרויאני.

• שני ילדיה של ליו טיילור מנשואיה ה-
קודמים, ותינוקו של טוד, אחרי חליצה.

לכל דוברי אספרנטו:

בימים ששי ושביעי לאפריל 1958 (חול-המועד פסח),
יחקים בתל-אביב באולם "יהודה" ברחוב ברנר 21,
הכינוס הארצי הששי של דוברי אספרנטו. הפתיחה
החגיגית ביום א', הששי לאפריל, בשעה שבע בערב.
חברי התנועה ואוהדיה מוזמנים.

חג!

המנגנון המשוכלל זה עתה הופיע
במודל **2490** ל"י
החדש

התקסטופס

לסובלים מנשירת שערות וקרחות

טיפול מיוחד לפי שיטה חדשה ובעזרת מכשירים
חדישים ביותר מאפשר

א. הפסקה מוחלטת של הנשירה
ב. גידול של שער חדש

הטיפול הוא באחריות גמורה —
במקרה של אי-הצלחה יוחזר הכסף

רוביניס קיסמטיקום

בהנהלת מר א. רובין, ביוקוסמטיקאי מדופלם
תל-אביב, רחוב פינסקר 2, טלפון 22128

קומון-סנס
COMMON SENSE

האמצי היציף
ביותר לפשטות
מקקים (צוקים)

אפיה וקוץ בה

תל-אביב, התלונן שמואל נאגל ב- משטרה, כי בקנותו לחמניה מצא בתוכה מסמר שחור קטן, הסביר: "אמנם שמי נאגל (מסמר באידיש) אך איני אוכל מס- מרים."

★ ★ ★

על סף המוות

יפו, פלשו תופיק (87) ופרידה (70) קשקש לבית הקברות המוסלמי, קבעו את משכנם בחדר המשמש לטהרת מתים.

★ ★ ★

יום חדש, סיסמה חדשה

ירושלים, הגיעה הקריה להסכם עם נטורי קרתא, על סיוד קירות הבתים בשכונת מאה-שערים לקראת חגיגות העשור, צבעה את כל בתי השכונה ואת המרפסות. הופתעה למחרת היום בראותה את הקירות מכוסים סיסמאות חדשות: "בוז לעירייה ה- ציונית."

★ ★ ★

מהירות מופרזת

קרית-מונ, ארצות-הברית, רשם שוטר התנועה בימס דחוק דו"ח על חניה במקום אסור למרת ורה ריב, התנצל כש- התברר לו כי היא חתרת מועצת העיר האחראית למסירת התנועה, נשא אותה ל- אשה למחרת היום.

★ ★ ★

בין השיטון

תל-אביב, האשימה המשטרה שלושה אנשים בהברחה, טענה כי הברחתו שעור- נים ומטריות בין דפי עתונים מצויירים, שהיו מקבלים בדואר.

★ ★ ★

הגיון יבש

ירושלים, נעצר אורח באשמת הש- תתפות בהפגנת נטורי קרתא נגד בריכת השחיה, שוחרר לאחר שהתברר כי אותו אורח עצמו נעצר בעבר באשמת הכאת מפגניים דתיים.

★ ★ ★

בלי מורה, בלי משוא-פנים

יוקהאמה, יפאן, אימו 50 תלמידות בית-הספר התיכון בהתאבדות קולק- טיבית, הורו לועד הכיתה לקנות כמות מס- פקת של גלולות שינה, אחרי שמורתן סירבה להראות להן כיצד לתפור שמלות בסגנון מערבי.

★ ★ ★

ההמונים הרעבים

יסל תן רעב על דוד סלמה, בתחנת האוטובוסים של מחנה מרגלו, ברח אחרי שנתק בתיק כליהעבודה.

★ ★ ★

קלה משוגע

סיני פייר מאנה (52) קלפים, יצא מדעתו, ונשחית את חולצתו, ונחטף ירה בשוטרים, ונאסר. אחד ופצע שני, נמצא משטרה הביאה טוק כדי להחיותו.

★ ★ ★

פקח צלוי

תל-אביב, ערך פקח עירוני ביקורת אצל שני רוכלי שישליק וקבאב ברחוב אלנבי, כדי לברוק אם אינם מוכרים בשר חזיר, הותקף על-ידי שני הרוכלים שהת- נפלו עליו בסכינים, אימו לחתכו לחתיכות.

★ ★ ★

הדרך (לעשות) חיים

קליפורניה, בריטניה, נפתח בית ספר לנאחבים, בו מתחייבים מנהלי הר- מוסד ללמד זונות ובודדים, מגיל 16 ומעלה, את הדרך לחי אהבה מאושרים.

אני בטוחה שתצטרפו ברצון לברכותי ללילי גלילי ליום הולדתה, אם אתם יודעים למה אני תכוננת. אני פשוט משתאה לכשרונה להיות כל כך צעירה זמן רב כל כך. דבר אחד אני מוכרחה לומר עליה: כשאין לה מה לומר, היא אומרת את זה בהומור רב.

★ ★ ★

ובכן, הוא נשמט

כדי שישא חן בעיני, מתחיל (1069/35) את מכתבו בזה, שזה לא יפה מצדה של הגברת, האם לשני הילדים, לכתוב לי מה שכתבה. הוא מבקש ממני למסור לה "כי כל אותן הערות עוק- צניות באות במיוחד כדי למנוע את מדורג מהיות פינת שידור כים" טוב, אמרתי. ועכשיו שמענה מה בעטו:

"אני משוכנע, כשהחסידה הביאה אותי לאחירי המצחין של עולמנו, לא פיללה כי במשך חיי עוללה לחזור תקופת ה"למה" פעמיים. אם אשר עובר מעולם למשנהו, עלול להימצא בסביבה שלא ימצא את שמאלו וימינו, ויאלץ מחדש ללמוד לשאול. וכי מה יעשה אותו הילך על אדמות, אשר במשך למעלה מ-20 שנה בנה וציב את צורתו הרוחנית והנפשית ופתע חשך עליו עולמנו? משול הוא לפרפר שהרשת פרושה עליו, ואינו יודע כיצד להיחלץ.

"ובכן, מעשה בבחור אשר הלך בדרך הישרה והקשה, וסירב אף להציץ לעבר הדרך החלקלקה והעקלקלה. תורת ההבדלה בין הטוב והרע היתה קודש בעיניו. סירב לשמוע על הרע, עצם עיניו בפני המושחת, הישלה את עצמו כי ביושר ובאהבת הזולת שמור מקומו בכבוד בעולם הזה.

"הוא נלחם עם עצמו, למען הסוטים, וסיסמתו היתה כי האדם הוא טוב מיסודו. הפתי אחו בעקשנות בגור שעל אם הדרך - לבל יישמט לתהום. ובכן, הוא נשמט. רבים רצו לזרוק לו חבל, להשיט זרוע מעודדת, שכן ידיים מעמידים פנים היו לו לרוב. אולם הוא העמיד תנאי: כל אשר חפץ למשכו ולהע- מידו לאור השמש, יתחייב להמשיך אתו בדרך, אשר ממנה מעד, נפל ונשמט. וכך נשאר בדד.

"אולם אל דאגה. הנער יעלה יצוף שוב על פני גלי החיים. רק את אותה יד רכה הוא מבקש, אשר תאיר לו באותיותיה הצלולות על גבי נייר לבן, ודרכו אשר בה בחר. אולם מובטח לאותה בת חחה אשר תשאל בראש וראשונה, האם הוא גבוה ונחמד וכו', כי רק תדחוף אותו מן הפח אל הפחת."

★ ★ ★

מדע וניגודים

המדע מוכיח, מנסה (1069/36) לסבר את אוזני, ששני ניגודים נמשכים זה אל זה. לא מוכרחה להיות דחקה במדע, היא ממי- שיכה. גם בין שני חברים לעט. ומפני שהיא נערה רצינית מאד,

נערת השבוע

אחת אחרי השנייה החלו קוצות שעה נושרות. בחתונתה רבת הפירסומת היתה תסרוקתה זלילה למדי. ידידותיה החלו מלעזות עליה שכמוכן שחשיער שלה היה מלאכותי. היא ביקרה, נואשת, בכל המספרות הגדולות בהוליווד וניו-יורק, שמעה בהן את פסקהדין הנורא: או שתחזל מלצבוס את שעה, או שתקריח לגמרי תוך זמן קצר.

הדברים אמורים בגיין מנספילד, אשר כדי לזכות בתואר "נערת הזוהר מספר אחד של הוליווד", היה עליה להצטייד בהישף חזה גדול יותר מאשר זה של הגברת מילר, ובשיער בלונדי יותר. החזה היה במקום. אלא שפיסקפו גילתה אותו גיין עד קצה גבול היכולת. השיער היה אף הוא. אן הוא לא היה בלונדי. הוא היה שאסני. ומי מעוניין בסקס-אפיל שאסני? כינון שחחלטה להיות יותר בלונדית מכל אחת ממלכות הזוהר לחוד וכולן ביחד, צבעה אותו בחמרים חזקים שהיו מתאימים יותר לכביסה גדולה מאשר לעטרת ראש של נערת זוהר. שעה הלבין כשג - והלך והפשיר כמוהו. אם זה יימשך כך, היא תירא כמו בתמונה.

כאשר יעצו לה המומחים לחזור לצבעה הטבעי, התחלחלה: "לא בא בחשבון. הבלונד הוא שעשה אותי כוכבת!" כי מה איכפת לה העתיד? היא חיה בהווה. לא התכוונת כלל לספר לכן סיפור עם מוסר השכל. אגב, מה המצב אצלך, ואצלך? עוד שום דבר? חכי, זה יבוא, זה יבוא.

מכתקדוק ארותי

רוצה היא להתכתב עם בחור כבן 23-27, בעל שפע של חוש המור. אני לא רוצה לסכסך, אבל היא ירושלמית.

★ ★ ★

עממיים ופזוניים

(1069/37) הוא צעיר נוצרי מבני המיעוטים, בן 19, חייל בצה"ל, הרוצה להתכתב עם נערה מתאימה. קומתו גבוהה, עיניו חומות, והוא להוט אחרי שירים עממיים וריקודים סלוניים ועממיים כאחד.

טפשעשרה מבקרת את סרטי השבוע

הייתי בסרט נפלא בחן. שערוריה במילאנו. עם מרטין קארול. היא דחקה נורא לא יפה שם שנגה ושאטנית והאף שלה נורא משונה והיא לובשת שמלות יומיומיות לא כל כך אלגנטיות אבל היא נורא דרמטית. היסטוריו גאסמאן משחק שם גם. הוא מנחל כל כך נהדר! באמת שאני לא מבינה מרוע שלי הינטרס התגרשה ממנו. זה סרט עם המון בעיות. כמו זרוק אותו לכלבים. מרטין נשואה ויש לה שלושה ילדים כבר די גדולים. זה נורא אמיץ מצידה להופיע כאמא לילדים את לא חישבת? אבל מה לא עושים בשביל האמנות. או היסטוריו גאסמאן רוצה שהענות שלו יתפרסם או הוא מפרסם כל מיני שערוריות מן העבר ויש עניין אחד של רצח שגם מרטין מעורבת בו אבל זה היה נורא מזמן והיא התחנתה כבר בינתיים והכל... או היסטוריו מגלה שהבת שלה הגדולה היא לא מבעלה והוא מתחיל לפרסם עליה כל מיני דברים נוראים והיא סובלת וסובלת והבעל שלה דחקה די נחמד עומד לצידה אבל הוא לא יכול להחזיק כל כך מעמד והוא עוזב אותה או בדיוק באותו רגע נדרסת הילדה שלה נורא אני אומרת לך. כל הצרות. או הוא מתפייס אתה והילדה דחקה לא מתה. איזה משחק! איזה בימוי! כמו בחיים... בחי... .

ואתמול הלכתי עם איציק לסרט שהוא רוצה. או עוד לפני שהלכתי ידעתי שהוא כבר לא ימצא חן בעיני מה את חושבת? זה באמת היה כן! סרט אנגלי אישיותו של מלצר. אני לא יודעת אם זה קומדיה או דרמה כי יש גם זה וגם זה, אבל איציק נורא נהנה ואמר שהסרט לועג לחברה הגבוהה הבריטית ואני לא מבינה עד היום למה. הבחורות שם לבושות בשמלות של המאה שעברה והן בכלל לא חתוכות וכל הזמן רק מדברים ומדברים הם גם קצת על אי בודד. יש טיפ-טיפת אהבה אבל לא יוצא מזה כלום כי איציק אומר שהחברה אשמה. אני לא יודעת למה, אבל אני שונאת נורא קומדיית אנגליות. כולם שם כל כך רציניים!

ציפור קטנה לחשה לי...

העשור עומד כבר מאחורי הדלת, וחתיכות רבות החלו מצח- צחות כבר את האנגלית שלהן ואת עצמן... אלישע גת, הסטודנט הנצחי לארכיטקטורה, חזר מפאריו, שם השיך כמה קלוגרמים. הוא מופיע בכל מקום עם סרט אדום מתחת לצווארון הרכוס שלו. מנשק בצורה קונסיגנטיאלית לגמרי, על שתי הלחיים, כל חתיכה מוכרת המודמנת על דרכו, זורק כלאחר יד משפטים בצרפתית... ידעתי שזה יבוא: תקליטה האחרון של ריקה זראי, הפריון, נאסר להשמעה בגני צה"ל, בגלל הבית האחרון: "מוסר השכל ברור / למהנדסי ייצור / לא די ברשיון / כדי שיהיה פריון / לכך דרוש דבר אחד / ומהו זה? / נחשו לבד"... שחקנית הבימה נמוכת הקומה, רינה פז, מחכה לרגע בו תתעייף ילדת הפלא ליאורה ריבלין, כדי שתוכל לקבל את מקומה בחזיונות טימון משאר... אחרי שלא הלך לה בפרשת אנה פראנק, פנתה איילנה קופר, הנערה שהיתה מועמדת לתפקיד בסרט, לשטח אחר לגמרי. היא נרשמה לבית-הספר לזוגמנות של משכית... אחרי שהופיע 100- הצגות ביו אחר זו של הביצה, משך שלושה חודשים, מוצא את עצמו כוכב ההצגה, רפאל קלאצ'י קין, צרוד. ביום הוא מספל בגרונו ובליילה הוא מופיע, כתמיד... מה שחבריו של חיים גורי מספרים עליו: לאחר שסיים את תרגום מריוס מצרפתית, לא היה בטוח כל כך בתוצאות, הלך לשאול אצל אלדורמן ושלזונסקי. שניהם הבטיחו לו שהתרגום הוא מצויין, ספחו על שכמו. בא חיים גמלו ומשמיץ קשות את התרגום. אומרים לו חבריו: מה איכ- פת לך, הרי אלתרמן ושלזונסקי אמרו שהתרגום מצויין וזה העיקר. "כן", אמר גורי, "הם אמרו, אבל הוא כתב".... חיים טופול מלהקת בצל יווק מכחיש את הרפילות, שהלהקה התעשרה, מצביע כחוכחה: "אתם יודעים איפה אני אוכל? ב- מטענה של קופת חולים... זה כמו תחוויה... חברתי, הנה אשל הצעירה, מספרת על מטרונות מן החברה הגבוהה שכאה לראות את ציוריה האבסטרקטיים: "לא הייתי חולמת לקנות ציור כזה", אמרה לה הגברת בגלוי, "אחרי הכל יש לי ילדה בת 16. בציורים אלה לעולם אי-אפשר לדעת אם הם הגיוניים או לא". תוכלו להרגיש את עצמכם נורא פאריסאים אם תרכשו מפתח אישי בשביל המרתף במועדון התיאטרון. הכתנה היא להפוך את המקום למעין דיסקוטק, שם יש לכל חבר, כמאה במספר, מפתח אישי, בקבוק משקה שמור בתא אישי, ויכול להאזין למוסיקה ג'אז מעל גבי תקליטים. 15 לירות לזוג לחודש, 10 ליחיד.

צברינו

חמודים ועוקצנים

ני אלי (3) קיבל מברשת שיניים רכוש ליום הולדתו השלישי, כנהוג אצלנו במשק. כעבור כמה ימים ראה אותי מצחצח את שיניו, ושאל: "מה, אבא, יש לך יום הולדת?" עניתי לו: "לא, מה פתאום?" "לא?" הוא התפלא, "אז למה אתה מצחצח את השיניים?" יוסקה רבס, מצובה

★ ★ ★

ורית מסבירה לעובד חדש בגן: "לפעמים אני יודעת להתלבש בעצמי ולפעמים לא. היום זה הלפעמים" שאני לא יודעת להתלבש." קיבוץ גבת

★ ★ ★

עם נתנה אמה למשה (9) לשתות קפה בכוס בלתי שבירה. תוך כדי כך נשפך הקפה. מיד הצטער משה: "הבל שהקפה איננו בלתי שפיר." רות חקק, פרדס כץ

★ ★ ★

חרי שכל הילדים והתינוקות שיחקו נגד מודה בכדורגל, באה תמי (3) וטיפרה לאמה: "את יודעת, הכנסתי לך מודה גולט." קיבוץ גבים

★ ★ ★

אחרונה, כאשר נורו לפתע יריות והילדים נאלצו לשכב על רצפת החדר, החל ביניהם ויכוח מי הורה. סיכמה יפית (4) את הויכוח: "בטח המכבים יורים ביננו." קיבוץ גדות

★ ★ ★

ני נבדק על ידי הרופא, אשר קבע שאין צורך לנתח את השקדים. משום שאפשר לחיות כך 120 שנה. בצאתו מהרופא נראה חני עצוב מאד. ניסן לנחמו ולומר לו שאין לו סיבה לעצב. אך חני השיב: "אבל הוא אמר שאחיה רק 120 שנה." קיבוץ פלמחים

העולם הבא

בעריכת לילי גלילי

מוזמנים משתתפים. אחד הקוראים המשתתפים בעמוד זה יזכה מדי שבוע בפרס של 10 לירות. הזוכה בפרס השבוע הוא הקורא יהושע גרוס, מרחוב אנגל מס' 14, תל-אביב.

לאות ולמופת

הבוס באחד המפעלים הגדולים בארץ קרא יום אחד למזכירה שלו ואמר לה: "מירה, העבירי בבקשה הודעה לכל העובדים שהם צריכים להיות בחדר הישיבות, לשיחה עם ההנהלה, ביום רביעי בשעה 12.00 בדיוק." הפקידה רשמה את דבריו ואחר כך שאלה: "איך כותבים יום רביעי: עם אי?" הבוס נורא נבוך. "אין דבר", הוא ענה, "תזמיני אותם ליום החמישי."

הערות=שוליים

איך עולה סופר ישראלי לגדולה? ... דרך גברת. ★ ★ ★ אחרי שתנועת החרות קיבלה את חלקה מכספי המגבית היהודית היא מאוחדת... זכו עתה מנהלי המגבית לחרות מפחד, ואילו תנאי עת החרות זכתה לחרות ממחסור. ★ ★ ★ הבארון דה-רוטשילד הודיע שהוא יצטרף לקיבוץ... עד כה חיו הקיבוצים על חשבון הבארון, מדוע לא יהיה הבארון על חשבון הקיבוצים? ★ ★ ★ במסגרת תוכנית מפא"י לקראת הבחירות, הועברו תושבי מעברת חולון לשיכונם קבע... חולון יראו זה.

מכתב לשטותי תחרות על חרוז אחד

עם כל האהדה שאני רוחשת ללידתך רותי, הרי דואב הלב למראה התעללותה הצינית בקוראים היקרים המתפתים לשוב לה מכתב. אך מאחר ושתינו חברות באותה מערכת, אינני יכולה להגיב בלגי. אולם אם תשלחו אלי תרומות בנידון זה, לא אוכל שלא לפרסמן. ארי בע השורות של החמשיר הבא ינחו אתכם בדרך הנכונה. עליכם רק להוסיף את השורה החמישית החסרה. שתי התרומות הקולעות ביותר תזכינה את שולחיהן בחמש ל"י כל אחד.

היא כתבה: "הוי, הושיעי נא רותי, בעייתי עצובה כגלות היא." התשובה במדור יעצה לה לאמור:

- טעות לעולם צודקת**
- תכהן הגבי בן-פורת בבית המשפטה מחוזי בירושלים. (הארץ) אריאל שולמן, תל-אביב ותעסוק במשפטה
  - סקצית הפרסונות בהתאחדות הכריים. (ידיעות אחרונות) משה קסטן, תל-אביב סדיניקס החדרים.
  - נהג המדגנית הובא בפני שופט השלום. (הארץ) אליק מג, חיפה איש ריב ומדון מול איש דין ושלום.
  - האשה נמצאה ללא הכרה, כשרגליה בים וחלק גופה העליון על החיל. (ידיעות אחרונות) מרדכי דן, תל-אביב איש חיל-הים בוודאי.

זרוק אותו לגובים

עמוד הפארודיות של דן אלמגור, על וושתני ושמלת השק שלה, שהתפרסם ב"העולם הזה" (1066), עודד את הקורא יהושע גרוס לחבר פארודיה משלו, על נושא מסיעור, שלא לומר מסמר שיעור.

שיר שיר עלה נא דן אלמגור

שיר שיר, עלה נא, הנישום מן הש.א. החבא נא. שנים רבות חיכה ש.א. עד תפס אותך סוף-סוף ביד, גילה אותך למרות המסיכה. ועוד מעט יוגדל המס, אחא! אידישע נישומהלה, אמץ לבך!

אתמול כבישים הקמנו, בסגירה חלמנו, מסים כלל לא שילמנו בארץ האבות. במקום לסלול מסלול, היום לוקחים מס לול, מסים בלי קץ וגבול עד רבו החובות. שוב אין נוטלים משכורת היום יש כבר מס-כורת; למס עולה הקטורת, איך לא נוצק חמס? במקום הקלפטומניה כבר יש פה נישומניה, גונבים כמו ברומניה בעת גביית המס. מומחי המס-טרונגומיה, למען אקונומיה יפשיטו עור נישום, יא! עד פריחת הנישומה. נישום סחוט עד תושיה, ידגים עריה, עירוניה — שיעור באנאטומיה לכל פקידי שומה. גובה מס-כיל בא המשורה, נישום מס-כין ממתין, ביש גוא. אכן זו היא המס-קראדה, ומע'מס ככיר. מוסר השכל תתור? קום נישום חליכה, עור! שלם בלי כל ערעור, פן עוד תמות צעיר.

מנקודת מבטי האובייקט

הוא	אני
זלזן	אוהב מאכילים עדינים
פחדן	מאופק
סתם גפירוד	מתבטא כמנות
מטפמן	איש שיחה נעים
משוגע	בעל מעוף
מפסר בשוק	בעל הון
בן-טובים	אוהב מכוניות הדורות
פושע מועד	הרפתקן
שיכור כרוני	שומר לשותות
ריאקציונרי-קלאריקאלי	שומר מסורת
מלך הבולשיט	מקפיד על משמעת חיילית
חמור! אידיוט! למה אתה?	נהג טוב
מסתכל לאן שאתה נוסע?	

מת"ש הכסף נתן א.

והחדר ירעש. עין שמים אודמת תעמטע על משרד הפקיד הבכיר, הנישום האומלל, בכיסים מלאי-קמט, יתייצב פה לדין, יילחץ אל הקיר. הוא לטקס יכון. לבבו יתבהל ועמד, טרם יום, עוטה חג ואימה. אז מנגד יצאו מזכירה ומנהל ואט אט כה יצעד לו פקיד השומה. אז ישאל הנישום, שטוף דמע וקסט, ואמר: "מי אתה?" ובפנים שוקטים יענה הפקיד: "אני מת"ש הכסף, בה גובים הכספים למדינת היהודים." כך יאמר. ונפל לרגליו הנישום הנרעד. והוא יסופר בתולדות המשרד.